

INFORMATIVNO-POLITIČKI TJEDNIK
IZLAZIO OD 1945. DO 1956.
OBNOVLJEN 2003.

HRVATSKA RIJEČ

REHABILITACIJA
DRAGOLJUBA MIHAILOVIĆA

BROJ
632

Subotica, 22. svibnja 2015. Cijena 50 dinara

MANJINE I
POGLAVLJE 23

»VISOKA ŽUTA ŽITA«
PETKU VOJNIĆU PURČARU

NEVOLJE PODUZETNIKA
PAUŠALACA

INTERVJU
VELJKO VALENTIN ŠKORVAGA

Sjećanje
vode

POSTAVITE OGLAS

**JEDNOSTAVNO,
BRZO,
LAKO...**

Svaštara ONLINE Informativne novine u Svaštari **PLUS**

POSLOVNI IMENIK

Naslovna Predaja oglasa Marketing Kontakt Prijava / Registracija

TRAŽI

Svastara >> Oglasi

2760 Rezultata pronadeno za Kuće - prodaja

Filtriraj rezultate

Cena od do

Oglasi sa slikom: ☐ Prikaži rezultate

Kategorije

- Nekretnine**
 - Kuće - prodaja
 - Kuće - zamena
 - Kuće - potražnja
 - Stanovi - prodaja
 - Stanovi - zamena
 - Stanovi - potražnja
 - Iznajmijvanje - pon
 - Iznajmijvanje - pot
 - Vikend kuća
 - Garaže - prodaja
 - Garaže - Iznajmijvanje
- Biznis**
 - Poslovni inventar
 - Poslovni pr - prodaja
 - Poslovni pr - Izn
 - Finansije, novac
- Građevinarstvo**
 - Građevinski planovi
 - Građevinski materijal
 - Oprema za kupatilo
 - Nameštaj
- Tehnika**
 - Mašine, alati
 - Rezervoari, buradi
 - Peci, grejna tehnika
- Elektronika**
 - Elektronika
 - Audio oprema
 - DVD i sat. oprema
 - TV aparati
 - Foto oprema, kamere
 - Telefoni
 - Računari i oprema
 - Bela tehnika
 - Zamrzivači, frižideri
- Auto - Moto**
 - Automobili - prodaja
 - Automobili - potražnja
 - Old timer vozila
 - Teretna i autobusi
 - Autoprikolice
 - Autodelozi
 - Motocikli
 - Bicla
- Poljoprivreda**
 - Poljo. mašine i pribor
 - Poljo. zemljište, pašnje
 - Salaši
- Turizam**
 - Hobi, sportski pribor
 - Musicki instrumenti
 - Kući (tubimci i opt
 - Knjige, udžia
 - Obuka, nastava
 - Ankvičeti, nakit

Majnoviji oglasi:

Subotica - trosobna kuća - odmah
Prodaje se odmah useljiva 3a legaliz kuća sa garažom, nusprostorijama i baštom. Plac 720 m2. CTG može i na...
12.01.2015 **Po dogovoru**

Bezdan porodična kuća
Bezdan (opština Sombor) - Porodična kuća starije gradnje 164 kv. sa puno pratećih objekata. 110 kv. centralno...
08.01.2015 **14,500 €**
(1,530,040 dinara)

Palić - kuća
Palić - kuća na prodaju sa pomoćnim zgradama u blizini auto puta. Površina kuće je 100 kv. a površina placa je...
14.01.2015 **15,000 €**
(1,582,000 dinara)

Kuća u Kljajčevu
Kljajčevo - Kuća od naboja, u dobrom stanju, ima anfor kapiju, dve sobe, dnevnu, kuhinju, kupatilo, zahvorena...
13.01.2015 **10,000 €**
(1,055,200 dinara)

Ada novija otplate
Ada - Novija kuća zgradjena 2003. god od vrhunskih ekoloških materijala sa svojom infrastrukturom i dve vrste grejanja...
13.01.2015 **52,345 €**
(5,523,444 dinara)

Ekskluziva
Subotica - Kuća od 220kv. u centru grada bivši restoran Klasik u ulici Matije Gupca sa svim nameštajem i inventarom...
13.01.2015 **125,000 €**
(13,190,000 dinara)

Subotica
Porodična kuća od 170 m2.pogodna i za poslovni prostorna Karađorđevom putu 71.sva infrastruktura...
13.01.2015 **78,000 €**
(8,230,560 dinara)

Šipovo, Republika Srpska - Kuća na
Šipovo, Republika Srpska - Predvina kuća na predivnom mestu, nameštena, struja, telefon, kanalizacija, uknjžena...
13.01.2015 **20,000 €**
(2,110,400 dinara)

Subotica, nova kuća kod bolnice
Subotica, blizu bolnice nova dvojna kuća 77m2, 3s. zasebno dvorište 200m2, demit fasada 8cm, pvc stolarija, laminat...
11.01.2015 **43,000 €**
(4,537,360 dinara)

Kuća u Aleksa Šantiću Severna
Aleksa Šantić seio, opština Sombor Na magistralnom putu Subotica - Sombor Plac 10 ani. Ekonomsko dvorište...
13.01.2015 **28,000 €**
(2,954,560 dinara)

Kursna lista

EUR	122.62
USD	104.13
CHF	102.24
GBP	157.91
AUD	84.23
CAD	86.84
JPY	0.89
RUB	1.59
HRK	15.97
KWD	353.95
HUF	0.38

www.svastara.rs

VOJVOĐANSKA
Svaštara

AKCIJA!

5G

internet

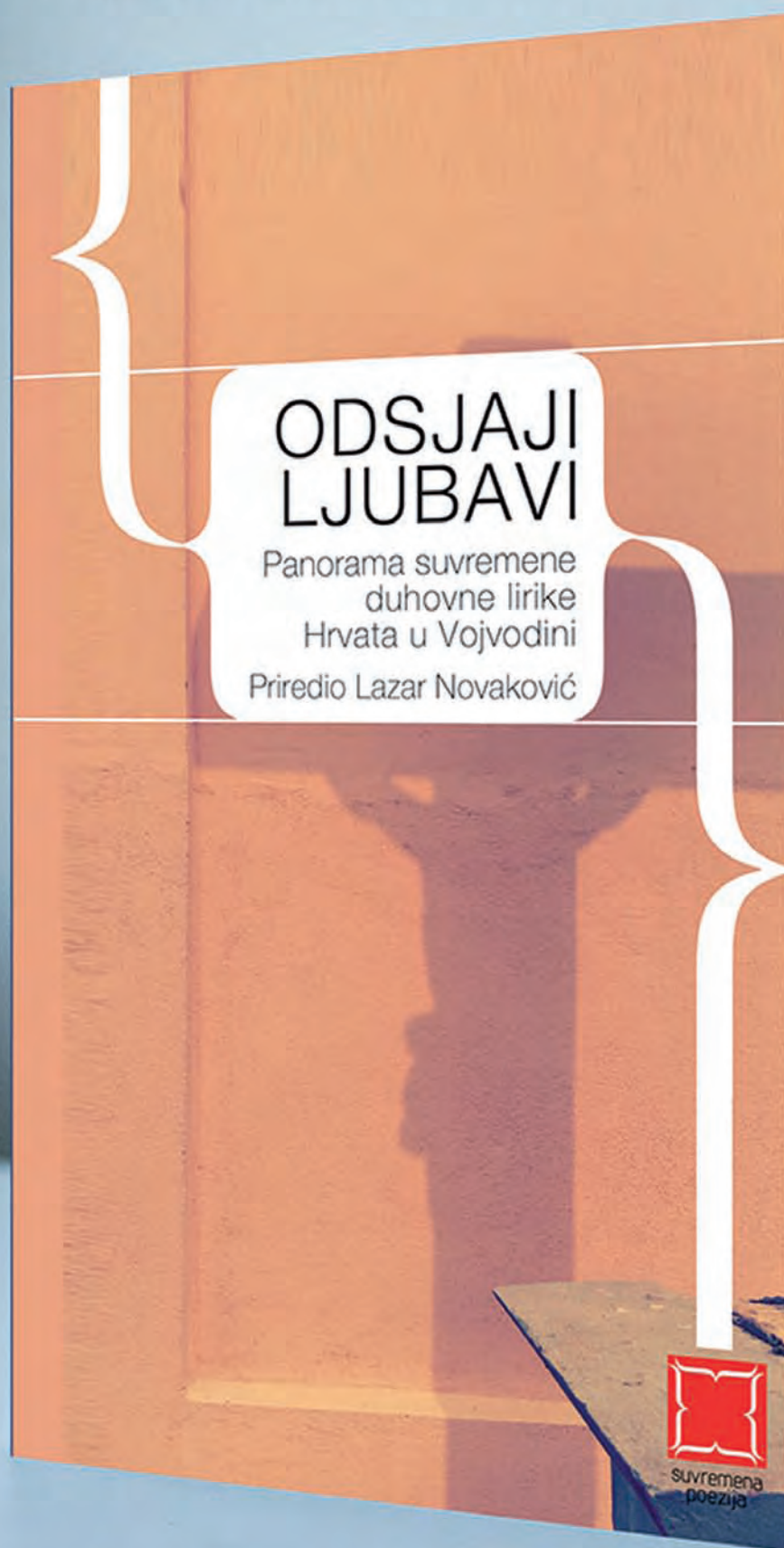
već od

649 din

KARADORDEV PUT 2.
SUBOTICA
TEL:024/555765
WWW.TIPPNET.RS

***Lijepa lica dobre književnosti!
Nova knjiga u nakladi NIU »Hrvatska riječ«.***

Knjiga se može nabaviti u NIU »Hrvatska riječ« po cijeni od 600 dinara.

AKTUALNO

Radni sastanak Koordinacije nacionalnih vijeća nacionalnih manjina

Konkretizacija problema 7

TEMA

Rehabilitacija Dragoljuba Mihailovića

Bila jednom jedna presuda..... 8-9

Međunarodni okrugli stol *Urbani Šokci 10* održan u Somboru, Osijeku i Drenovcima

Jubilarni skup u znaku vode..... 10-11

INTERVJU

Veljko Valentin Škorvaga, magistar muzičke umjetnosti tambure i ravnatelj Glazbene škole Požega

Tambura spojila Slavoniju i Vojvodinu .12-13

SUBOTICA

Obilježeno 70 godina SDŽ *Jovan Mikić Spartak*

Festival sporta, mladosti i budućnosti..19

ŠIROM VOJVODINE

Jamena, godinu dana poslije poplava

Mnogi još uvijek bez krova nad glavom22-23

Zainteresiranih za Lemešku banju i dalje nema

Za prvu fazu 800.000 eura 24

KULTURA

Pjesnički susreti *Drenovci 2015.*

Visoka žuta žita za Petka Vojnića Purčara..... 33

SPORT

Jovana Tančik, rukometašica iz Sonte

Sitna ali dinamična 55

Okvir za sliku

»**R**epublika Srbija je u potpunosti posvećena procesu eurointegracija, uz svijest da ovaj proces zahtjeva i temeljite promjene u pravosuđu, kao i u oblastima borbe protiv korupcije i zaštite osnovnih prava, i to kako na normativnom planu tako i u pogledu implementacije«, navodi se u uvodu trećeg nacrtu Akcijskog plana za Poglavlje 23 objavljenog u travnju ove godine. Istina, prema najnovijem istraživanju javnog mnijenja tek bi oko 55 posto građana Srbije glasovalo za pristupanje EU na referendumu. Vlada je u svakom slučaju posvećena europskim integracijama, iako se malo i zamorila i gubi strpljenje, kako je rekao ovoga tjedna premijer Aleksandar Vučić. A tek je počelo. No vratimo se Akcijskom planu za Poglavlje 23 koji predstavlja krovni strategijski dokument za precizno definiranje javnih politika kojih do sada nije bilo, bar kad su u pitanju manjinske politike. I provođenje, koordinacija, rokovi i financiranje reformi trebaju biti značajno unaprijeđeni, navodi se u ovom dokumentu. U ovaj proces uključeni su i predstavnici vijeća nacionalnih manjina u izradi Posebnog akcijskog plana za ostvarivanje prava nacionalnih manjina. Nakon nedavnog konstituiranja ove posebne radne grupe, Koordinacija nacionalnih vijeća nacionalnih manjina održala je radni sastanak u sjedištu Hrvatskog nacionalnog vijeća s ciljem izrade primjedaba na treći Nacrt Akcijskog plana za poglavlje 23 u dijelu koji se odnosi na pitanja manjinskih zajednica. Predstavnici nacionalno-manjinskih vijeća nisu zadovoljni s dosadašnje dvije verzije ovoga Nacrta. Na primjer jedna od aktivnosti predviđenih akcijskim planom je konstituiranje Savjeta za nacionalne manjine. Za sada je nejasno koje su nadležnosti i značaj ovog Savjeta. Osim simboličnog. Sve u svemu Savjet je konstituiran, aktivnost je »štiklirana« kao realizirana u kvadratiću Akcijskog plana u povelikoj tabeli. Naime, samo u pogledu manjina navedene su brojne aktivnosti koje Republika Srbija još treba realizirati. Na primjer jedna od aktivnosti je »puna implementacija novog zakona o udžbenicima kojom se trajno osigurava potreban broj udžbenika na jezicima nacionalnih manjina za svaku školsku godinu«. Kao rok se navodi 2016. godina. Nadalje predviđa se »prevladavanje dosadašnjih prepreka u osiguravanju dostupnosti udžbenika na jezicima manjina kroz uvođenje obveze tiskanja udžbenika na jeziku nacionalne manjine od strane Zavoda za udžbenike i nastavna sredstva u slučaju nedostatka zainteresiranih privatnih izdavača«. Što će reći, kao što je nedavno rekao i ministar pravde Nikola Selaković zakonodavni okvir je dobar ali problem je u tome što se ne primjenjuje u potpunosti. Dokaz za to su i dosadašnji problemi u vezi udžbenika na hrvatskom jeziku što je prepušteno hrvatskoj zajednici da riješi i financira uz potporu Republike Hrvatske, umjesto domicilne države čija je to obveza. Ili drugim riječima, prevelika je neusklađenost između onoga što je zakonom definirano i svakodnevnog života. A imajući u vidu da proces pridruživanja traje godinama izreka »ne lipši magarče do zelene trave« se nekako sama nameće.

J. D.

ŠTO NAKON PRIVATIZACIJA RADIO SUBOTICE?

Najava formiranja nezavisne produkcije

»Prema Zakonu o javnom informiranju medijima čiji su osnivači nacionalna vijeća pruža se mogućnost izravnog financiranja, međutim da bi se to ostvarilo moraju se donijeti izmjene Zakona o nacionalnim manjinama. Ideja Hrvatskog nacionalnog vijeća je premostiti to vrijeme nakon završetka privatizacije Radio Subotice osnivanjem nezavisne produkcijske kuće«, izjavio je za program na hrvatskom jeziku Radio Subotice predsjednik Izvršnog odbora Hrvatskog nacionalnog vijeća **Darko Sarić Lukendić**.

O problemima informiranja i privatizacije medija koja se mora završiti do 1. srpnja, ovoga je tjedna u Ministarstvu kulture i informiranja održan sastanak s predstavnicima nacionalnih vijeća na kojem su prisustvovali i predstavnici Hrvatskog nacionalnog vijeća.

»Premda je ocjena nacionalnih vijeća da iz privatizacije treba izuzeti medije koji izvješćuju na jezicima nacionalnih manjina, resorno Ministarstvo je tome suprotstavilo činjenicu da je Europa dala pozitivno mišljenje na Zakon o javnom informiranju unutar kojega su predviđeni mehanizmi i obvezna privatizacija medija kojima su osnivač državne institucije«, kaže Sarić Lukendić.

»Ostaje mala nada da ćemo ovaj problem prevladati preko

mehanizma koji je ugrađen u Zakon o javnom informiranju, a to je mehanizam kojim se medijima čiji su osnivači nacionalna vijeća pruža mogućnost izravnog financiranja iz proračuna. Nažalost, da bismo to pravo ostvarili, neophodno je donijeti izmjene i dopune Zakona o nacionalnim vijećima nacionalnih manjina, a donošenje izmjena i dopuna se još ne nazire u narednih godinu ili godinu i pol dana. Tako smo sada u situaciji da na neki način moramo premostiti ovo vakuum razdoblje. Dakle, kao i s mnogim drugim manjinskim pravima, pravo imamo, ali nema načina da ga u praksi ostvarimo«, rekao je Sarić Lukendić.

On kaže da je smjer za koji su se odlučili, s obzirom na to da je jedini koji je trenutačno ostao slobodan, taj da se osnivanjem neovisne produkcijske kuće pokušaju nadomjestiti informativni i medijski sadržaji na koje su slušatelji i sugrađani navikli.

»Odlučili smo, kada smo već suočeni s tim izazovom, pokušati napraviti i korak više, odnosno, formirati neovisnu televizijsku produkciju na hrvatskom jeziku, a radijski sadržaji bi se radili od istog sirovog materijala. Na taj način bismo praktično pokušali dignuti razinu informiranja na hrvatskom jeziku na viši stupanj«, kazao je za program na hrvatskom jeziku Radio Subotice Darko Sarić Lukendić.

ZKVH POTPISAO NOVI UGOVOR O MEĐUNARODNOJ ZNANSTVENOJ, KULTURNOJ I UMJETNIČKOJ SURADNJI

Trajna i dugoročna suradnja

Ravnatelj Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata **Tomislav Žigmanov** potpisao je u Osijeku u ponedjeljak, 18. svibnja, s vršiteljicom dužnosti pročelnika Odjela za kulturologiju Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera doc. dr. sc. **Ivanom Žužul** Ugovor o međunarodnoj znanstvenoj, kulturnoj i umjetničkoj suradnji. Riječ je o četvrtom takvom dokumentu, putem kojega Zavod nastoji osnažiti kako aktivnosti od značaja za kulturu vojvođanskih Hrvata tako i pospješiti veću integriranost vlastitog kulturnog prostora u cjelinu hrvatske kulture. U uvodnom dijelu Ugovora stoji kako su: »Polazeći od međusobnog uvažavanja i priznavanja te prepoznatih zajedničkih interesa sa željom unaprjeđivanja međusobne suradnje na područjima društvenih i humanističkih znanosti, kulture i umjetnosti te na području zaštite i očuvanja kulturne baštine, a u uvjerenju da će time pridonijeti učvršćivanju cjelokupne znanstvene, kulturne i umjetničke suradnje između matične države, posebice regionalno povezanoga prostora, te Hrvata u Vojvodini, Republika Srbija, i Republike Hrvatske«, dvije strane pristupile zaključivanju Ugovora.

U člancima Ugovora precizira se kako će se Odjel za kulturologiju Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku i Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata »uzajamno potpomagati i poticati međusobnu suradnju« te da »potpisnici ovim Ugovorom uspostavljaju uzajamnu trajnu, dugoročnu suradnju, koja će se temeljiti na društvenim i humanističkim znanostima i zajedničkim potrebama u kulturi, umjetnosti te zaštiti i očuvanju kulturne baštine, odnosno u onim područjima društvenoga života koji su od značaja za matičnu državu i Hrvate u Vojvodini, a napose onima vezanima uz prepoznavanje i očuvanje kulturnog i nacionalnog identiteta.« Suradnja će, među ostalim, podrazumijevati i razmjenu časopisa i publikacija iz znanstvenih, kulturnih i umjetničkih područja, na planu »promicanja hrvatske kulturne, književne i umjetničke baštine, te kulturnoga stvaralaštva u suvremenosti«, što će se ostvarivati putem međunarodne suradnje.

Ugovor je potpisan zahvaljujući posredovanju i zalaganju konzula prvoga razreda Generalnog konzulata Republike Hrvatske u Subotici **Hrvoja Ambreusa**.

RADNI SASTANAK KOORDINACIJE NACIONALNIH VIJEĆA NACIONALNIH MANJINA

Konkretizacija problema

Predstavnik Slovačkog nacionalnog vijeća **Viliam Slavka** kao probleme navodi to što pripadnici manjinskih zajednica nedovoljno poznaju svoja prava, a s druge strane ističe nedovoljnu političku volju nadležnih za njihovu provedbu.

Predsjednik Češkog nacionalnog vijeća prof. dr. **Jože Siváček** ističe neusklađenost između onoga što je zakonom definirano i svakodnevnog života. »Kada tražite neka od svojih elementarnih prava na bilo kojem šalteru, pogledaju vas u najmanju ruku čudno. To oslikava neusklađenost zakona i realnog života i prvo tu moramo napraviti jedan korak. Drugo, zakonski okvir je definirao četiri područja, a pitanje je jesu li ona dovoljna, jer se život pripadnika manjinskih zajednica ne iscrpljuje u ta četiri područja, on je mnogo širi, zahtjevniji i bogatiji«, smatra Siváček.

Zajedničke primjedbe predstavnika nacionalnih manjina bit će proslijeđene Ministarstvu pravde, odnosno pregovaračkom timu Republike Srbije za pristupanje Europskoj uniji.

Inače, iz šireg Akcijskog plana, na koji su predstavnici nacionalnih manjina davali primjedbe, proisteći će još dva akcijska plana – za manjine i za obrazovanje na manjinskim jezicima.

D. B. P.

Izrada primjedaba na treću verziju Nacrta Akcijskog plana za poglavlje 23 pristupnih pregovora Republike Srbije Europskoj uniji, a u dijelu koji se odnosi na pitanja manjinskih zajednica, bila je tema radnog sastanka Koordinacije nacionalnih vijeća nacionalnih manjina koji je održan u subotu 16. svibnja u prostorijama Hrvatskog nacionalnog vijeća u Subotici. Naime, predstavnici vijeća nisu zadovoljni s dosadašnje dvije verzije ovog Nacrta.

Predsjednik Hrvatskog nacionalnog vijeća dr. sc. **Slaven Bačić** kaže kako je najveći problem sistemske prirode, kao i da je najveća opasnost potrebama

manjina pristupiti formalistički, bez nekih konkretnih pokazatelja što kroz ovaj proces vlasti nastoje učiniti.

»Na primjer, u Akcijskom planu se kaže da treba ponovno uspostaviti rad Republičkog savjeta za nacionalne manjine. Međutim, nama nije problem to da se republički savjet sastane, već je potreban učinkoviti rad tog savjeta u pogledu nacionalnih manjina. Ili, drugi primjer, nama nije problem da se donese novi Zakon o udžbenicima ili da se, kako se kaže u Akcijskom planu, za one udžbenike koje ne tiskaju privatni izdavači, osigura tiskanje putem Zavoda za izdavanje udžbenika, ali što ćemo do tada.

Svega tri privatna izdavača dobit će licencu za tiskanje udžbenika na hrvatskom jeziku, a ukoliko to ne budu izdavači koji su već tiskali udžbenike za hrvatski jezik, trebat će ponovno raditi prijevode udžbenika«, pojašnjava Slaven Bačić.

Predstavnik Mađarskog nacionalnog vijeća **Emil Lulić** ukazuje na primjedbe iz aspekta mađarske zajednice.

»Naši komentari su vrlo općeniti, radi se o metodološkim zahtjevima vezanim za ovaj Akcijski plan, potom formalno pravni komentari, a te zanimljivije, konkretne zahtjeve ćemo prvenstveno formulirati u manjinskom akcijskom planu«, kaže Lulić.

Informiranje nacionalnih manjina u Somboru

Gradonačelnik Sombora **Saša Todorović** je donio Rješenje o dodjeli sredstava namijenjenih ostvarivanju, unapređivanju i podizanju kvalitete informiranja pripadnika nacionalnih manjina.

Temeljem prijedloga Povjerenstva za ocjenu projekata i utvrđivanje prijedloga o dodjeli sredstava namijenjenih ostvarivanju, unapređivanju i podizanju kvalitete informiranja pripadnika nacionalnih manjina, gradonačelnik Grada Sombora donio je Rješenje kojim se dodjeljuju sredstva u ukupnom iznosu 3.000.000 dinara i to:

1. NIU Dunataj iz Sombora – za projekat *Informacijom za danas mađarske nacionalne manjine u Somboru i okolici* 1.600.000 dinara.
2. Somborskim novinama iz Sombora – za projekt *Mađarski mozaik* 300.000 dinara.
3. Radio Somboru iz Sombora – za projekt *Proizvodnja medijskih sadržaja na mađarskom, hrvatskom, bunjevačkom, romskom jeziku* 300.000 dinara.
4. Hrvatskom kulturnom društvu *Vladimir Nazor* iz Stanišića – za projekt *Radio emisija Glas Hrvata* 100.000 dinara.
5. NIU *Bunjevački informativni centar* iz Subotice – za projekt *Sombor na bunjevačkom* 400.000 dinara.
6. RTV *Sreće doo* iz Sombora – za projekt *Gostinska soba* 300.000 dinara.

REHABILITACIJA DRAGOLJUBA MIHAILOVIĆA

Bila jednom jedna presuda

Neovisno o odluci beogradskog suda, Hrvatska i dalje drži da je četnički vođa Draža Mihailović bio ratni zločinac, priopćeno je prošloga četvrtka iz hrvatskog Ministarstva vanjskih i europskih poslova. Ta odluka »ne mijenja hrvatski stav da je on ratni zločinac i zapovjednik kolaboracionističke vojske poražene u Drugom svjetskom ratu«, priopćeno je iz MVEP-a

Uz vijest da je sud u Beogradu, prošlog četvrtka, 14. svibnja, rehabilitirao četničkog vođu iz Drugog svjetskog rata **Dragoljuba Dražu Mihailovića**, svjetske agencije su prenijele i negativne reakcije zemalja u susjedstvu, među kojima i Republike Hrvatske, te pojedinih srbijanskih analitičara, koji su ocijenili da je time izvršen proces koji vodi reviziji Drugog svjetskog rata.

Beogradski Viši sud je, uz veliki pljesak nazočnih u sudnici, poništio presudu Federativne Narodne Republike Jugoslavije, kojom je Mihailović 15. srpnja 1946. godine, osuđen na smrt,

ANTIĆ: »RAZLOG ZA SLAVLJE SRBIJE, HRVATA I ČITAVU REGIJU«

Sudac **Aleksandar Trešnjev** je rekao da je sud usvojio zahtjev za rehabilitacijom, te poništio presudu, kojom je Mihailović osuđen na smrt: »Smatra se da Dragoljub Mihailović nije bio osuđen«, rekao je sudac, dobivajući ogroman pljesak u sudnici.

Sud je utvrdio da Mihailoviću nije osigurano fer suđenje 1946., te da nije imao prava na obranu i da nije vidio odvjetnika do početka suđenja. U obrazloženju rješenja, sudac Trešnjev je naglasio da je Mihailović lišen života iz političkih i ideoloških razloga i

lji, kojim se izjednačavaju prava pripadnika četničkog i partizanskog pokreta.

U sudnicu su među ostalim uspjeli ući princ **Aleksandar Karađorđević**, lider Srpske radikalne stranke **Vojislav Šešelj**, kao i građani s četničkim obilježjima.

Zahtjev za rehabilitaciju Mihailovića su prvi put 2006., podnijeli njegov unuk **Vojislav Mihailović**, profesori Pravnog fakulteta Univerziteta u Beogradu **Smilja Avramov** i

KARAĐORĐEVIĆ: »NEPRAVDA PREMA JEDNOM MIROLJUBIVOM ČOVJEKU«

Donošenje ovakvog sudskog rješenja pozdravio je i Vojislav Šešelj, koji je novinarima u Beogradu rekao da je Mihailović »junački srpski komandant iz Drugog svjetskog rata«, ta da je »nevina žrtva komunističkog terora«, dok je princ Karađorđević naveo kako je u pitanju veliki i

Saborski zastupnik i potpredsjednik SDSS-a **Milorad Pupovac** je prošlog četvrtka izjavio kako, kao antifašist i sljedbenik partizanskog pokreta, nema razumijevanja za odluku beogradskog Višeg suda, koji je usvojio zahtjev za rehabilitacijom četničkog vođe u Drugom svjetskom ratu Dragoljuba Mihailovića.

zbog suradnje s fašističkim okupatorima, kada su mu oduzeta sva građanska prava, nakon čega je strijeljan.

Odluka suda o rehabilitaciji Mihailovića je konačna i ne postoji mogućnost žalbe, s obzirom na to da postupak ima samo jednu stranu. Mihailoviću su ovom odlukom vraćena građanska prava. Odvjetnik **Zoran Živanović** je u izjavi novinarima rekao da se to odnosi i na zaplijenjenju imovinu, tako da sada Mihailovićevi nasljednici mogu tražiti povrat oduzete imovine, a trebali bi dobiti i odštetu.

da je to bilo suđenje režimu stare Kraljevine Jugoslavije, odnosno izbjegličkoj vladi. Sudac je naglasio kako sud nije utvrđivao činjenicu je li Mihailović ratni zločinac ili nije, već je isključivo utvrđivao je li imao pravično suđenje.

»Ovo nije bila rehabilitacija Ravnogorskog pokreta i Jugoslovenske vojske u otadžbini, jer je to učinjeno brojnim zakonima, koji se odnose na boračka pitanja«, rekao je Trešnjev.

Skupština Republike Srbije je 2004. godine, usvojila izmjene zakona o pravima boraca, vojnih invalida i članova njihovih obite-

Predsjednik skupštinskog Odbora za ljudska i manjinska prava RS, **Meho Omerović** je u izjavi dostavljenoj medijima, ocijenio da će sada svi »koji su kao i Draža bili na strani Hitlera, pozivajući se na odluku Višeg suda, moći biti rehabilitirani.« Kako smatra, uslijedit će zahtjev za rehabilitaciju »svih četničkih komandanata, koji su radili po komandi Mihailovića, ali i **Aćif, Nedić, Ljotić, Kalabić, Pećanac**, hortijevci, balisti, ustaše ... ponovno će svi biti na istoj strani«, naveo je Omerović.

Kosta Čavoški, Srpski liberalni savjet i Udruženje Jugoslovenske vojske u otadžbini.

Savjetnik predsjednika Srbije i punomoćnik predlagачa ove rehabilitacije, **Oliver Antić** smatra da je odluka suda povijesna i razlog za slavlje.

Kako je rekao za B92, oštre poruke iz regije razumije, »jer ljudi ne znaju za činjenice«, a neposredno nakon izricanja odluke beogradskog Višeg suda rekao je i da razlog za slavlje ima Srbija, ali ga imaju »i Hrvati i čitava regija«. Antić je istaknuo da je u ravnogorskom pokretu bilo i oko 10.000 Hrvata i to onih »izvornih antifašista«, ali i 8.000 muslimana.

pozitivan dan za Srbiju: »To nije bila samo nepravda prema jednom miroljubivom čovjeku, to je bila nepravda prema našoj zemlji i našem narodu. Ova presuda je od ključnog značaja za nacionalno pomirenje.«

U priopćenju **Vuka Draškovića**, lidera Srpskog pokreta obnove navodi se da je Mihailović ubijen, a njegov grob sakriven, jer su se »Istok i Zapad, boljševička diktatura i zapadna demokracija, sudarili na montiranom komunističkom suđenju srpskom i jugoslavenskom generalu.«

U izjavi za *Danas*, premijer **Aleksandar Vučić** je naglasio da njega, kao predsjednika Vlade,

interesira Srbija 2015., Srbija budućnosti.

»Sve daljnje diobe na partizane i četnike smatram nepotrebnim i štetnim za interese države... Srbija je jedna od rijetkih zemalja s istinskom antifašističkom prošlošću u ovoj regiji, Srbija se ponosi svojim antifašističkim duhom danas i Srbija će umjeti sačuvati i od svakoga obraniti svoju antifašističku budućnost.«

U udruženju SUBNOR, koje okuplja pretežno članove partizanskih postrojbi i njihovih potomaka, smatraju da je rehabilitacija Mihailovića pravno neutemeljena i zato neodrživa. »Potezom sudskog pera je drastično prekrojena istina i u isto je vrijeme izbrisan historijski neporeciv doprinos Srbije u slamanju fašizma i nenadmašna pobjeda antihitlerovske koalicije, čiji su dostojan suborac bile i jedinice narodne partizanske vojske«, navodi se u priopćenju.

Demokratska stranka je istaknula kako je činjenica da je Mihailović rehabilitiran, samo logična posljedica činjenice da je četnički vojvoda **Tomislav Nikolić** izabran za predsjednika Srbije.

Liga socijaldemokrata Vojvodine je ocijenila da je institut predsjednika Srbije zloporabljeno radi rehabilitacije Dragoljuba Mihailovića. »Što je drugo nego pritisak institucije predsjednika Srbije na pravosuđe, kada je upravo njegov savjetnik, Oliver Antić, punomoćnik

»Dragoljub Mihailović smatra se neosuđivanim«, rekao je sudac Trešnjev

navodi i kako se sadašnji predsjednik Republike Srbije Tomislav Nikolić nikada nije odrekao titule četničkog vojvode.

OSUDA POKUŠAJA POVIJESNOG REVIZIONIZMA

Povodom odluke Višeg suda u Beogradu, priopćenjem se oglašila i predsjednica Republike Hrvatske **Kolinda Grabar-Kitarović**.

Hrvatski ministar pravosuđa **Orsat Miljenić** izjavio je da je »apsolutno zgrožen« odlukom beogradskog suda o rehabilitaciji Dragoljuba Mihailovića, dodajući da je to »silno velika pogreška, kao što bi to bila rehabilitacija **Hitlera**, **Mussolinija** ili **Pavelića**«. Miljenić je rekao i sljedeće: »Te stvari su u svijetu već davno riješene i zna se tko je bio na strani dobra, a tko na strani zla.«

predlagača rehabilitacije? Isti onaj Oliver Antić, koji je predlagao da na paradi povodom 70 godina oslobođenja Beograda, budu i četnička obilježja«, piše u priopćenju potpredsjednika LSV-a **Đorđa Stojića**. U priopćenju se

»Iznimno sam neugodno iznenađena presudom Višeg suda u Beogradu o rehabilitaciji ratnog zločinca Draže Mihailovića i kao predsjednica Republike Hrvatske najoštrije osuđujem pokušaj povijesnog revizionizma. Ta pre-

suda ne može izbrisati zlodjela četničkog pokreta, počinjena u suradnji s nacistima i fašistima tijekom Drugog svjetskog rata, koja su svim narodima na ovim prostorima donijela velike patnje i stradanja. Ostaje i činjenica kako je taj pokret doživio svoj potpuni poraz u Drugom svjetskom ratu, ali i prije 20 godina u agresiji na Hrvatsku«, stoji u priopćenju.

Neovisno o odluci beogradskog suda, Hrvatska i dalje drži da je četnički vođa Draža Mihailović bio ratni zločinac, priopćeno je prošlog četvrtka iz hrvatskog Ministarstva vanjskih i europskih poslova. Ta odluka »ne mijenja hrvatski stav da je on ratni zločinac i zapovjednik kolaboracionističke vojske poražene u Drugom svjetskom ratu«, priopćeno je iz MVEP-a.

Predsjednik Hrvatske demokratske zajednice **Tomislav Karamarko** je nakon presude iznio sljedeću ocjenu: »Rehabilitacija Draže Mihailovića nije dobra, četnički pokret je ostavio krvav trag u Hrvatskoj i

to će sigurno utjecati na odnose dviju zemalja. Riječ je o unutarnjoj stvari susjedne države s kojom želimo biti u dobrim odnosima, no svima je jasno tko je bio Draža Mihailović, koji je kolaborirao s Nijemcima i učinio brojne zločine.«

BISERKO: »KRIVOTVORENE VRIJEDNOSTI I REFERENCE«

Svjetske agencije prenijele su više reakcija nakon ove presude. Medijska kuća *Deutsche Welle* prenijela je riječi **Sonje Biserko**, predsjednice Helsinškog odbora za ljudska prava u Srbiji: »To je završetak jednog procesa, koji zapravo vodi reviziji čitavog Drugog svjetskog rata, tako da se Srbija odrekla svega što je bila neka europska vrijednost – mislim tu na antifašizam i tu tradiciju, koji su sada potpuno uništeni.«

Sonja Biserko smatra da današnja Srbija gradi novi identitet »na vrijednostima i referencama koje su krivotvorene. Znači, Srbija ide sve dalje u prošlost, jer nije sposobna suočiti se s realnošću, pogotovu s onom iz 90-tih godina. U tom smislu, ta revizija je ponikla odatle. I najgore od svega toga je što je to osnova na kojoj se danas podižu mladi ljudi«, istaknula je Biserko.

Agencija *Reuters* piše da su se četnici, kao pokret, ponovno pojavili 90-tih godina, u ratu na prostoru bivše Jugoslavije. Dodaje se da je susjedna država Hrvatska, u kojoj Mihailovića smatraju ratnim zločincem, zbog četničkog ubijanja Hrvata, muslimana i komunističkih partizana, »zgrožena« presudom beogradskog Višeg suda o rehabilitaciji Mihailovića.

Francuska agencija *AFP* podsjeća da su tijekom Drugog svjetskog rata četnici pod komandom Draže Mihailovića počinili pokolje nad muslimanima i Hrvatima. »Devedesetih godina srpska paravojska, koja se identificirala s četničkim pokretom, počinila je nasilje prema tim istim zajednicama«, piše *AFP*.

Zvonko Sarić

MEĐUNARODNI OKRUGLI STOL *URBANI ŠOKCI 10* ODRŽAN U SOMBORU, OSIJEKU I DRENOVCIMA

Jubilarni skup u znaku vode

Na skupu je bilo riječi i o baštini šokačkih i bunjevačkih Hrvata u Vojvodini

Jubilarni, 10. međunarodni okrugli stol *Urbani Šokci 10* u organizaciji *Šokačke grane* iz Osijeka i udruge *Urbani Šokci* iz Sombora ove je godine posvećen vodi. Održan je prošloga tjedna u prostorijama Gradske i sveučilišne knjižnice Osijek i počeo je izložbom *Poplavljena Cvelferija*, a nastavljen izlaganjima, da bi sutradan nastavio s radom u Somboru, u prostoru Gradske biblioteke *Karlo Bijelicki*, a uspješno je priveden kraju trećega dana u Cvelferiji, u Drenovcima, naslonjen na tradicionalne Pjesničke susrete, na kojima je najviše priznanje Susreta *Visoka žuta žita*, ponio hrvatski književnik iz Vojvodine, **Petko Vojnić Purčar**.

ZAŠTITA IDENTITETA

Otvarajući manifestaciju u Osijeku, **Vera Erl**, počasna predsjednica *Šokačke grane* i voditeljica projekta *Urbani Šokci* istaknula je kako tema ovogodišnjeg okruglog stola nije slučajna, jer Sava nas je natjerala da o tome glasno i jasno progovorimo,

da se trgnemo i shvatimo da je posljednji čas da nešto uradimo na zaštiti tog šokačkog identiteta, ne samo u duhovnom već i materijalnom pogledu, jer smo svjedoci da je samo u sat, dva u potpunosti uništeno dva, tri sela a puno je štete nanoseno i ostalima u Cvelferiji. »Tek deseti dio svega toga je spašen, otet od savskoga mulja, što je upotrebljivo ili će se moći obnoviti, ali ono što će trajno nestati, nesumnjivo će promijeniti tu Cvelferiju, to povijesno stanište Šokaca i to više nikada neće biti ona sela upamćena po kućama i velikim kućnim zadrugama, po dukatima i velikim novcima, po *kirbajima* i velikim zabavama, velika žitnica i nepregledna hrastova šuma. Danas ta sela tužno izgledaju, žitelji ih napuštaju i sele se i doista je zadnji trenutak da se nešto učini.«

Erl je također rekla kako je ovo značajan jubilej *Grane* pa okrugli stol ide u tri dana, uvijek je bio vezivan i za druge institucije i velike manifestacije i ove je godine okrenut GISKO-u i Pjesničkim susretima

u Drenovcima. Upravo je tamo trećega dana, u subotu, pokrenut još jedan značajan projekt vezan za Cvelferiju, ali s međunarodnim karakterom, okrenut čitavom panonskom prostoru, a autori su profesori s Filozofskog fakulteta u Osijeku, pod nazivom *Cvelferica*, pismo vode, pismo panonizma.

Prof. **Ružica Pšihistal**, moderatorica okruglog stola rekla je kako ga ove godine prati jedna lijepa obljetnica, ali isto tako i jedan tragičan događaj, voda utkana u pamćenje Šokaca i Bunjevaca, koja je sinonim života, zdravlja, čistoće, hrane i svakodnevice, koja isto tako može biti i destruktivna.

Posjetitelji su uživali u izlaganjima prof. **Zvonka Tadijana** iz Sonte o destruktivnoj vodi Dunava, mr. **Ljubice Gligorević**, etnologinje iz Vinkovaca prožet riječju i slikom, jer je kao muzejska djelatnica danima obilazila sva sela Cvelferije, **Katarine Dimšić**, studentice iz Zagreba koja je u koautorstvu s prof. Pšihistal govorila o vjerovanjima u nad-

naravna bića i mr. **Miroslava Hadžihusejnović** iz Zagreba o pučkim nabožnim pjesmama Slavonije i Srijema. Zanimljivo izlaganje imala je i **Milica Klaić Taradžija** iz Pečuha o vodi u narodnom stvaralaštvu i obredima nekih hrvatskih skupina u Mađarskoj, a sudionica svih dosadašnjih okruglih stolova, **Marija Šeremešić** iz Sombora, ujedno i predsjednica udruge *Urbani Šokci*, govorila je o vodi u običajima i vjerovanjima Bunjevaca i Šokaca u Podunavlju. Iskristila je prigodu i zahvalila se Ministarstvu kulture i Pokrajinskom tajništvu za kulturu, Gradskoj knjižnici *Karlo Bijelicki* i Zavodu za kulturu vojvođanskih Hrvata.

VODA U PROŠLOSTI I SADAŠNJOSTI

U dijelu Međunarodnog okruglog stola koji je održan u Somboru govorilo se o tome kako se iz poplavljenog područja Cvelferije spašavala tradicijska baština, kako je o prošlogodišnjim poplavama izvještavao *Glaz*

O vodi u Somboru

U Osijeku

Slavonije, o obnovi Gunje poslije poplave, značaju vode za poljoprivredu, o pamćenju vode na lijevoj obali Dunava, ali i o vodi u bunjevačkim narodnim pjesmama.

»U kuti lijeve obale Dunava poplave su bile česte pa ta naselja zbog toga i nisu građena na obali rijeke. Jedna od najvećih poplava na ovom području bila je 1770. godine«, iznio je između ostalog **Zovimir Pelajić** tijekom svog izlaganja čija je tema bila *Šokačko pamćenje vode u kutu lijeve obale Dunava*. Ovaj kraj izbjegao je prošlogodišnje poplave, ali mjesta u Cvelferiji nisu, ali na sreću brojni predmeti tradicijske kulture ipak su sačuvani zahvaljujući muzeološkim djelatnicima. Zavičajni muzej **Stjepana Grubera** iz Županje organizirao je spašavanje baštine na područjima koja su bila ugrožena poplavama. U okviru akcije sakupljeno je više od 3.000 predmeta iz tradicijske i suvremene kulture«, kazala je etnologinja iz Osijeka **Martina Mišetić**. Jedan drugačiji pogled na vodu i njen značaj dao je dr. sc. **Marko Josipović** iz Osijeka koji je govorio o značaju vode u poljoprivrednoj proizvodnji. »U Hrvatskoj je 15 posto teritorija ugroženo poplavama. S obzirom na to da poljoprivreda štete trpi kako od poplava tako i od suše Hrvatska ima plan

za navodnjavanje novih 70.000 hektara do 2020. godine«, kazao je Josipović.

VODA KAO SIMBOL SMRTI

Gunja je mjesto koje je prije godinu dana pogodila strašna poplava, no vrlo brzo mještanima Gunje mnogi su pritekli u pomoć, a upravo o tome govorio je novinar iz Osijeka **Slavko Žebić** u svom radu *Gunja ide dalje*. »Lions klub u suradnji graditeljima instrumenata **Marinkom Žeravicom** poklonio je Gunji i ostalim školama u Cvelferiji nove instrumente. U akciji *Vratimo knjige knjižnicama u Gunji* prikupljeno je 1.200 knjiga, a HNS je obećao izgraditi novi stadion za NK *Jadran*«, kazao je Žebić. A kako su o poplavama izvještavali mediji, konkretno *Glas Slavonije* čulo se od dr. sc. **Marije Šafar Erl** iz Osijeka. »Prateći pisanje vidjeli smo da je aktualnost ove teme opadala kako je opadao interes čitatelja za to. Najviše članaka se odnosilo na obnovu kuća, donacije i zbrinjavanje stanovništva«, kazala je Šafar Erl.

I na koncu, barem kada je riječ o temama koje su izlagane u Somboru, jedan posve drugačiji rad – *Tematiziranje vode u bunjevačkim narodnim pjesmama* **Katarine Čeliković** iz Subotice. »Naši Bunjevci su o vodi pjevali poput svih drugih

naroda – u smislu straha od vode. Voda je bila nešto što je služilo za piće, za umivanje – *divojke* su se umivale. Nažalost, voda je bila i simbol smrti, bilo da se netko želio utopiti ili da su ga bacili u vodu. Moram podsjetiti da je narodna poezija stvar kolektiviteta i da je narod koji ju je stvarao prenio svoje biće pa se u narodnoj poeziji nalazi prapostojbina Bunjevaca poput grada Senja, Glamoča u Bosni. Rijeke koje se spominju su Sava i Dunav, ali vode su često neimenovane i značile su udaljenost poput stiha *ja sam došo priko mora*. To je dokaz opstojnosti od nekoliko stoljeća bunjevačke narodne poezije koja je daleko pisana na ikavici, najstarijem dijalektu hrvatskoga jezika«, kazala je Čeliković koja je bila i u ulozi voditeljice okruglog stola u Somboru.

U DRENOVCIMA JE ZAUSTAVLJENA SAVA

Treći dan Međunarodnog okruglog stola održan je u subotu 16. svibnja, u Drenovcima u sklopu manifestacije 26. Drenovački susret pjesnika. »Ove godine Međunarodni okrugli stol održavamo i u Drenovcima, jer su Drenovci mjesto gdje je prije godinu dana zaustavljen prodor Save«, kazao je predsjednik *Šokačke grane* dr. sc. **Marko**

Josipović. Međunarodno okrugli stol počeo je otvorenjem izložbe *Tradicijsko graditeljstvo Cvelferije*, a radavi koji su izlagani u nastavku bili su, kao i prethodna dva dana u znaku vode. **Tomislav Žigmanov**, književnik iz Subotice govorio je na temu *Hidronimi u Leksikonu Podunavskih Hrvata*, književnik iz Đakova **Mirko Čurić** *Josip Juraj Strossmayer i voda*. Poplave u Cvelferiji dešavale su se i prethodnih stoljeća, a to je bila je tema o kojoj je govorio **Ivan Čosić Bukvin**, publicist iz Vrbanje. Profesor **Tomislav Lunka** iz Soljana i mr. sc. Vera Erl iz Osijeka pripremili su rad *Tradicijske kuće Cvelferije*, a dr. sc. **Vlasta Markasović** iz Vinkovaca *Motivi Save u rukopisnoj zbirci Josipovo polje Vanje Radauša*, dok je o vodi i šumi u djelima **Ive Balentovića** govorio književnik iz Đakova **Adam Rajzl**. Tema rada **Zvonimira Stjepanovića** iz Županje bila je *Savske poplave vode i hrast* i na koncu motivi rijeke i vode u šokačkoj književnosti *Kad urodi vinograd na Dravi* tema je koju je odabrala dr. sc. **Tatjana Ilaš** iz Osijeka.

Radovi s ovogodišnjeg međunarodnog okruglog stola *Urbani Šokci 10*, bit će, kao što je to bio slučaj i do sada, tiskani u Zborniku radova.

S. Žebić, Z. Vasiljević

VELJKO VALENTIN ŠKORVAGA, MAGISTAR MUZIČKE UMJETNOSTI TAMBURE
I RAVNATELJ GLAZBENE ŠKOLE POŽEGA

Tambura spojila Slavoniju i Vojvodinu

Razgovar vodio: Davor Bašić Palković

*Danas se na tamburi svira klasična, pa i jazz glazba, a nekad je to bila samo narodna *
Imamo puno transkripcija, tako da ćemo mnoge skladatelje morati zaljubiti u tamburu,
da pišu originalne skladbe * Radim na tome da se studij instrumenta tambure,
kao glavnog predmeta, otvori na nekom sveučilištu u Hrvatskoj*

U Subotici je nedavno održano međunarodno natjecanje solista i komornih sastava II. *Tambura instrumental festival* kojega su skupa organizirali Hrvatska glazbena udruga *Festival bunjevački pisama* iz Subotice i Glazbena škola Požega (Republika Hrvatska). Tim povodom razgovarali smo s ravnateljem škole iz Požege i članom žirija na ovom natjecanju Veljkom Valentinom Škorvagam. Naš sugovornik je prvi magistar muzičke umjetnosti tambure u Hrvatskoj i slovi za jednog od najvećih strukovnih autoriteta kada je u pitanju tamburaška glazba. Stoga, osim o *Tambura instrumental festival-u*, s njime smo razgovarali i o trendovima u tamburaškoj glazbi,

festivalima koji ju promoviraju te o pitanjima vezanim za visokoškolsko izučavanje tambure.

HR: Kažite nam više o suradnji Glazbene škole Požega, čiji ste ravnatelj, s HGU *Festival bunjevački pisama* iz Subotice, koja Vam je partner u realizaciji *Tambura instrumental festival-a*, ali i planovima vezanim za budućnost ove međunarodne glazbene manifestacije.

Cilj naše suradnje pa tako i ovog festivala je proširiti granice djelovanja rada svih onih koji uče tambure na umjetničkoj razini. Nastojimo dobiti što širu bazu za što kvalitetnije umjetničko obrazovanje mladih glazbenika. Subotica je idealno mjesto da se u njoj festival održava jer

tu ima puno dobrih tamburaša. Miru i Vojislava Temunovića iz HGU *Festival bunjevački pisama* znam već dugi niz godina i znao sam da će ta udruga biti dobar partner u organizaciji ovoga festivala. Na ovaj način spajamo dvije regije u kojima se tambura najviše svira – Slavoniju i Vojvodinu. A nastojat ćemo idućih godina uključiti i tamburaše iz drugih zemalja gdje se tambure sviraju kao što su Mađarska, Austrija, Slovenija, Bosna i Hercegovina, Crna Gora, a možda i Makedonija, čak i Amerika. Time bismo dobili na masovnosti i atraktivnosti festivala. Ovo je druga godina festivala i imamo dobre rezultate, ne moramo se stidjeti pred kolegama koje predaju neke druge

instrumente. Žiri je strog u ocjenjivanju, imamo visoku razinu izvedbe od strane glazbenika.

Imamo dvije kategorije, što nije običaj kod mnogih natjecanja – klasičnu i folklornu te na taj način nastojimo poticati mlade da se bave i tradicijskom kulturom. Inače, u kategoriji klasične imamo puno transkripcija svjetski poznatih autora, tako da ćemo mnoge skladatelje morati »zaljubiti« u tamburu, da pišu originalne skladbe.

U predstojećim godinama ima puno posla i glede privlačenja publike, jer želimo postići visoku razinu manifestacije.

HR: Koje su razlike u sviračkom i dugim pristupima tamburi u Vojvodini i Slavoniji?

Treba prvo reći da se u Hrvatskoj tambura dosta svira i u drugim regijama. Što se tiče ove usporedbe, u nekim stvarima smo vrlo bliski, od instrumentarija kojeg preferiramo do načina sviranja, a nijanse postoje u boji tona: U Vojvodini se više voli tamniji, bujniji ton, a u Slavoniji razigraniji ton svjetlijeg karaktera. Tehnika kojom mladi sviraju danas je sve sličnija, što bi trebalo dovesti do standardizacije, jer primjerice i klaviristi i violinisti imaju najčešće standardiziranu tehniku. Ta unisonost kod tambure može pridonijeti kvaliteti.

Vezano za tamburašku glazbu, jedan od problema nam je nedostatak stručnih kadrova u školama, a drugi to što nema dovoljno vrhunskih majstora za izradu tambure, jer muziciranje vrhunskih glazbenika iziskuje vrhunska glazbala.

HR: Od 2010. do 2013. godine predavali ste tamburu na Umjetničkoj akademiji u Osijeku. Kakva je situacija vezana za visokoškolsko, odnosno akademsko izučavanje tambure kao instrumenta?

Tambura je u vrlo kratkom vremenu od trideset godina, a zadnjih dvadesetak ozbiljnije, postigla iskorak, za što je drugim instrumentima trebalo i dva-tri stoljeća. Ona je ušla u glazbene škole sredinom 80-ih godina prošlog stoljeća. Danas se na tamburi svira klasična, pa i jazz glazba, a nekad je to bila samo narodna. Tambura evoluirala i šire se polja interesa mladih koji ju sviraju. Ima tu mladih koji su pravi virtuoz.

Ja sam tri godine predavao tamburu na Umjetničkoj akademiji u Osijeku. Na akademijama u Osijeku i Zagrebu, u sklopu studija glazbene pedagogije, postoji obilgatni predmet tambure. Studij instrumenta tambure, kao glavnog predmeta, ne postoji nigdje. Radim na tome da se takav studij otvori. Naime, kompletan program za petogodišnji studij – zvanje magistar glazbe-tamburaš, je napravljen. Osnovno će biti podjela na bisernicu i brač, a u sklopu studija

učenik će imati i srodne instrumente – E brač, čelo, bugariju, berde, pa i samicu. Studij će sadržavati klasičnu, ali i folklornu glazbu, i to iz cijelog svijeta. I osnovne elemente jaza bismo uveli. Čekamo odobrenje tog studija, ne znamo na kom će sveučilištu u Hrvatskoj biti. Mislim da bi takav studij isprovocirao otvaranje sličnih studija i u drugim državama.

HR: Osnivač ste najpopularnijeg tamburaškog festivala u Hrvatskoj – Zlatnih žica Slavonije u Požegi, kojemu ste od 1990.

lepezu publike. Požeški festival se izdigao iznad svih festivala, pa i internacionalno promatrano, po visinu njegova standarda. Od razglasa, rasvjete... Dosta smo uspješni i glede animacije u medijima. Prioritet nam je odlična pjesma. Nismo skloni pomodarstvu, odnosno njegovoj ružnijoj kič strani. Na taj način zapravo dajemo do znanja da ono što je kvalitetno može biti dostupno publici i popularno.

HR: Kažite nam nešto i o Aurea fest-u u Požegi, koji je utemeljen lani i čiji ste vi ravnatelj?

Srednju glazbenu školu V. Lisinski završio je u Zagrebu, a na Muzičkoj akademiji u Zagrebu diplomirao je studij klarineta (1985. godine) stekavši stručni naziv dipl. muzičar klarinetist i profesor klarineta i magistar muzike. Za vrijeme osnovnoškolskog, srednjoškolskog i visokoškolskog obrazovanja svirao je tambure i usavršavao se kod raznih pedagoga.

Na Fakultetu za muzičku umjetnost u Skopju 2011. godine obranio koncertom magistarski program Interpretacija na tamburi, na sveučilišnom studiju muzička interpretacija i kompozicija i stekao stručni naziv magistar muzičke umjetnosti.

Ravnatelj je Glazbene škole Požega od 1991., a osim posla ravnatelja predaje tambure u srednjoj školi. Tijekom 30 godišnjeg radnog staža osim primarnog zaposlenja vodio razne tamburaške ansamble i orkestre u kojima je bio svirač ili dirigent.

Osvojio je prve ili druge nagrade s učenicima i studentima tambure na međunarodnim, državnim i regionalnim natjecanjima. Član je žirija na međunarodnim, državnim i regionalnim natjecanjima iz tambure Bisernica i Brač.

Dobitnik je nagrade Agencije za odgoj i obrazovanje za ostvarene rezultate s učenicima tambure, nagrade grada Požege za doprinos i razvoj glazbene umjetnosti i županije Požeško-slavonske za postignute rezultate u glazbenoj umjetnosti.

do 2000. bili umjetnički ravnatelj. Koliko ovaj i slični festivali pridonose afirmaciji tambure i tamburaške glazbe?

Prošle godine sam se ponovno prihvatio voditi taj festival. Na tom festivalu mogu se čuti različiti stilovi tamburaške glazbe: rural, SG (starogradaški) i urbani stil. Na taj način dobivamo interesantnost ali i širu

Aurea fest u Požegi je kompleksna manifestacija od deset različitih festivala, među kojima su i spomenute Zlatne žice Slavonije. Tu su i festival običaja, festival mode i nakita, festival uličnih svirača i mađioničara, festival plesa, festival koreografiranog folklora, festival DJ-a i MC-ja, festival popularne glazbe, festival gastronomije i vina. Cilj

nam je u idućih deset godina to pretvoriti u jednomjesečnu manifestaciju: da cijela Zlatna dolina bude pozornica u tih mjesec dana. Manifestacija ima i svoj gospodarski potencijal. Zasad je to sedmodnevni festival, ove godine se održava od 30. kolovoza do 5. rujna. Imat ćemo bogat program koji će se odvijati i po danu i po noći. A tambura se svira u svim varijantama svih sedam dana. Pozivam sve vaše čitatelje da, ukoliko su u prilici, posjete naš Aurea fest.

HR: Dva puta ste bili član žirija na Festivalu bunjevački pisama u Subotici. Koji su vaši dojmovi glede ove glazbene manifestacije?

Već kao dijete sam slušao tamburašku glazbu koja je vezana za bunjevačke Hrvate u Bačkoj. To je glazba koja ostavlja jak dojam. Držim palčeve organizatorima da ustraju u organizaciji Festivala bunjevački pisama. Kvaliteta muziciranja na festivalu je jako dobra. A trebalo bi naći načina da se što više prodre u medije te da te pjesme više zažive među publikom.

HR: Autorska tamburaška glazba koja nastaje u domeni popularne glazbe u pravom je procvatu. Sve je više bandi, pjesama, spotova, koncerata tog tipa tamburaškog izričaja. Kako promatrati ovaj fenomen?

Promatrano iz aspekta profesionalnog bavljenja glazbom, pogotovo onom umjetničkom, to je sklisko područje u nekim segmentima. Takva glazba je dijelom posljedica toga što smo u medijima svakodnevno bombardirani kičem, pa i velikim primitivizmom. Upravo stoga bi svaki festival barem jednim dijelom trebao njegovati visoku umjetničku glazbu, pjesme koje imaju vrijednost i u glazbenom i u tekstualnom, pa i aranžerskom smislu. Ali to nije tako jednostavno, u ovom vremenu dominantnog materijalističkog razmišljanja. Ima autora koji prije nego li napišu pjesmu razmišljaju koliko će na njoj zaraditi.

NEVOLJE PODUZETNIKA PAUŠALACA S POREZOM

Omča oko vrata malih poduzetnika

Uvećanje paušalnog poreza koje je u nekim sredinama dostiglo i 150 posto ozbiljno je ugrozilo opstanak poduzetničkih radnji

Svake godine poduzetnici koji ne vode knjige već porez plaćaju paušalno strepe od rješenja koja će im dostaviti porezna uprava. A da ta strepnja nije bez temelja na svojoj koži su se uvjerali poduzetnici iz velikog djela Vojvodine, kojima su proteklih godina stizala rješenja s paušalom uvećanim i do 150 posto. Zanimljivo, nije se taj nagli skok poreznih obveza desio u isto vrijeme u svim mjestima, već su takve »čestitke« stizale u nekoliko odabranih mjesta, a onda bi to isto, samo godinu dana kasnije, dočekali paušalci u nekim drugim mjestima i tako redom. Kao da se tim ispitivala reakcija poduzetnika i to koliko mogu trpjeti i šutjeti.

POREZ, PA JOŠ DUPLI

Kako doznajemo u razgovoru sa **Svetlanom Kozić**, ekonomisticom i poslovnom konzultatkinjom iz Kikinde, prvi su na udaru takvog oporezivanja bili poduzetnici iz Kikinde i to još 2010. godine. Godinu, dvije poslije na red je stigla Kula, a Sombor i Indija 2013. godine. Ova muka zadesila je u međuvremenu većinu vojvođanskih poduzetnika. **Filip**

Stari zanati

Novaković, predsjednik Odbora poduzetnika u Regionalnoj gospodarskoj komori Sombor, kaže da su te 2013. godine poduzetnici paušalci dobili porezna rješenja uvećana za 80 do 120 posto. Bio je to šok i udar, jer su osim što su bila drastično veća, rješenja i kasnila, pa su poduzetnicima bila uručena tek u rujnu i listopadu. »To je izazvalo veliki gnjev kod naših poduzetnika, jer se po tim rješenjima trebao platiti taj cijeli uvećani iznos i to za 15 dana. To povećanje jednostavno reče-

no znači da su oni poduzetnici koji su na početku rujna imali porezni dug nula po prijemu rješenja dugovali primjerice 80.000 dinara, a za plaćanje tog duga imali su rok od 15 dana. Kada smo se obratili Poreznoj upravi u Somboru dostavili smo im usporedne podatke za Suboticu, Novi Sad i Sombor i pokazali na primjeru istih djelatnosti da je paušal u Somboru veći nego li u Subotici i Novom Sadu. Drugi problem je to kasno stizanje rješenja, jer da su ta rješenja stigla u

prvoj polovici godine, paušalci su mogli od prvog srpnja opredijeliti se ili za vođenje knjiga ili odjaviti radnju«, kaže Novaković. Na problem kasnog stizanja rješenja ukazuje i Kozićeva. »Rješenja stižu polovicom godine i važe retroaktivno od početka godine. Rješenja nekada stignu u srpnju, ali nekada i u kolovozu i za sve prethodne mjeseci poduzetnici budu zaduženi za razliku. Što to znači pojasnit ću na jednom primjeru poduzetnika kome je paušal bio 14.000 dinara, ako mu se on uveća na 28.000 dinara ta razlika se množi sa svim onim mjesecima do primanja rješenja. Tako poduzetnik dolazi u situaciju da u trenutku bude zadužen preko 100.000 dinara, a taj dug mora platiti u kratkom roku. U suprotnom slijedi blokada računa, neće moći ovjeriti zdravstvenu knjižicu, a imat će i druge probleme«, kaže naša sugovornica iz Kikinde.

Svetlana Kozić

Filip Novaković

Riješeni istjerati svoje, poduzetnici u Somboru, njih 87 podnijeli su žalbe. Među njima je i Novaković. Žalba mu je uvažena, ali je odgovor, za vjerovati ili ne, stigao poslije 15 mjeseci.

NETRANSARENTNI KRITERIJI

Iako postoji Uredba u kojoj su navedeni kriteriji po kojima

Poduzetnici su svrstani po djelatnostima u šest grupa, a u ovisnosti od grupe porezna osnovica je od 25 do 165 postotaka već spomenute prosječne zarade na teritoriju grada ili općine gdje je radnja registrirana. Na visinu paušala utječe i zona gdje se nalazi poduzetnička radnja i to u rasponu od + 50 posto do – 20 posto, za svakog uposlenog radnika paušal se uvećava za 10

u kojima se poduzetnici odlučuju za paušal, mada paušalci mogu biti i arhitekta ili konzultanti. Paušalci uglavnom zapošljavaju jedno ili dva lica, to su mikro biznisi i to su najčešće radnje koje ostvaruju prihod u visini jedne prosječne zarade. »Meni je posebice žao što su oni žrtva takvog ponašanja, jer to su ljudi koji sa svojih deset prstiju pokušavaju nešto zaraditi«, kaže

prema našim procjenama, za 40 postotaka povoljniji na tržištu. Kupac je siromašan i opredjeljuje se tamo gdje može manje platiti, što znači da oni koji legalno rade ostaju bez mušterija, što će dovesti do gašenja nekih poduzetničkih radnji i tako se ta spirala propadanja ubrzava«, kaže naša sugovornica.

Kozićeva kaže da je bilo mnogo pokušaja da se na problem koji imaju paušalci ukaže predstavnicima vlasti, a jedan od takvih pokušaja bio je razgovor sa zastupnicama, članicama Ženske parlamentarne mreže. »Žene su vrlo često paušalci, jer upravo one osnivaju radnje iz raznih uslužnih djelatnosti, kao što su frizer, kozmetičar, stari zanati... I zbog ovih problema s paušalom posebice su ugrožene žene. Razgovarali smo o tome, ali ništa konkretno nije učinjeno, iako je bilo razumijevanja na temu. Ipak, problem, je nastao u Ministarstvu financija. Mada kada je volja jaka nađu se kontakti preko kojih se može utjecati na Ministarstvo, što smo od zastupnica očekivali da urade«, kaže Kozićeva i dodaje da su mali pomaci napravljeni u Ministarstvu gospodarstva u vrijeme kada je ministar bio **Saša Radulović**, kao što su olakšice za poduzetnice koje se vraćaju s porodijskog i to što radnje koje ulažu u opremu neće biti dodatno oporezovane zbog tog ulaganja.

Zanatska radionica

se određuje visina paušalnog poreza Kozićeva kaže da su ti kriteriji zapravo vrlo netransparentni, jer što znači ugled, starost poduzetnika (za neke djelatnosti je prednost da poduzetnik bude stariji, za neke je obrnuto), blizina centru, veličina lokala (do koliko kvadrata, za koju djelatnost)? »Ništa nije čvrsto definirano i samim tim ti kriteriji koji utječu na oporezivanje mogu biti različito tumačeni od lokalnih ureda Porezne uprave, pa tako i dolazi do velikih razlika u visini paušalnog poreza. Dolazimo u situaciju da poduzetnici plaćaju veći paušal u Kikindi i Somboru nego li u Beogradu, ili u Žitištu više nego li u Novom Sadu. To su paradoksalne situacije«, kaže Kozićeva i pita kako porezi mogu biti duplirani kada je osnovni kriterij za oporezivanje prosječna bruto zarada, a ta ista zarada se tek neznatno mijenja.

postu. Ovo uvećanje po svakom uposlenom je posebice destimulativno za otvaranje novih radnih mjesta. Veličina poslovnog prostora može porez umanjiti za 10 posto, ali ga i uvećati do 20 posto, dok starost i radna sposobnost mogu porez umanjiti do 20 posto. Tržišni uvjeti mogu porez umanjiti do 50 posto, ali i uvećati ga za 100 posto. I na koncu, reputacija poduzetnika može donijeti uvećanje od 300 posto. No i letimičnim pogledom na ove kriterije jasno se vidi da je tu mnogo toga postavljeno na procjeni Poreznoj upravi, jer jedino su prosječna zarada, zone (tamo gdje postoje) i starost obveznika provjerljivi podaci, dok je sve ostalo stvar slobodne procjene.

POSLEDICE

Frizeri, kozmetičari, brava-ri, stolari, stari zanati, domaća radinost, najčešće su djelatnosti

Kozićeva. Posljedica toga je gašenje radnji, a tu država dvostruko gubi. Prvo poduzetnici odlaze na burzu rada, gdje primaju nadoknadu, a drugo država gubi jer oni više neće uplaćivati poreze i doprinose. »Čak i da ne zatvore

»U Hrvatskoj su precizno definirani kriteriji za obračun paušalnog poreza i tako bi i mi voljeli da naše Ministarstvo financija uradi, kako bi ljudi već jednom znali što će i koliko plaćati«, kaže Kozićeva.

radnju, već da prijeđu u 'knjigaše' država će ponovno izgubiti, jer će u tom slučaju plaćati manje poreze i doprinose. Dakle država je imala šansu da ih oporezuje više, ali je neracionalnim odnosom to izgubila. Najcrnja varijanta je da poduzetnici prelaze u zonu sive ekonomije, čime postaju nelojalna konkurencija onima koji plaćaju poreze i doprinose. Zašto su oni nelojalna konkurencija? Prosto jer su u startu,

Sve gore izneseno potvrđuju podaci iz Regionalne gospodarske komore. »U 2011. godini u Zapadnobačkom okrugu bilo je 4.800 poduzetničkih radnji, a prošle 4.553. U 2013. godini u ovom okrugu osnovano je 648, a brisano čak 904 poduzetničke radnje«, iznosi za kraj statističke podatke **Dragan Stevanović**, stručni suradnik u somborskoj gospodarskoj komori.

Zlata Vasiljević

Imate li saznanja što se Hrvatima u Vojvodini događalo 90-tih?

TIVADAR FARAGO,
novinar, Sombor

Informacije iz medija

Činjenice o protjerivanju Hrvata iz Vojvodine početkom 90-tih su mi poznate iz medija, najviše slučaj Hrtkovaca u Srijemu. Na sreću bilo je tada medija koju su izvještavali o tome i na sreću bilo je i kasnije novinara i medija koji su svih proteklih godina podsjećali na te strašne događaje. Tako sam i saznao da je na tamošnje stanovništvo vršen pritisak, odnosno da su im upućivane ozbiljne prijetnje ukoliko ne napuste svoje domove. Nije mi bilo teško u to povjerovati, budući da se sjećam kakva je retorika korištena na javnim nastupima desničarskih stranaka, a ni mediji nisu bili imuni na stvaranje loše slike o manjinama, dok su pojedince opet predstavljali kao patriote, koje se malteno odriču svoga podrijetla. Iako se o tome u našoj sredini ne govori, jer obično se kada je riječ o protjerivanju Hrvata govori o Srijemu, pretpostavljam da je takvih slučajeva bilo i u Somboru i okolici. Tako sam prilikom novinarskog posla, u posjetu jednoj izbjegličkoj obitelji koja je dobila pomoć u građevinskom materijalu čuo da je kuća u kojoj žive nekada pripadala jednom Hrvatu, koji je kuću prodao krajem devedesetih godina i odselio se iz salaškarskog naselja, u kojem mahom žive Bunjevci i Hrvati. Ne isključujem ni mogućnost diskriminacije ljudi na poslu, s obzirom da se to dešavalo i drugim manjinama, a devedesetih je bilo posebno »nezgodno« istici hrvatsko podrijetlo.

Mislim da o ovome što se događalo treba stalno govoriti i stalno podsjećati kako se tako nešto više nikada ne bi dogodilo nikome tko živi u ovoj našoj Vojvodini.

Z. V.

VLADIMIR ĆOSIĆ,
novinar, Srijemska Mitrovica

Bratstvo i jedinstvo

Na seobu Hrvata iz Srijema ne može se gledati odvojeno od sličnih ili istih seoba Srba iz Hrvatske, samo u obratnom smjeru. Bez obzira na to koliko su seobe sudbinske za ljude s ovih prostora, one o kojima je ovom prilikom riječ, na svoj su način drugačije i tragičnije. Meni koji sam odgojen kao Jugoslaven i čija je obitelj bila višenacionalna, nije bilo jednostavno pomiriti se s tim da se raspada država u kojoj sam bio rođen i odrastao.

Naravno da nisam očekivao da ćemo i poslije Titove smrti nastaviti živjeti »bezbrizno« kao djeca u vrtiću, ali krvavi raspad Jugoslavije i takav rasplet situacije s ratom i prognanicima nisam očekivao. I sada, kada je već prošlo više od dvije decenije od tog vremena, ne mogu a ne sjetiti se onog aforizma, poznatog srpskog satiričara, koji nam postavlja pitanje što će biti kada se posvađaju Bratstvo i Jedinstvo? Koliko god bi to pitanje nekada izgledalo smiješno, toliko je odgovor na ovo pitanje surov, sa svim tragičnim posljedicama koje nisam mogao ni zamisliti.

Iz Hrtkovaca, Kukujevaca i drugih sela u Srijemu, zauvijek su se iselili ljudi koje sam poznao. Tu sada žive drugi ljudi, koji su došli jer su se morali iseliti iz Hrvatske. Jednoga dana će se u knjigama pamtiti tko je gdje živio i tko je kad i odakle došao, u ovoj zemlji gdje su svi dodoši, jer su svi nekad odnekud došli. Ljudske će sudbine prekriti ružmarin, snjegovi i šaš. Sve će izgledati isto kao nekada, mada zapravo nikada neće biti kao što je nekada bilo.

S. D.

ILIJA BURSAČ,
elektrotehničar, Apatin

Neka povijest sudi

U devedesete sam ušao kao dječak, iz njih sam izašao kao mlad čovjek. Na žalost, znam što se u tim vremenima događalo, ne samo Hrvatima, nego i pripadnicima svih drugih nacija koje nisu dio većinskog naroda, a žive na ovim prostorima. Potječem iz nacionalno neustrašene obitelji i u kući sam odgojen u duhu jednakosti i tolerancije. S druge strane, država je najviše putem medija kreirala stavove društva po principu da često ponavljana laž postaje istina. Tako su poticane najniže nacionalističke strasti i uslijedilo je sve ono ružno što smo proživjeli. Proces mojega odrastanja odvijao se u tom ozračju i samo zahvaljujući roditeljima i svakodnevnim razgovorima u obitelji rano sam spoznao što se na svim prostorima događalo onima koji nisu bili pripadnici većinskih naroda. Svakako, najviše su me boljela događanja u mojem najbližem okruženju. Teško su me pogađali odlasci mojih prijatelja preko noći, bez najave, bez pozdrava. Kasnije bih doznao da su cijele obitelji odsele u Hrvatsku, Mađarsku, a u naš Apatin i okolna sela došlo je puno obitelji izbjeglih iz Hrvatske. I dan danas me boli i devastiranje katoličke crkve u Prigrevici. Ni sada, s ove vremenske distance, ne razumijem što su svim stranama bila potrebna tolika razaranja, pogibije, toliki invalidi i da toliki ljudi bivaju prinuđeni napustiti svoja višestoljetna ognjišta. Kao pojedinac svakako osuđujem sve ružno što se tada izdogađalo i suosjećam sa svima koji su preživjeli golgotu.

I. A.

RAZGOVOR O RADU ZHZ KNJIŽNICE I ČITAONICE ILIJA OKRUGIĆ U ZEMUNU

JOZO DUSPARA, ŽUPNIK U ZEMUNU

Iznimni značaj za Hrvate

Godine 2003. u Zemunu je registrirana Zajednica Hrvata Zemuna Knjižnica i čitaonica Ilija Okrugić, u čijoj se knjižnici danas nalazi oko 2.650 katagoliziranih književnih djela hrvatskih pisaca i pjesnika. Obnovljena je uz pomoć članstva, Vlade Republike Hrvatske i župnika, te svečano puštena u rad lipnja 2004. godine. Pod istim krovom župnog dvora djeluju hrvatske udruge Hrvatska čitaonica i Hrvatska mladež Zemuna. Veliki broj književnih djela u čitaonici, prikupljen je od raznih donatora, Sveučilišne knjižnice u Zagrebu, a jedan dio uspjeli su kupiti na raznim sajmovima knjiga. Već punih četrnaest godina, uspješna je suradnja između kulturnih udruga u tom gradu, Katoličke crkve, svećenika i sadašnjeg upravitelja župe Zemun **Joze Duspare**, koji u razgovoru za *Hrvatsku riječ* posebice ističe veliki značaj postojanja i rada čitaonice za hrvatsku zajednicu koja živi u Zemunu i okolici.

Koliki je značaj suradnje Crkve i kulturnih udruga?

Još se prijašnji župnik mons. **Kolarević** dogovorio s ljudima koji su osnivali ovu knjižnicu da ona bude smještena u našim prostorijama. Mi imamo veliku zgradu i veliki broj prostorija i ne vidim razloga zašto ne bi smodali mogućnost našim vjernicima da se okupljaju i budu aktivni članovi naših sekcija. Oni se u okviru udruge identificiraju i upravo doživljavaju kao Hrvati. Najveći broj Hrvata dolazi u crkvu, zato je i logički da hrvatska udruga bude dobro povezana sa župom. Suradnja izme-

đu mene kao župnika i članova udruge je izuzetno dobra. Ja kao župnik uvijek upućujem ljude u čitaonicu i potičem ih da čitaju djela naših hrvatskih književnika. Tko prvi put dođe u našu knjižnicu, iznenadi se i ne može vjerovati što sve posjedujemo.

U kojoj mjeri je čitaonica važna za opstanak Hrvata koji danas žive ovdje u Zemunu?

Čitaonica je jako važna jer su veliki dio župljana članovi ove knjižnice. Oni često uzimaju knjige odavde, a mi nastojimo obogaćivati fond knjiga, koliko možemo. U književnom fondu su uglavnom djela hrvatskih književnika i pjesnika, ali i drugih književnika.

Veći broj književnih djela, prikupljen je od strane raznih donatora. Jedan dio opusa knjižnici je darovan od brata poznatog pisca iz Zemuna Miloša Bandića.

Ovdje u Zemunu je živio pjesnik i pisac Miloš Bandić po kome je čak i nazvana jedna ulica u Zemunu. Bio je popularan književnik. Njegov brat **Zvonimir**, po profesiji pravnik, darovao je našoj knjižnici određeni broj književnih djela iz njegove ostavštine. Svaka donacija za nas je izuzetno važna, jer na taj način obogaćujemo književni fond knjižnice koja za mene osobno ali i za mnoge župljane ovdje ima veliku vrijednost. Svatko tko voli pisanu riječ, vrlo rado dolazi k nama.

Zemun je sredina koja je ratnih devedesetih godina stradala. Dosta Hrvata je otišlo odavde. Kako danas žive Hrvati ovdje i koliko su prisutni u vjerskom i kulturnom životu?

Povijest Zemuna je zaista lijepa posebice kada je u pitanju hrvatsko stanovništvo. Ovdje je postojala velika zajednica Hrvata, ali je postojala i velika zajednica Nijemaca. Ozračje vjerskog života su davali upravo katolici, mada su i pripadnici ostalih nacionalnosti, bili značajni. Zemun su izgradili i uredili mnogi vrijedni Hrvati koji su u njemu živjeli. Ovaj prostor je mjesto gdje su se često dešavale turbulentne promjene. Ali Zemun nosi epitet, da su u njemu živjeli značajni Hrvati koji su u velikoj mjeri doprinijeli izgradnji istaknutih građevina i razvoju kulture. Od Drugog svjetskog rata mnogo se toga počelo mijenjati. Mnogi Hrvati su u nekoliko navrata odeslili s ovih prostora. Danas je Hrvata mnogo manje nego prije. Zajednica nije velika ali je utopljena, jer se mnogi od njih ne izjašnjavaju kao Hrvati. Ljudi se u odnosu na poslijeratne devedesete, manje plaše. Osjeća se veća opuštenost, mada se svaki događaj na političkoj sceni kada su u pitanju odnosi Hrvatske i Srbije, odražava na hrvatsku zajednicu i tada se kod ljudi bude izvjesni strahovi, mada ne u tolikoj mjeri kao prije.

Svojevremeno ste, kada je ovdje u Zemunu bila održana

sjednica Hrvatskog nacionalnog vijeća, bili jedan od inicijatora da u Zemunu počne s nastavom na hrvatskom jeziku. Kako se sprovodi ta ideje u praksi?

Htio sam da pokušamo slijediti primjer Slovenaca ovdje u Beogradu. Oni imaju jednu do dvije nastavnice koje su zaposlene od strane slovenske države, koja ih i financira i u dogovoru s njihovim Veleposlanstvom oni se okupljaju i postižu veoma dobre rezultate. Istina, nije isto biti Slovenac ovdje i biti Hrvat i tako se identificirati. Svjestan sam da je ovdje u Zemunu drugačije i teže to ostvariti nego u ostalim gradovima Srijema gdje je hrvatska zajednica prepoznatljivija. Mi imamo konglomerat Hrvata iz različitih krajeva, a Zemun je veliki grad i zato je teško sve uskladiti. Možda je ipak potrebno da prođe još neko vrijeme, a rad naših udruga i same čitaonice, iznimno je važan baš u tom pravcu očuvanja kulture i običaja ovdašnjih Hrvata, a postojanje čitaonice također. Ona nas obogaćuje i pruža priliku svim našim župljanima da se upoznaju s književnim djelima naših pisaca i povijesću hrvatskoga naroda.

Suzana Darabašić

OBILJEŽENO 70 GODINA SDŽ JOVAN MIKIĆ SPARTAK

Festival sporta, mladosti i budućnosti

*Grada Subotice bez Spartaka nema, Spartaka nema bez Grada Subotice **

Spartak se može pohvaliti s nekoliko svjetskih i europskih prvaka, kao i olimpijskih zlatnih medalja

Nizom manifestacija u petak, 15. svibnja, u Subotici je obilježeno 70 godina postojanja Sportskog društva Železničara Jovan Mikić Spartak, jednog od najstarijih, najbrojnijih i najuspješnijih sportskih društava u Republici Srbiji. Ovo sportsko društvo nosi ime Subotičanina, jugoslaven-skog prvaka u atletici i antifašiste, koji je i poginuo 1944. godine braneći svoj grad.

Na Trgu oko Gradske kuće organizirana je *Sportska ulica* na kojoj su se predstavili svih 29 klubova koji su članovi Društva, demonstrirajući prolaznicima sportove kojima se bave. U vestibulu Gradske kuće otvorena je izložba starih slika i sportskih rekvizita *Spartaka*, a na svečanoj sjednici u Velikoj vijećnici predsjednik društva **Đula Mešter** podijelio je plakete istaknutim sportašima i sportskim radnicima koji su u proteklih 70 godina ostavili dubok trag u Društvu.

DIO BOGATE POVIJESTI

Izložba o SDŽ Jovan Mikić Spartak ostvarena je u suradnji Društva s Istarskim arhivom grada Subotice. »Danas je ovaj program zamišljen kao festival sporta, mladosti i budućnosti. Spartak je odavno već izrastao u jedan od simbola našega grada, a sport na ovim prostorima ima duboke korijene. Čitav niz primjera može posvjedočiti o tome. Počevši od **Lajoša Vermeša**, osnivača prethodnice olimpijskih igara od 1880. godine na Paliću do **Đure Stantića**, osvajača svjetskih i olimpijskih medalja. Sportsko društvo Spartak osnovano je travnja 1945. godine odmah nakon rata tisuće i tisuće mladih ljudi nosilo je plavo-bijele boje Spartaka, odgajalo se u zdravom duhu, družilo, osvajalo medalje i rušilo rekorde. Uz sudioništvo Spartakovih klubova, mi iz Istarskog arhiva pokušali smo ovom izložbom prikazati dio te bogate povijesti«, istaknuo

je ravnatelj Istarskog arhiva, **Stevan Mačković**.

Izložbu je otvorio **Saša Jevremov**, predsjednik skupštine sportskog društva Spartak koji je rekao da su izložbom prikazane fotografije koje oživljavaju prošlost, oslikavaju sadašnjost i ulijevaju nadu za budućnost.

SIMBIOZA GRADA SUBOTICE I SPARTAKA

Na svečanoj sjednici nazočne je pozdravio predsjednik Spartaka i jedan od istaknutih sportaša Subotice, **Đula Mešter** koji je govorio o Spartaku iz osobnog iskustva: »U Spartaku sam pronašao svoju sportsku obitelj i svoje sportske uzore. Bilo je to mjesto gdje sam učio o sportu i životu, o pobjedama i porazima. Sportske okolnosti su bile takve da me je karijera vodila kroz brojne odbojkaške klubove, prvo u zemlji, a potom i inozemstvu, ali je uvijek uz mene bila jedna sport-

ska konstanta. Ona se, naravno, zvala Spartak. Gdje god da sam išao, uvijek sam znao odakle sam potekao i gdje se vraćam. S ponosom danas kažem da je Spartak moj klub.«

Goste je pozdravio i **Vjekoslav Ostrogonac**, član gradskog vijeća zadužen za sport omladinu i turizam, koji je istaknuo vezu između Subotice i Spartaka, ali da Subotica u sportu kroz povijest, baš kao i danas, nikada nije zaostajala za većim gradovima u državi. Naprotiv, svojim stažom, rezultatima, ali i brojnošću sportsko društvo Spartak stoji rame uz rame s najvećim sportskim društvima ove države. Ostrogonac je rekao i da Grad Subotica stoji iza ovoga društva, jer »Grada Subotice bez Spartaka nema, Spartaka nema bez Grada Subotice.«

Na sjednici se obratio i gradonačelnik **Jenő Maglai** hvalivši rad Spartaka i poput Ostrogonca, istaknuo je da će Grad Subotica uvijek biti na raspolaganju za ovo

Nagrađeni sportisti i sportski djelatnici

Društvo, jer je kako je rekao, *Spartak* praktički sinonim za ovaj grad.

Ovom prigodom, **Vladimir Batez**, generalni tajnik Sportskog saveza Srbije, obratio se prisutnima također s riječima hvale o Društvu: »*Spartak* je iznjedrio i općinske, državne, europske i svjetske šampione. Što se više u sportu može ostvariti, osim da takvim primjerom ovim drugim generacijama pošalje poruku da s ponosom nose i govore da su članovi SD *Spartaka*?!«

Zahvalnice su dobili predstavnici Nogometnog saveza Srbije, Odbojkaškog saveza Srbije, Hrvackog saveza Srbije, Stonoteniskog saveza Srbije, Boksackog saveza Vojvodine, Šahovskog saveza Srbije, Vaterpolo saveza Srbije, Teniskog

ma dobili i **Josip Engi, Gabor Ladocki, Lazar Marković, Novica Davidović, Mihajlo Vidanović, Tomislav Karadžić, Dragan Simović, Duško Dražić i Predrag Petričević**. Također, svojim radom zaslužili su ih i novinari **Milenko Brustulov i**

Angelović Antunović, Jovana Jurčak Popov, Jelena Bedalov, Nikola Sedlak, Bela Mesaroš, Zoran Kalinić, Dragutin Zurković, Elvira Pančić, Eleonora Wild Đoković, Nikola Kalinić, Nikola Špear, Dragomir Vujković, Marinko Boško, Sreten Damjanović, Karlo Čović, Senad Rizvanović, Momir Petković, Karolj Kasap, Davor Štefanek, Miodrag Gvozdenović i Đula Mešter.

Prisutnima se na kraju dodjele nagrada obratio u ime nagrađenih **Tomislav Karadžić**, predsjednik Nogometnog saveza Srbije istaknuvši da mu je posebna čast što je ovo priznanje dobio u svome rodnome gradu. Karadžić je predložio snimanje filma o povijesti subotičkog sporta i rekao da suradnja između sporta, gospodarstva i politike mora biti bolja, s više ulaganja u sport, »jer se svaki uloženi dinar u sport isplati«.

J. Dulić Bako

»Uvijek smo bili najbrojniji, najjači i najuspešniji. Bez obzira na *Crvenu zvezdu* i *Partizan*, mi smo pravili rezultate iza kojih možemo stati i reći da smo bili netko i nešto u tadašnjoj Jugoslaviji«, rekao je Sreten Damjanović, svjetski prvak u hrvanju i jedan od nagrađenih sportaša.

VRIJEDNI SPOMENA

Na svečanoj sjednici uručene su zahvalnice i posebna priznanja savezima, udruženjima, sportskim radnicima, trenerima i sportašima koji su dali i daju i danas veliki doprinos razvoju SD *Spartak*. Zahvaljujući njima, Subotičani i *Spartak* se mogu pohvaliti s nekoliko svjetskih i europskih prvaka, kao i olimpijskih zlatnih medalja.

saveza Srbije, Ministarstva omladine i sporta Republike Srbije, Pokrajinskog tajništva za sport i omladinu, Sportskog saveza Srbije i Olimpijskog komiteta Srbije te predstavnici lokalne samouprave, Vjekoslav Ostrogonac, član Gradskog vijeća Subotice, zadužen za sport, omladinu i turizam, i Jenő Maglai, gradonačelnik Subotice. Priznanja su za predani sportski rad i pomoć sportu i sportisti-

Ivan Kajdoči te istaknuti treneri Spartaka – **Stipan Vert, Žiko G. Bečanović, Dušan Bartaloš, Mirko Vujković, Lazar Jaramazović, Franjo Tamaši, Pal Sikora i Zoran Ivanović.**

Đula Mešter plakete je podijelio i brojnim sportistima koji su tijekom 70 godina povijesti ovoga Društva ostavili neizbrisiv trag svojim radom i rezultatima. Nagrađeni su **Mileva Smiljanić Vasić, Marija**

VRIJEME, LJUDI, DOGAĐAJI

Pripremaju: Lazar Merковиć i Milovan Miković

KRONOLOGIJA od 22. do 28. svibnja

22. SVIBNJA 1898.

Prva regularna nogometna utakmica na južnoslavenskim prostorima odigrana je kod Somborske kapije, u Subotici, bilježi onodobni tisak. Tom prigodom su Subotičani porazili tim Halaša (Halas) uvjerljivim rezultatom 7:1. Nogometna sekcija *Subotičkog športskog društva*, utemeljena je tijekom iste godine.

22. SVIBNJA 1971.

Iz tiska su, gotovo istodobno, izašle tri veoma značajne knjige: *Cvjetovi mečave*, zbirka hrvatskih narodnih pripovjedaka **Balinta Vujkova**, te *Antologija poezije bunjevačkih Hrvata i Antologija proze bunjevačkih Hrvata* **Geze Kikića**.

23. SVIBNJA 1848.

Prvi put su glasovima subotičkih građana izabrani čelnici, zatim vijećnici i činovnici gradske uprave. Za gradonačelnika je izabran **Stipan Kujundžić**, a za glavnog sudca **Arnold Gottfrid**. Vijećnici su postali **Josip Antunović**, mlađi, **Stevan Blagojević**, **Ferenc Hoffmann**, **Zsigmond Kárvázi**, **Lavrentije Lovro Malagurski**, **Alojzije Mamužić**, **Ivan Skenderović**, **Kristofer Stipić** i **Marko Vojnić**.

23. SVIBNJA 1952.

Na prvoj sjednici novoizabranog Gradskog narodnog odbora Subotice za predsjednika je izabran pravnik **Marko Horvacki**. Nadalje, izvršena je nova teritorijalna podjela, kojom je umjesto, dva dotadašnja narodna odbora u I. i II. rajona u grada, formirano sedam novih općinskih narodnih odbora.

23. SVIBNJA 1969.

Premинуo **Ivan Kujundžić**, župnik u crkvi Svetog Roka u Keru, prozni spisatelj, bibliograf, prevoditelj s francuskog. Osim zbirke pripovjedaka *Deran s očima* tiskana su mu dva kapitalna djela *Izvori za povijest bunjevačko-šokačkih Hrvata* u nakladi zagrebačke Matice hrvatske i *Bunjevačko-šokačka bibliografija*, koja je objavljena u zborniku *Rad Jugoslavenske akademije znanosti i umjetnosti*. Ivan Kujundžić je rođen 2. lipnja 1912. godine.

24. SVIBNJA 1898.

Na prvi dan Duhova (Dòva), na Paliću su održana okružna gimnastička natjecanja, na kojima je sudjelovalo oko tisuću i dvije stotine đaka iz Subotičke, Segedinske, Halaške, Somborske, Kiskúnfélegyházaske i Novosadske gimnazije. Naš grad je za ove potrebe utrošio tisuću i pol forinara.

25. SVIBNJA 1832.

Prema rezultatima popisa stanovništva, Subotica je imala 4.863 kuće, u kojima je živjelo 5.254 obitelji, koje su imale 29.650 članova. Tijekom godine rođeno je više od 1.700 beba, a umrlo je čak 4.147 osoba. To je prouzročila velika epidemija kolere, koja je harala gradom i okolicom.

25. SVIBNJA 1999.

Uništenjem metalne antenske konstrukcije visoke 52 metra i zgrade s opremom na obali Paličkog jezera, što ih je Radio Subotica koristila posljednjih tri desetljeća kao svoj odašiljač, na srednjem valu, subotičkoj je radiopostaji nanesena izrav-

na šteta od oko 300 tisuća njemačkih maraka. Neizravna šteta višestruko je veća – uništenjem ovoga predajnika Radio Subotica je izgubila 80 posto svoga slušateljstva u radijusu od bezmalo 400 km.

25. SVIBNJA 2000.

U 78. godini, umro je **Josip Stipčević**, diplomirani inženjer agronomije, novinar – prvo u svojstvu suradnika *Hrvatske riječi*, a potom glavni odgovorni urednik *Subotičkih novina*, u nekoliko saziva poslanik Skupštine Vojvodine, Srbije i Savezne narodne skupštine.

26. SVIBNJA 1912.

Rođen je **Balint Vujkov**, po struci pravnik, a po vokaciji pjesnik, pripovjedač, romanospisatelj, esejist, dramatik, osnivač, urednik i nakladnik listova, časopisa te druge periodike. Najveća zasluga mu je što je gotovo šezdeset godina sakupljao, obrađivao, komentirao prozno narodno stvaralaštvo Hrvata u rasuđu, s osobitim naglaskom na narodno stvaralaštvo Bunjevaca i Šokaca. Sačinio je tri antologije hrvatskih narodnih pripovjedaka, od kojih su dvije prevedene na slovenski jezik u nakladi od 10.000 i 12.000 primjeraka. Umro je 23. travnja 1987. godine.

27. SVIBNJA 1863.

Odobrena su pravila Prvog paromlinskog dioničarskog društva u Subotici. Mlin je gradio jedan od dioničara **Antun Pejčin**. Zbog lošeg poslovanja i dugova poduzeće je propalo, te je njegova katna zgrada dodijeljena Ženskoj učiteljskoj školi. Poslije II. svjetskog rata zgrada je adaptirana u konfekciju *Titovka*. Na njenom

mjestu je podignuta Robna kuća *Beograd*.

27. SVIBNJA 1971.

Skupština općine Subotica odlučila je pristupiti sanaciji Palića, jer su prekomjerno taloženje smrdljivog mulja, degradacija jezerske vode, njene flore i faune, te masovni pomor riba, zaprijetili potpunim uništenjem jezera. Ova akcija, nazvana: »pothvatom stoljeća« – trajala je šest godina, kada je jezero Palić proglašeno zdravim.

27. SVIBNJA 1999.

Zrakoplovne snage NATO pakta ponovno su od 16 i 25 do 16 i 35 raketirale okolicu Meteorološke postaje na Paliću. Kod autokampa, gdje su smještene izbjeglice, ozlijeđene su četiri osobe, od kojih je jedna starica kasnije preminula u Gradskoj bolnici.

28. SVIBNJA 1841.

Trodnevnim crkvenim slavljem započela je podjela subotičke Velike crkvene župe na tri nove: središnju u gradu, crkva svete Terezije Avilske, i dvije vanjske, župa svetog Roka i župa svetog Jurja u tzv. Senti, odnosno današnja *Prozivka*.

28. SVIBNJA 1955.

Utemeljen je Savez inženjera i tehničara Subotice, koji je u svom sastavu imao 67 diplomiranih inženjera i tehničara. Dva desetljeća kasnije, kada je već prerastao u Savez društava inženjera i tehničara, imao je čak 5.230 članova, od toga 623 diplomirana i pogonska inženjera, 1.800 tehničara i 1.632 visoko-kvalificirana radnika.

POGLED S DRUGE STRANE: IDEJE, KREATIVNOST I NAŠA STVARNOST

Svijet koji čuva knjige

Javna telefonska govornica pretvorena je u javnu mini – knjižnicu po ideji gimnazijalaca, ali vijest nije »naša«

Nekadašnja ulična telefonska govornica vremenom je širenjem mobilne telefonije izgubila svoju funkciju, ali nije zbog toga uništena, počupanih kabela i izlomljenih dijelova kabine, niti gnjevno išarana grafitima. U tom malom objektu postavljene su police i ispunjene knjigama: javna telefonska govornica pretvorena je u javnu mini – knjižnicu. Projekt su pokrenuli učenici gimnazije u nekoliko okolnih ulica gdje su ostale telefonske govornice bez korisnika.

Vijest nije »naša«. Do nas je sve s fotografijama kao dokazom autentičnosti stigla iz Frankfurta posredstvom Vojvođanke podrijetlom, koja se odavno odlučila za život u inozemstvu, i posredstvom internetskih društvenih mreža zgodnih za razmjenu iskustava i ideja. A ova ideja jest kreativna i vrijedna publiciranja diljem planeta jer potencira brigu o knjigama i širenje znanja i duha.

Subotičani su odmah reagovali mnoštvom komentara odavde podržavajući mini – knjižnicu, a ulici u kojoj je fotografirana nadjenuli novo ime, *Čarobna ulica*. Podržali su ideju uz, nažalost, opravdanu sumnju u uspjeh njezina preuzimanja ili kopiranja u našim ulicama i prilikama.

DRUŽENJE UZ KNJIGE

Tko čuva mini – knjižnicu instaliranu u javnu uličnu površinu? To je prvo pitanje koje izranja iz našeg iskustva: tko čuva ono što je zajedničko? Kakvo li nam je nagomilano loše isku-

stvo kada iz mnoštva pitanja koja bismo u ovakvoj prilici logički postavili, pa krenuli kopirati tako divan primjer »okupljališta« uz knjige, izranja ono o sigurnosti jedne kreativne tvorevine. Nitko ne čuva, tj. nitko posebno izabran i zadužen ne čuva knjižnicu u ulici, to čine svi zajedno. Svima je lijepo što je ulica još uljepšana ovakvim urbanim detaljem. Mi smo iz Subotice prigušeno uzdisali kako ne bismo tako javno, preko društvenih mreža pa diljem planeta, širili sumnju u mogućnost očuvanja male javne knjižnice ovdje, i onda tom tako »planetarno« javno izrečenom sumnjom štetili imenu svoga grada.

U spomenutom inozemnom primjeru knjige na policama mogu koristiti svi. »Funkcionira sasvim jednostavno«, piše gospođa iz susjedstva male knjižnice. »Kada se odlučim odvojiti od jedne svoje knjige, stavim je tamo, možda će se nekome baš svidati, i pogledam na policama (mini-knjižnice, prim. aut.) što me interesira.« Nešto poput razmjene pročitanih knjiga kakva se i inače obavlja među prijateljima. Mala knjižnica postala je i lokacijom susretanja zaljubljenika u pisanu riječ, slučajnih susretanja ispred polica za knjige iz kojih se zapodjenu razgovori o pročitanoj, a time je postala i mjesto upoznavanja ljudi. Osim duhovno, knjige u ovom slučaju povezuju ljude i konkretno. »Divne ljude sam upoznala kraj naše 'knjižare' koje, u ovo današnje vrijeme kada svi negdje žurimo, inače ne bih. Prednost je što ljudi koje tamo upozna-

mo uglavnom imaju slična interesiranja pa se povezujemo kao 'lanac' kada tražimo primjerke knjiga koje se više ne tiskaju ili ih nije moguće kupiti, razmjenjujemo preporuke, savjete...«

NAŠE PRILIKE

Dok su u susjedstvu u Frankfurtu razmjenjivali iskustva o knjigama, pozornost susjedstva oko Dudove šume bila je na još jednom devastiranju urbane opreme koja služi općem dobru. Ovoga puta stradala je zanimljiva nastrešnica, omiljena među posjetiteljima ovog gradskog izletišta, pod čijim su krovom bili kružno postavljeni stolovi i klupe. Tu su se rado okupljale sve generacije, od mladića i djevojaka do baka i deka s unucima. Bila je zgodna i za užinu, za odmor, povjerljive priče, laptop u hladovini... Postavljena je tek prije koju godinu, u sklopu uređenja Dudove šume koja je u svako doba godine vrlo dobro posjećena, a pogotovu s toplijim danima kada pruža debelu hladovinu stanarima brojnih zgrada na Radijalcu u neposrednoj blizini. Naravno, ne samo njima, jer je ovo omiljeni teritorij za rekreativce i izletiste stanovnika i drugih dijelova grada.

S natkrivene terasice usred Dudove šume odnijeti su stolovi postavljeni oko središnjeg stupa i dio klupa, a ograda oštećena.

Kreativno uređenje ulice u inozemstvu

Upravo tih dana jedan bračni par u poznijim godinama života, baka i djed, pošli su ranije nego obično po svoje unuke u vrtić, a okupili i one starije, školskog uzrasta, želeći ih sve zajedno povesti na igru i druženje u Dudovu šumu. Usput su se opskrbili slanim pecivima i kolačima za djecu, zamišljajući pravi piknik u hladovini, pod tom nastrešnicom. S unucima i košarom zaputili su se ka cilju, ali – stolova više nije bilo. »Kad god se u gradu napravi lijep i koristan detalj, on vremenom bude uništen«, komentirala je razočarana baka pokušavajući realizirati planirani piknik na jednoj klupi uz šetaliste.

Ovaj detalj opreme izletišta uništiti su i odnijeli, za sada, nepoznati počinitelji, ne mareći što materijalnu štetu na gradskoj opremi plaćamo svi zajedno.

Katarina Korponaić

JAMENA, GODINU DANA POSLIJE POPLAVA

Mnogi još uvijek bez krova nad glavom

Danas godinu dana kasnije nezadovoljstvo kod mještana još uvijek postoji, a ima i onih koji smatraju da bez države nikada ne bi uspjeli osigurati krov nad glavom

Prije točno godinu dana, Srbiju su zahvatile nezamislive poplave. Bilo je ugroženo 1,6 milijuna ljudi iz dvije trećine općina Srbije, a šteta je iznosila 1,5 milijardi eura. Sedamnaestog svibnja 2014. godine poplavljeno je i selo Jamena mjesto u šidskoj općini – jedino mjesto u Vojvodini koje je bilo poplavljeno i gdje su zabilježene najveće posljedice ove elementarne nepogode. U Jameni je procijenjena šteta veća od 440 milijuna dinara. Preko 190 kuća bilo je u vodi, mještani su bili iseljeni, a izvanredna situacija na teritoriju šidske općine je ukinuta tek 17. lipnja. Danas, godinu dana poslije situacija u ovom selu nije najbolja. Svega 13 kuća je obnovljeno uz pomoć Vlade Republike Srbije i Europske unije, a još četiri kuće je podignuto uz pomoć različitih fondacija i donatora. Savjet Mjesne zajednice Jamena je raspušten krajem prošle godine, a novi predsjednik mjesne zajednice i sedam članova novog savjeta, od kojih mještani očekuju da

se uhvate izbore s problemima kojih u selu posle prošlogodišnjih svibanjskih poplava i danas ima mnogo, izabran je 25. siječnja.

ŠTETA I POMOĆ

U Srijemskoj Mitrovici najkritičnije je bilo tijekom 16. i 17. svibnja, kada je vodostaj rijeke Save dostigao maksimum – 870 centimetara, što je za čak 66

centimetara više od rekorda iz 1974. godine kada je grad bio izložen najvećim poplavama u njegovoj povijesti. Obala Save u Mitrovici se branila na oko 12 punktova, Laćarak na tri, a Mačvanska Mitrovica na sedam mjesta. Mitrovčani su pokazali izuzetnu solidarnost i volju da brane svoj grad na nasipu. Tri dana su uz pomoć dragovoljaca koji su autobusima dolazili sa svih strana, danonoćno radili na

utvrđenju obrambenog bedema i njegovom pojačanju vrećama s pijeskom. U rumskoj općini je najviše problema bilo u Klenku i Hrtkovcima. U Hrtkovcima se voda probila do šume i prijetila da se prelije preko puta. Na svu sreću, žitelji rumske općine tijekom tog nevremena, uspjeli su obraniti Hrtkovce, put M 21, ali i Klenak. Najkritičnije je bilo u Jameni. U Jamenu su 18. svibnja stigli pripadnici žandarmerije, vatrogasne jedinice iz Srijemske Mitrovice, jedna specijalizirana ekipa iz Austrije koja je osposobljena za spasavanje s vode i jedan helikopter. Selo je u potpunosti evakuirano. Ukupna šteta procijenjena u Jameni iznosila je 446.642.750 dinara, a ukupno utvrđena šteta za cijelu šidsku općinu 665.779.538 dinara. Europska unija osigurala je za mještane Jamene pomoć u iznosu 380.000 eura za obnovu oštećenih kuća za 27 obitelji. Osim sredstava za obnovu oštećenih kuća, Europska unija je osigurala i 60.000 eura za ugrožena poljoprivredna domaćinstva, koja su

POMOĆ CARITASA I KATOLIČKE CRKVE

Veliku potporu i pomoć mještanima Jamene u najtežim trenucima, pružila je Katolička crkva. Prošle godine biskup mons. **Đuro Gašparović** skupa sa svećenicima srijemske biskupije posjetio je poplavljeno mjesto u Srijemu i svim stanovnicima je tom prigodom, uručena humanitarna pomoć. Također, tada je vjernicima Katoličke crkve uručena novčana pomoć u iznosu od 2.500 eura, raspoređenih prema članovima obitelji. Ugroženima u poplavljenoj Jameni, pomogao je i Caritas Srijem uz pomoć donatora Caritasa Srbije i Caritasa Bolcano Borsanone iz Italije uz organizaciju župnika iz Šida vlač. **Nikice Bošnjakovića**. Podijeljeno je 1.000 koka nosilja kao i kreveti i humanitarna pomoć za najugroženije stanovništvo.

Poslije poplave

Jedna od obnovljenih kuća

u svibanjskim poplavama pretrpjela najveću štetu. Na svu sreću na teritoriju Srijema, nije bilo žrtava poplava, ali je materijalna šteta bila velika. Zbog obilne kiše izlivali su se kanali. Sava je prijetila da poplavi, a došlo je i do urušavanja kuća i cesta. U prvoj kategoriji oštećenih kuća u Jameni bio je 41 objekt, u drugoj 191, u trećoj 165 i u četvrtoj 89 objekt. Utvrđena je velika materijalna šteta na bijeloj tehnici, pokućstvu, šteta nastala uslijed uginuća domaćih životinja. Šteta na poljoprivrednim dobrima ustanovljena je u iznosu od 75.476,80 dinara. Na žalost, ni godinu dana poslije, situacija u Jameni nije sjajna, a većina mještana je nezadovoljna.

GODINU DANA POSLIJE

Neposredno poslije poplava u razgovoru s tadašnjim predsjednikom Mjesne zajednice **Miodragom Starčevićem** rečeno nam je da je u vrijeme poplava 197 kuća od ukupno 500 koliko ih je u selu, bilo pod vodom: »Od tih 197 kuća, 12 se kompletno srušilo, a 40 kuća je u veoma kritičnom stanju. U selu imamo 2.700 hektara obradivog zemljišta u privatnom ataru, a 80 posto je uništeno«, rekao je tada Starčević, ističući tada da je skeptičan po pitanju optimističnih prognoza govoreći da se plaši da se stanovništvo neće useliti u svoje obnovljene i nove domove do zime. Nezadovoljstvo Jamenčana je bilo veliko, a bilo je i velikog broja pritužbi na odluke komisije za procjenu štete.

Svoje nezadovoljstvo Jamenčani su iskazali i prilikom posjeta premijera **Aleksandra Vučića** i veleposlanika Europske unije u Srbiji **Michaela Devenporta** koji su u listopadu prošle godine posjetili Jamenu i obišli radove na sanaciji poplavljenih domaćinstava. Danas godinu dana kasnije nezadovoljstvo kod mještana još uvijek postoji, a ima i onih koji

što sam dobila kuću, ali nisam zadovoljna što su radovi kasnili. Od lipnja do veljače živjela sam u šatoru. Dobila sam pomoć u hrani i higijenskim sredstvima, ali sam bila bez krova nad glavom.« Obitelj **Milošević** iz Jamene također je dobila novu kuću od Vlade Republike Srbije. Njihova kuća pretrpjela je veliku štetu, pa su mjesec dana pro-

koliko su dobili«, govori **Milivoje Milošević**. Međutim, ove dvije obitelji jedne su od rijetkih koje govore da su zadovoljni. Mnogo više je nezadovoljnih mještana, jer Europska unija i država nisu mogli svima pomoći. Tako je 86. godišnji **Vaso Despotović**, godinu dana proveo u Domu za stara i nemoćna lica u Šidu: »Nisam se imao gdje vratiti. Kuća mi nije obnovljena, iako je bilo vode u njoj. Šteta u mojoj kući spada u četvrtu kategoriju i dobio sam 350.000 dinara. Novac mi je uplaćen, a te pare sam koristio da platim dom. Sada sam se vratio kući, pa kako će biti vidjet ćemo. Dobio sam 200 eura donacije i od tog novca sam kupio jedan prozor.« Ni obiteljska kuća **Nikolije Ilić** iz Novosadske ulice u Jameni, nije bila u dobrom stanju. Godinu dana kasnije ona kaže: »Moja maćeha je ovdje živjela. Sve joj je bilo poplavljeno. Pokućstvo smo izbacili, jer nije za korištenje. Dobila je 250.000 dinara. Ništa od bijele tehnike, pokućstva, pomoći... Veliki dio atara je jalova zemlja, a ostala zemlja je tvrda i ništa nismo zasiljali. Dali su nam nešto nafte, sadnica, sjemena, ali je sve to ništa u odnosu na ono što su nam obećavali. Obećavali su i oko 900 eura po jutru ili hektaru, ali od toga ništa. To je velika bruka i sramota. Nitko nije zadovoljan. Težak je život poslije poplava«, kaže **Jovo Ilić**.

Po svemu sudeći, Jamenčani će još dugo vremena pamtit i prošlogodišnje poplave i trpjeti posljedice od njih.

Suzana Darabašić

SREDSTVA ZA NAJUGROŽENIJE

Prema izvještaju Ureda za pomoć i obnovu poplavljenih područja, za sanaciju štete u domaćinstvima od poplava, izdvojena je suma od 4,7 milijardi dinara, a materijalnu pomoć dobilo je 19.780 domaćinstava. Ukupna šteta od poplava, procijenjena je na 1,7 milijardi eura, od čega se najveći dio odnosi na energetski sektor, čak 800 milijuna eura. Do sada je osigurano oko 229 milijuna eura bespovratnih sredstava. Uz odobren kredit Svjetske banke od 300 milijuna dolara, ovo je tek trećina osiguranih sredstava potrebnih za sanaciju štete. Ured za obnovu navodi da su do sada izgrađene 224 kuće, dok su 164 obitelji dobile novac za izgradnju. U tijeku je izgradnja još 24 kuće. Iz donacije EU izdvojeno je i dodatnih devet milijuna eura za pomoć u radovima i materijalu obiteljima kojima pomoć države nije bila dovoljna za potpunu sanaciju stambenih objekata. Iz donacije EU, do sada je osigurana obnova kuća za 1.000 najugroženijih domaćinstava pogođenih poplavama, navodi se u izvještaju Ureda.

smatraju da bez države nikada ne bi uspjeli osigurati krov nad glavom.

Jedna od najugroženijih bila je **Anđa Spasojević** kojoj je u poplavi potpuno stradao dom, pa je nepunih devet mjeseci živjela u šatoru. Uz podršku Vlade Republike Srbije, izgrađen joj je novi dom u koji se uselila 1. veljače: »Zadovoljna sam

veli kod prijatelja u Šidu, a po povratku u Jamenu dobili su drugu kuću u Jameni. Kuća im je uz pomoć države potpuno obnovljena: »Dobio sam 350.000 dinara, pokućstvo, bijelu tehniku. Ljudi nisu realni, neki su dobili i više nego što su imali. Tko ima više zemlje, on je u nafti dobio i preko 10.000 eura i sada kažu da nisu ništa dobili. Neki čak i kriju

ZAINTERESIRANIH ZA LEMEŠKU BANJU I DALJE NEMA

Za prvu fazu 800.000 eura

*Toplice u Lemešu propadaju nekoliko desetljeća * Za nekada čuveno lječilište nitko nije zainteresiran*

Lemeška banja danas

Prije godinu dana objavljena je vijest da je u Pačiru izgrađen termalni bazen i otvorene toplice. Ovih dana najavljena je nova sezona u tim toplicama. Iz mjesnog samodoprinosu i općinskih sredstava uloženo je 15 milijuna dinara. Bunar iz koga kupalište dobiva vodu izgrađen je uz potporu Fonda za kapitalne investicije, a to je omogućilo dovlačenje vode od 73 stupnjeva iz dubine od 1.400 metara.

Tekst počinjem ovim informacijama, jer me je to potaknulo da istražim ima li pomaka glede obnavljanja Lemeške banje u Lemešu. A odgovor, očekivan, skoro sve je onako kako je bilo prije dvije godine kada smo posljednji put na stranicama *Hrvatske riječi* pisali o ovoj banji.

POMAKA NEMA

S obzirom na to da su se proteklih godina spominjali neriješeni imovinsko-pravni odnosi glede Lemeške banje, kao i to da i neki pojedinci polaži pravo na dio nekadašnjeg kompleksa ovih toplica krenuli smo od tog pitanja. »Imovinsko-pravni odnosi konačno su riješeni i zahvaljujući angažiranju Odjela za imovinsko-pravne odnose u lokalnoj administraciji u Somboru nad cijelim kompleksom, koji ima 10 hektara, pravo korištenja ima mjesna zajednica«, doznajemo od predsjednika Savjeta MZ *Svetozar Miletić Aleksandra Vidakovića*. Vidaković je na čelu Mjesne zajednice osam godina i bezmalo toliko traju njegovi naponi da stvar oko Lemeške banje pomakne s mrtve točke. No, čini se kao da snaga pomalo i njega izdaje, jer su do sad svi naponi i pokušaji bili bez rezultata. »Bio je organi-

Nekadašnje toplice

Riječ je o toplicama koje su svojevremeno bile mjesto gdje su dolazili posjetitelji iz Sombora pa i iz Budimpešte. Najuspješnije godine bile su od 20-tih do 50-tih prošlog stoljeća. Ljekovitost vode ravna je onoj u Harkanju u Mađarskoj, a ljekovito blato ne zaostaje za onim u Igalu u Crnoj Gori. No, to sve izgleda nije dovoljno da se netko zainteresira za toplice u Lemešu. Izgleda da, u prvom redu nedostaje netko tko bi politički p(r)ogurao cijelu priču.

ziran jedan sastanak u Apatinu s talijanskim investitorima. Pojavio sam se na tom sastanku, ali nije bilo nikoga od predstavnika grada Sombora i naravno da je apatinska Banja Junaković imala primat u tim razgovorima», kaže prvi čovjek Lemeša. Obraćao se i Pokrajinskom tajništvu za energetiku i mineralne sirovine pitanjem imaju li oni evidenciju toplica u Vojvodini, kako bi znali što mogu ponuditi eventualno zainteresiranim investitorima. »Pitao sam jesu li uopće čuli za naše toplice. Obećano mi je tada da će biti jedan zajednički sastanak, ali od tada je prošlo godinu dana, a čak nisu pozvali ni da im dostavimo podatke o Lemeškoj banji«, rezignirano kaže Vidaković. Ništa bolje nije ni u lokalnoj administraciji, jer sa svakom novom garniturom priča počinje ispočetka.

POČETAK BUŠENJA I ANALIZA

Osim ruinirane zgrade, u kojoj je nekada bio restoran i sobe za smještaj, ostataka dva bazena, od kojih je jedan bio prvi izgrađeni bazen u somborskoj općini postoji još pristupni put

i ništa više. Ono što bi prvo trebalo uraditi je bušenje bunara i analiza vode. »Mora se ići korak po korak, a prvi korak je bušotina i analiza vode. Procjene su da bi za to trebalo oko 800.000 eura. Tako bi imali bušotinu termalne vode i službenu analizu i imali bi konkretnu ponudu ukoliko bi netko bio zainteresiran za Lemešku bazu«, kaže Vidaković. A jedino službeno mjesto gdje se proteklih dvije, tri godine spominjala Lemeška banja bila je Regionalna gospodarska komora Sombor. Tako je prije tri godine najavljena mogućnost korištenja termalnih voda u Somboru, pa je s time u svezi spomenuta i Lemeška banja. No, sve je ostalo samo na tim najavama.

Mihajlo Mačuš, stručni suradnik u Gospodarskoj komori u Somboru kaže da komora može pomoći oko povezivanja s partnerima iz susjednih zemalja i izradi IPA projekata. I tu sva priča o Lemeškoj banji prestaje. U prekograničnoj suradnji s Mađarskom nadu da se nešto pokrene vide i u Mjesnoj zajednici, ali za sada ništa novo oko Lemeške banje.

Z. Vasiljević

Temeljem članka 20. Zakona o procjeni utjecaja na životni okoliš (Službeni glasnik RS broj 135/04 i 36/2009) Gradska uprava, Tajništvo za poljoprivredu i zaštitu životnog okoliša, Odsjek za zaštitu životnog okoliša i održivi razvoj, Subotica - Trg slobode br.1.

OBAVJEŠTAVA

Da je investitor JOVANOVIĆ&SINOVI-MASTER FOOD d.o.o, podnio Zahtjev za davanje suglasnosti na Studiju o procjeni utjecaja na životni okoliš za projekt Proizvodnja stočne hrane s pratećim sadržajem, na katastarskoj parceli broj 3974/1 k.o. Žednik, Subotica.

Uvid u podatke obavještenja i dokumentaciju iz zahtjeva može se izvršiti u prostorijama Odsjeka za zaštitu životnog okoliša i održivi razvoj, II. kat Stare gradske kuća, soba 225 u periodu od 22. 5 do 11. 6. 2015, u vremenu od 10 do 12h. Molimo Vas da svoje mišljenje o podnesenom zahtjevu za davanje suglasnosti na Studij o procjeni utjecaja predmetnog projekta na životni okoliš dostavite ovom nadležnom tijelu.

Javna rasprava i prezentacija studije o procjeni utjecaja na životni okoliš projekta Proizvodnja stočne hrane sa pratećim sadržajem na katastarskoj parceli broj 3974/1 k.o. Žednik, Subotica, bit će održana 12. 6. 2015, soba 226. s početkom u 12 sati, u prostorijama Stare gradske kuće.

TJEDAN U BAČKOJ

Glas naroda

Potpisao je ovih dana Sombor ugovor o marketing istraživanju *Zadovoljstvo građana i gospodarskih subjekata grada Sombora*. Ako dobro shvaćam stvari netko, a riječ je o konzultantskoj kući GFK iz Austrije, pitat će nas Somborce i one koji privređuju, što mi to mislimo o problemima našeg grada, što nam smeta i što bi najprije mijenjali. Kako je rekao dogradonačelnik **Vladislav Živanović**, koji je na taj ugovor svoj potpis stavio u ime Grada Sombora, prioriteta istraživanja bit će oblasti infrastrukture, poljoprivrede, kulture, turizma i rada lokalne samouprave. Cilj istraživanja je dobivanje jasne slike stanja u ovim oblastima, kako bi se na osnovu toga planirao budući razvoj grada. Mislim da, makar i ne pitani, mi Somborci ovdje trebamo kazati sve ono što nas boli, sve ono što pričama u svoja četiri zida, na sokaku, za kavanskim stolom i sve ono što kao anonimci pišemo po raznim sajtovima. No, nekako ne vidim da se u ove pobrojane oblasti koje trebaju biti tema istraživanja ubraja gospodarstvo – somborska »rak rana«, ali neka reći ćemo mi da nama prvo trebaju tvornice i posao. Reći ćemo da nećemo više gledati čopore pasa lualica na ulicama, da nećemo više udisati smrad kafilerije, da nećemo više da nam najbolji mladi ljudi odlaze, da nećemo još mnogo toga... Valjda ćemo reći, jer se nekako plašim da ne bude već po onoj somborskoj dobroj tradiciji – ne bih ja nikome da se zamjeram. Tu našu poznatu osobenost vidjeli smo prije nekoliko dana kada je pred somborskom kafilerijom organiziran protest građana zbog smrada koji se širi iz tog pogona. Iako zbog smrada, ili da budem fina – neprijatnih mirisa, gundaju mnogi od 12.000 žitelja Nove Selenče, na protestu se okupilo tek nekoliko desetina. Ostali će gundati tamo gdje ih čuje samo obitelj ili u najboljem slučaju susjedi i prijatelji. Javno neće, jer valjda razmišljaju da njihov problem treba riješiti netko drugi.

Ali tko zna možda gore spomenuto istraživanje pokaže da nama u Somboru i nije tako loše, da nam fale samo neke sitnice da bi bili sretni i zadovoljni životom u svom gradu. Tko zna možda ovo istraživanje začepi usta nama novinarima, koji stalno nalazimo nešto kritikovati. Može se i tako gledati. Onu svoju drugu, ljepšu stranu Sombor je pokazao prošlog vikenda kada se u gradu okupilo oko 350 maratonaca iz devet država. Sombor ih sve kao pravi domaćin primio i ugostio i tako poslao u svijet jednu lijepu sliku. No, medalja ipak ima dvije strane.

Z. Vasiljević

U ŠIDU PREDSTAVLJEN FILM O PROFESORU BOGDANU MESINGERU

Traganje za obiteljskim vrijednostima

Iz Šida sam otišao kao desetogodišnjak i u njega sam svraćao samo na kratko. Otišao sam u Ilok gdje su moji korijeni i prijeci. Tako sam nekako raspolovljen između Šida i Iloka, kaže profesor Mesinger

Književna večer posvećena profesoru, književniku, piscu, pjesniku i likovnom kritičaru **Bogdanu Mesingeru**, na kojoj je prikazan dokumentaran film *Traganje za obiteljskim vrijednostima*, u organizaciji Hrvatskog kulturnog društva *Šid*, održana je u petak, 15. svibnja, u Gimnaziji *Sava Šumanović* u Šidu.

Posjetitelj je te večeri pozdravio predsjednik HKD *Šid* **Josip Pavlović** koji je naglasio da mu je izuzetno drago ponovno, poslije tri godine, ugostiti profesora Mesingera i profesorice **Helenu Sablić Tomić**. Tom je prigodom, upoznao nazočne s radom mlade hrvatske udruge u Šidu: »Drago mi je što će mnogi Šidani imati priliku pogledati film o profesoru Mesingeru i saznati više o njegovom životu i djelu«, istaknuo je Pavlović. Prije tri godine kada je profesor Mesinger skupa s Helenom Sablić Tomić posjetio Šid, Šidani su se mogli upoznati sa životom i djelom ovog vrsnog stvaraoca. Film koji je prikazan stvaran je dvije godine, a prije Šida, predstavljen je u Iloku gdje

je profesor Mesinger proveo veći dio svog života i u Varaždinu. Ideja o filmu potekla je od njegove bivše studentice Helene Sablić Tomić koja je napravila i jednu malu fotobiografiju o svome profesoru, te poslije toga shvatila da on zaljubljuje priču o svojemu podrijetlu: »Ovakve se projekcije nameću kao dio kulturnog identiteta prostora, koji u sebi sublimira različite nacionalne identitete. Obitelj Mesinger to najbolje govori. Nisam znala njegov obiteljski život, a profesor Mesinger mi je bio osoben, kreativan i zanimljiv profesor. Zaintrigirale su me njegove knjige i shvatila sam da priča o njegovoj obitelji zasigurno zaslužuje biti zapisana. U fokus filma smo htjeli upravo staviti Šid.«

Profesor Mesinger je bio izuzetno sretan te večeri što je mogao pogledati film o svojoj obitelji u Šidu, gdje je započeo život: »Svaki put kada gledam film budem iznenađen. Pogotovo mi je drago što sam film ponovno gledao u Šidu, gdje se sjećam svojih početaka, vremena kada sam tek počeo čita-

ti. Osjećam se dužnim Šidu, jer toliko imam priča koje bih rado ispričao o ovom gradu. Iz Šida sam otišao kao desetogodišnjak i u njega sam svraćao samo na

mentalitet i svoje priče koje oblikuju njegovu povijest i njegov duh, karakter, šarm, a Šid je u tome poseban«, rekao je profesor Mesinger.

Bogdan Mesinger rođen je u Šidu 1930. godine, diplomirao je na Filozofskom fakultetu u Zagrebu gdje je i doktorirao iz područja filologije. Radio je kao srednjoškolski profesor u Šidu i u Vinkovcima i kao profesor teorije jezika i Hrvatske kulture i civilizacije na Pedagoškom fakultetu u Osijeku. Profesor Mesinger objavio je do sada oko 700 bibliografskih jedinica: tri romana, četiri zbirke pjesama, šest likovnih monografija, dvije filološke monografije. Danas, u mirovini, živi u Osijeku kulturno i znanstveno aktivan.

kratko, Otišao sam u Ilok gdje su moji korijeni i prijeci. Tako sam nekako raspolovljen između Šida i Iloka. Svaki grad ima svoj

Počasni gosti te večeri bili su predstavnici *Šokačke grane* iz Osijeka.

S. Darabašić

Gradska uprava Grada Subotica temeljem članka 24. i članka 29. Zakona o procjeni utjecaja na životni okoliš (*Sl. glasnik RS* br.135/04 i 36/09) objavljuje:

OBAVJEŠTENJE

Nositelj projekta DOO TELENOR Novi Beograd, Omladinskih brigada br. 90. podnio je ovom tijelu Zahtjev za davanje suglasnosti na Studiju o procjeni utjecaja na životni okoliš projekta: STANICA MOBILNE TELEFONIJE - Subotica 27. Nakon sprovedenog postupka Gradska uprava, Tajništvo za poljoprivredu i zaštitu životnog okoliša, Odsjek za zaštitu životnog okoliša i održivi razvoj je dana 5. 5. 2015. godine donio Rješenje broj IV-08-501-118/2015, kojim je dana suglasnost na predmetnu studiju izrađena od strane Instituta VATROGAS, Sektora za zaštitu životnog okoliša pod brojem 18/3-3STIM od 23. 3. 2015. godine, U cilju obavještanja javnosti tekst rješenja može se preuzeti na sajtu Grada Subotice www.subotica.rs, odjeljak Životni okoliš / Oglasna ploča, ili direktno na adresi http://http://www.subotica.rs/documents/pages/9070_1.pdf

DOKUMENTARNI FILMOVI O ZNAMENITIM SOMBORCIMA

Zaboravljeni velikani

Gradska knjižnica *Karlo Bijelicki* iz Sombora najavila je snimanje dokumentarnog serijala o poznatim, ali nepravедno zaboravljenim Somborcima *Zaboravljeni Somborci*. U tridesetominutnim filmovima biti će riječi o izuzetnim pojedincima iz povijesti Sombora o kojima Somborci malo znaju. U serijalu pet »zaboravljenih« Somboraca pripremaju se priče o sportašu **Ivanu Ivančeviću**, znanstveniku **Edi Margaliću**, glumici **Milki Grgurov**, književniku **Atanasiju**

Povijesnog društva Bačko-bodroške županije u Somboru i osnivač muzeja. Ivan Ivančević rođen je 1913. godine u Somboru, a u Somboru je i preminuo 1990. godine. Bio je reprezentativac Jugoslavije u gimnastici, selektor muške gimnastičke reprezentacije, prvi međunarodni gimnastički sudac u svijetu, vrhovni sudac Olimpijskih igara 16 godina. U svom aktivnom radu osvojio je više od 2.000 priznanja.

U Gradskoj knjižnici kažu da osim nakladničke djelatnosti koja se odnosi na književnu građu, a riječ je o 34

Nikoliću i skladatelju **Josifu Šle-zingeru**.

Edo Margalić rođen je u Zagrebu 1849. godine, a preminuo je u Somboru 1940. godine. Bio je višegodišnji ravnatelj somborske Gimnazije, profesor peštanskog sveučilišta i znanstvenik. Najznačajnija njegova djela su *Florilegium proverbiorum universae latinitatis* – zbirka od 13.458 poslo-vica iz cijelog svijeta i *Isten a vilag kozmondasaiba* – dva sveska s poslo-vicama iz 12 država u kojima se spo-minje Bog. Margalić je pokretač inicijative za gradnju zgrade Gimnazije. Jedan je od osnivača i predsjednik

naslova objavljena u proteklih dvije i pol godine, uspješno rade na očuvanju zavičajnih vrijednosti aktivnom ukazivanju na ono što predstavlja ponos grada i njegove okolice. To je i razlog što se osim knjiga i brošuru u nakladničkoj produkciji nalaze i dokumentarni filmovi s tematika-ma vezanim za grad, njegove ljude i institucije. Filmsko-dokumentarna produkcija Gradske knjižnice do sada je snimila četiri dokumentarna filma, a *Zaboravljeni Somborci* bit će prvi dokumentarni serijal u produkciji knjižnice.

Z. Vasiljević

TJEDAN U SRIJEMU

Dani kulture

Može se sa sigurnošću reći da je protekli tjedan u Srijemu bio u znaku kulturnih dešavanja. U Srijemskoj je Mitrovici, u organizaciji Centra za kulturu *Sirmijumarta* i Muzeja Srijema, u gradskom parku organiziran *Legionarski kamp* – zanimljiva interaktivna postavka realizirana u okviru manifestacije *Muzeji Srbije, deset dana od 10 do 10*, koja obuhvaća Europsku noć muzeja i Međunarodni dan muzeja. U parku carskog Sirmija postavljeni su šatori, borbene arene, katapult, a parkom su šetali legionari i Rimljani. *Legionarski kamp* je nastao s idejom da se dočara duh starog Rima i prikažu pripreme legionara za borbu, kao i poznata legionarska formacija »kornjača« i kako su se uvježbavale legionarske ratne vještine. Najmlađi posjetitelji mogli su gađati strijelama i u ringu u amfiteatru boriti se mačevima i štitovima. Također, Muzej Srijema je u suradnji s Prirodnačkim muze-jom iz Beograda organizirao izložbu *Skeleti uživo*, a u Muzeju Srijema održane su radionice grnčarije i svjetiljki, predavanje o podnom mozaiku iz rim-ske vile, *Večer ljubaznog bunta*, predstava *Kafanska mitologija*, koncert *Čujem i osjećam*, izložba *Muzej u očima djeteta*. Galerija slika Sava Šumanović u Šidu svečanim otvorenjem obnovljene stalne postavke, također je započela ušehće u manifestaciji *Muzeji Srbije, deset dana od 10 do 10*. Tijekom trajanja ove manifestacije u ovoj ustanovi do 18. svibnja bilo je organizirano nekoliko predavanja i projekcija filmova, a posjetitelji su uz stručnu pomoć kustosa mogli pogledati obnovljenu stalnu postavku Savinih djela. U stalnoj postavci, djelomice izmijenjenoj koncepciji, izloženo je 100 djela. Dominirale su dvije teme – pejzaž i akt. Savine slike nastale u Parizu 1929. godine izložene su u prvoj prostoriji skupa s kopijom stupa iz pariške kavane *Kupola*. U istom prostoru izložena je i najstarija slika ove postavke, svakako jedna od najznačajnijih u zbirci, skica za *Pijani brod*, ulje na kartonu iz 1927. godine. Jedna slika postala je dio stalne postavke, a radi se o slici *Ašikovanje na mjesecini* koja je u ovoj stalnoj postavci također zauzela značajno mjesto.

Sve u svemu, Srijemci su imali prigodu deset dana uživati u bogatom sadržaju kulturnog programa. Osim Šida i Srijemske Mitrovice, programi su se odvijali na 110 lokacija i obuhvaćali su niz izložbi i pratećih aktivnosti. To je nacionalna muzejska inicijativa, najveća do sada na teritoriju Srbije koja je može se reći, s oduševljenjem prihvaćena od strane mnogobrojnih posjetitelja.

S. Darabašić

STANKO I PEJA IZRAĐUJU I POPRAVLJAJU TAMBURE

Iskorak u tamburaškoj tradiciji Sonte

Iako je Sonta dugo rasadnik dobrih tamburaša, tek odnedavno su se pojavili i samouki majstori za izradu glazbala

Peja i Stanko u radionici

društvom, Stanko je promijenio zanimanje. Završio je prekvalifikaciju za elektrozavarivača i uposlio se u apatinskom brodogradilištu. Plaće su bile dobre, a termini rada se nisu poklapali s terminima svirki. Faza rock svirki je prošla, njegovo društvo se preorijentiralo na tamburašku glazbu. »Društvo iz moje generacije počelo je organizirano svirati vrlo rano, već od trinaeste godine, a vremenom se pojavila i potreba za ponekom popravkom naših glazbala. Nakon osnivanja Kulturno prosvjetne zajednice Hrvata Šokadija pristupio sam njihovom tamburaškom sastavu, a tamo sam se počeo intenzivnije družiti i sa svojim prijateljem i kolegom Pejom. Zajednička ljubav prema tamburama dovela je do naših pojačanih aktivnosti glede popravke glazbala. Brzo smo otišli i korak dalje, upustili smo se i u izradu. Ja sam imao nekog iskustva još iz osamdesetih godina, kad sam popravljao glazbala tamburašima iz okolice, pa i iz Baranje. Posla sam imao dovoljno te mi je to bila vrlo dobra popuna kućnoga proračuna. Sada radim skupa s Pejom, priznajem mu da bolje od mene poznaje drvo, a ima i radionu, dobro opremljenu za ovu vrstu posla«, priča Stanko pokazujući bas koji je u početnoj fazi izrade.

Priče o kontinuitetu tamburaške glazbe u Sonti, prenošena s koljena na koljeno, sežu do vremena od prije Drugog svjetskog rata. Po svjedočenjima kazivača sviralo se kvalitetno, međutim, nigdje se nije pojavio podatak gdje su glazbenici pribavili tambure. Niti jedan od kazivača nije potvrdio postojanje graditelja tambura u prošlosti ovog najvećeg sela šokačkog Podunavlja. Tek u osamdesetim godinama prošloga stoljeća u poslu popravke glazbala pojavilo se ime **Stanka Klecina – Krečana**, a danas je s njim u poslu popravki, ali i izradi novih tambura, prvenstveno

basova i njegov veliki prijatelj **Ivan Vidaković – Peja**.

STANKOVE MAJSTORIJE

Izučeni pekar, kasnije i zavarivač, travar, čovjek s tisuću hobi-ja, od kad zna za sebe pa sve do današnjih dana, Stanko je u glazbi i glazba u njemu. »Od malih nogu opčinjen sam glazbom. Samouk sam, a sada mi je žao što mi nedostaje izobrazba, što ne znam note pa sviram na sluh. I ne samo da sviram, nego sam popravio i izradio popriličan broj glazbala. Prvo glazbalo bilo mi je sviralo od zove, kako smo ju u žargonu zvali fičonka. Bio sam

ponosan na sebe. Vidio sam kako to rade stariji dječaci pa sam i ja pokušao i bio sam presretan kad sam otprve uspio izmamiti zvuk iz svirale. U kasnijem djetinjstvu sam eksperimentirao s letvama, daskama i žicama, a s 15 godina sam pribavio jednu staru gitaru i preradio ju u električnu. Jeste da je bila pomalo primitivna, ali je funkcionirala. Bilo je to zlatno vrijeme rocka, a među mladima su svirke uživo bile vrlo popularne«, prisjeća se Stanko. Izučio je zanat pekara i odmah po završetku škole uposlio se. No, posao i svirke nisu se uklapali i jedno i drugo se odvijalo u noćnim satima. Upravo zbog svirki sa svojim

Na domjenku poslije posljednje godišnje skupštine KPZH Šokadija svoje umijeće su pokazali i tamburaši. Od 5 tamburaša na fotografiji, trojica: Peja (bas), Stanko (bas prim) i Dario sviraju na glazbalima nastalim u Pejinoj radioni zajedničkim radom domaćina i njegovog prijatelja Stanka

PEJINO UMIJEĆE

Ivan Vidaković – Peja po obrazovanju nije stolar, niti drvo-djelja. Drvo ga je nadahnijvalo od djetinjstva, a i sada, u zrelim godinama, kad uspije izraditi zamišljeno raduje se poput djeteta. Puno je znanja i mudrosti pokupio iz iskustava starih, pučkih majstora, ali i onih mlađih, profesionalaca. Za potrebe svoje Šokadije naučio je svirati bas kad je već zagazio u šesto desetljeće. No, usudio se otići i korak dalje. Poznajući dušu drveta, sve više ga je opsjedalo pitanje kako se to stvara zvuk, i može li on izraditi tamburu. »Mnoge sate sam proveo u razgovorima sa svojim prijateljem Stankom. On je već dosta tambura popravio, a imao je i dobrih pokušaja u izradi. Međutim, nedostajala mu je oprema za obradu drveta koju sam ja imao. Bez puno dvoumljenja zajednički smo se upustili u posao. Ovaj minijturni

bas započeli smo raditi kao igračku za sina od mog prijatelja, ali sada namjeravamo postaviti mehanizam i žice, jer mi dobri poznavatelji glazbala kažu da bih trebao davati dobar zvuk«, priča Vidaković, ponosno pokazujući izrađeni mali bas. U njegovoj radioni se da vidjeti još nekoliko glazbala. Tu je samica, prim, gitara, a na radnoj plohi je i rastavljeno čelo. U početnoj fazi izrade je i bas, treći po redu kojega ova dvojica pajaša rade. »Neke dijelove ovih glazbala radim ja, neke Stanko, a puno toga moramo uraditi i zajednički. Zanimljiv je i način na kojega sam zaradio ovo čelo, skroz propalo. Dobio sam ga od Roma, u zamjenu za hrpu staroga željeza. Nakon puno sati i generalne popravke, Stanko i ja smo ga vratili u život. Potpuno smo mu zamijenili čeonu i zadnju plohu, renovirali smo mu glavu i vrat, pa kad smo ga prelakirali, pozvali smo na probnu svirku kolegu koji je vrlo

dobar poznavatelj upravo ovoga glazbala. Bili smo presretni kad je procijenio da je posao urađen odlično. Prvi bas kojega smo uradili upravo je ovaj kojega sviram u Šokadijinom tamburaškom sastavu. Zvuk je vrlo korektan, za naše potrebe odličan. Poslije smo se dali na izradu drugoga, sad je u završnoj fazi, a u početnoj nam je i treći. Ide nam sve bolje, glazbala iz naše radione sve su kvalitetnija«, priča Peja.

RAD I PLANOVI

Spoj znanja i iskustva ove dvojice zaljubljenika u drvo i glazbu daju dobre rezultate. Poput svih poslova i izrada tambura ima svoje specifičnosti. »Najbitnije u ovom poslu je odabrati pravi materijal i imati puno, puno strpljenja, jer ovaj posao ne trpi žurbu. U postupku krojenja, obrade i spajanja elemenata potrebna je idealna preciznost. To odista može raditi

samo onaj tko voli i glazbu i drvo«, priča Peja, blago gladeći površinu ranije izrađenog malog basa. Ovim potezom podsjeća na plahoga tinejdžera, koji pokušava pomilovati djevojku, ali se plaši da ju ne ozlijedi. »Tko voli drvo, voli ga, u bilo kojem obliku. Isto tako, tko voli glazbu, voli ju. Naš zajednički hobi za sada daje dobre rezultate. Naši proizvodi su već sada u rukama glazbenika, koji nam se javljaju s pozitivnim ocjenama. Istina, kažu da nisu od onih vrhunskih, na kojima bi svirali profesionalci, ali su odlični za svirke u KUD-ovima, po zabavama i slično. No, nismo ni mi od onih vrhunskih majstora, ali ni naše cijene nisu na njihovoj razini. Bili bismo sretni ukoliko bismo našli svoje tržište među onima koji imaju potrebe za dobrim glazbalima, a nemaju novaca za vrhunske«, šeretski završava priču Stanko.

Ivan Andrašić

Monoštorci na TV Osijek

MONOŠTOR – Ekipa TV Osijek snimala je u Monoštoru materijal za dvije polusatne emisije koje će emitirati o ovom selu. Snimljeni su kadrovi u samom selu, na Velikom bačkom kanalu, rezervatu prirode Gornje Podunavlje. Kamere su zabilježile i priču o crkvi svetog Petra i Pavla te priče o kovačkom zanatu i izradi klompi koje su zabilježene u radionicama **Adama Pašića** i **Ivice Kovača**. Gledatelji će vidjeti i priču o štali **Bodrog Josipa Đipanova** i etno kući **Mali Bodrog Jelisavete Bešenji**.

Predstavio se i KUDH *Bodrog* i to dječja folklorna skupina i ženska pjevačka skupina *Kraljice Bodroga*. Priređena je i svojevrsna revija nošnje jer su članice *Bodoroga* pokazale kako su se Šokice oblačile u raznim prigodama.

Z. V.

Škverski kipar i Od zrna do slike u Mađarskoj

ZAGREB – Dokumentarni filmovi *Škverski kipar* i *Od zrna do slike* redatelja **Branka Išvančića** prikazani su na Međunarodnom filmskom festivalu o prirodi i okolišu u mađarskom gradu Gödöllő koji je održan od 14. do 17. svibnja. Cilj festivala je osvijestiti koliko je naš planet osjetljiv i učenje o okolišu koji nas okružuje.

Goran Karan u Novom Sadu

NOVI SAD – Poznati hrvatski kantautor **Goran Karan** održao je prošlog tjedna koncert u novosadskoj Sinagogi. Tri sata, koliko je trajao koncert, nizali su se Goranovi hitovi, a najveće ovacije imala je pjesma *Vagabundo*. Publika je također imala prigodu čuti i njegovu novu pjesmu *Ako to je sve* koju je snimio s kolegom **Rajkom Dujmićem**.

A. K.

Matoš ide na Panonski vašar

ČELAREVO – Na zonskoj smotri dječjih folklornih skupina iz općina: Bačka Palanka, Bački Petrovac, Novi Sad i Bač, održanoj u subotu, 16. svibnja, u Sportskoj dvorani OŠ *Zdravko Čelar* u Čelarevu, među dvadesetak ansambala, dječji folklorci HKUPD-a *Matoš* iz Plavne plasirali su se na Festival tradicijskog stvaralaštva djece Vojvodine u sklopu Panonskog vašara u Vrbasu.

Matoševi folklorci bili su jedini predstavnici hrvatske zajednice, kako iz općine Bač tako i na samoj smotri. Prikazali su pokladni običaj *Male tute* pod vodstvom **Evce Bartulov** a u scenografiji **Kate Pelajić**.

Z. P.

Predstavljanje zbirke pjesama Milovana Mikovića u Subotici

SUBOTICA – Predstavljanje knjige **Milovana Mikovića** *Jedući srce žive zvijeri* bit će održano večeras (petak, 22. svibnja) u

čitaonici Znanstvenog odjela Gradske knjižnice u Subotici, s početkom od 19 sati. O knjizi će govoriti književnica i kritičarka iz Beograda **Ljiljana Žegarac-Tenjović**, te stvaraoci iz Subotice: **Matija Molcer**, **Boško Krstić** i **Dragan Rokvić**.

Koncert diplomaca Muzičke akademije iz Osijeka

SUBOTICA – Koncert klasične glazbe na kojem će se predstaviti diplomci Muzičke akademije iz Osijeka pod vodstvom prof. **Konstantina Krasnitskyja** bit će održan večeras (petak, 22. svibnja) u Velikoj vijećnici Gradske kuće u Subotici, s početkom u 19 sati. Riječ je o glazbenicima koji postižu zavidne rezultate državnim i međudržavnim natjecanjima te redovito osvajaju prva tri mjesta među kojima ističemo ovogodišnji uspjeh na Međunarodnom natjecanju *Davorin Jenko* u Beogradu te uspjeh na 12. međunarodnom festivalu slavenske glazbe u Moskvi. Ulaz je slobodan.

Likovna kolonija Colorit u Somboru

SOMBOR – Likovna sekcija HKUD-a **Vladimir Nazor** organizira sutra (subota, 23. srpnja) likovnu koloniju *Colorit*. Najavljeno je sudjelovanje dvadesetak umjetnika. Umjetnici će raditi u prostoru Hrvatskog doma.

Z. V.

Kolo na Dove u Tavankutu

TAVANKUT – U nedjelju, 24. svibnja, na blagdan Duhova (*Dova*), HKPD **Matija Gubec** iz Tavankuta organizira ophod *kraljica* i *Kolo na Dove*. Kraljice će sudjelovati na svetoj misi u tavankutoj župnoj crkvi u 10.30, dok će u popodnevnim satima posjetiti pojedine obitelji. *Kolo na Dove* bit će održano od 19 sati na Etnosalašu *Balažević*.

Lijepom našom u Somboru

SOMBOR – U Somboru će 3. lipnja biti održano javno snimanje televizijske emisije *Lijepom našom* pod nazivom *Mostovi kulture*. Emisija će biti snimana u Gradskoj dvorani *Mostonga* od 20 sati. Ulaznice, po cijeni od 100 dinara, mogu se kupiti u Hrvatskom domu, a na dan snimanja u *Mostongi*. Određeni broj ulaznica bit će distribuiran preko udruga.

Nastupit će: HKUD **Vladimir Nazor** iz Sombora, KPZH *Šokadija* iz Sonte, KUD *Petefi Šandor* iz Kupusine, KUD *Jan Kolar* iz Selenče, *Kraljice Bodroga* iz Monoštora, GKUD *Ravangrad* i zbor *Musica viva* iz Sombora. Sudjelovat će i tamburaški sastavi: Subotički tamburaški orkestar i **Antun Letić Nune**, *Vojvodanski san* iz Pančeva, *Bereški tamburaši* iz Berega, *Ravnica* i *Hajo* iz Subotice, tamburaško društvo, *Zlatni zvuci* iz Sombora i *TS Fijaker* iz Osijeka, kao i solisti – **Stjepan Jeršek Štef**, **Dani Stipaničev**, **Šima Jovanovac**, **Mirna Radulović**, **Dušan Svilar** i **Bane Krstić**.

Inicijator snimanja emisije u Somboru je tamošnji HKUD **Vladimir Nazor**, a potporu je dao i Grad Sombor.

Z. V.

KNJIŽEVNO-GLAZBENA VEČER

Izgubljeno srce u Lemešu

U organizaciji HBKUD-a Lemeš, u Lemešu je u nedjelju, 17. svibnja organizirano predstavljanje zbirke priča za djecu *Izgubljeno srce* **Katarine Čeliković** koja je objavljena prošle godine u NIU Hrvatska riječ iz Subotice.

Tijekom večeri autorica je pročitala par priča i govorila o nastanku knjige, svakodnevici koja je utkana u sadržinu *Izgubljenog srca* čineći ga tako bliskom čitateljima. Bila je ovo prigoda i da čitatelji o knjizi porazgovaraju s autoricom.

Nazočne je pozdravila pročelnica Literarnog odjela HBKUD Lemeš **Lucia Knezi** a priređen je i bogat glazbeni program u okviru kojeg su nastupili: **Isidora Gospić** (klavijature), **Elizabeta Ileš** (klavijature), **Kristina Kemenj** (tambura) kao i zbor *Musica viva* koji je dao poseban pečat ovoj večeri.

U okviru promocije bio je postavljen i štand NIU Hrvatska riječ s njihovim izdanjima koja su se mogla kupiti po povoljnim cijenama. Bilo je ovo prvo predstavljanje *Izgubljenog srca* izvan Subotice, a događaju su nazočili i ljubitelji pisane riječi iz Stanišića i Sombora.

Ž. Z.

Izložba Maje Rakočević Cvijanov u Galeriji dr. Vinko Perčić

U sklopu programa *Noći muzeja*, u Galeriji dr. Vinko Perčić u Subotici otvorena je izložba *Authentic* multimedijalne umjetnice **Maje Rakočević Cvijanov**. U pitanju je retrospekcija njezinih radova nastalih u razdoblju od 2000. do 2015. godine. Radovi su ostvareni u različitim medijima – skulptura, fotografija, crtež, video, zvučni zapisi... Istraživanja kojima se bavi u svojim radovima u bliskoj su vezi s pitanjima iz područja psihologije i sociologije.

Izložba će biti otvorena do 12. lipnja, a radno vrijeme Galerije je: ponedjeljak i petak od 7.30 do 14.30 sati; utorak, srijeda i četvrtak od 7.30 do 18.30 te subotom od 10 do 14 sati.

22. svibnja 2015.

KULTURAMA

Integracija

U više navrata i od više različitih osoba sam kao javno izgovorenu čuo tvrdnju kako su ovdašnji Hrvati i njihova postignuća još uvijek nedovoljno integrirani (drugim riječima – vrijednovani) u prostoru matične nam hrvatske kulture. Slagali li se ili ne s ovakvom ocjenom, možemo ustvrditi kako je upravo u tom pogledu tjedan iza nas donio nekoliko lijepih vijesti, odnosno događaja.

Prva lijepa vijest je da je **Petko Vojnić Purčar** iz Novog Sada dobio uglednu književnu nagradu u Hrvatskoj o čijoj relevantnosti svjedoče i njezini dosadašnji laureati. Riječ je o Povelji *Visoka žuta žita* za sveukupni književni opus i trajni doprinos hrvatskoj književnosti. Nagrada mu je dodijeljena u okviru 26. Pjesničkih susreta u Drenovcima uz obrazloženje kako se radi o autoru »profinjene i uzbudljive panonske osjetljivosti« koji je istodobno »panonski i svjetski«. Podsjetimo i da je istu nagradu 2006. dobila književnica **Jasna Melvinger**, koja je također iz Vojvodine.

Druga lijepa vijest je da je su Zavod za kulturu vojvođanskih Hrvata i Odjel za kulturologiju Sveučilišta Josipa Jurja Strossmayera u Osijeku potpisali Ugovor o međunarodnoj znanstvenoj, kulturnoj i umjetničkoj suradnji. Riječ je o četvrtom takvom dokumentu, putem kojega Zavod »nastoji osnažiti kako aktivnosti od značaja za kulturu vojvođanskih Hrvata tako i pospješiti veću integriranost vlastitog kulturnog prostora u cjelinu hrvatske kulture«.

U kontekstu ove priče, ne smijemo previdjeti ni Međunarodni okrugli stol *Urbani šokci 10*, koji godinama unatrag povezuje Hrvate s obje strane Dunava, kreirajući prostor za produbljivanje spoznaja jednih o drugima i tematiziranje pojedinih fenomena. Ta je manifestacija upravo proslavila jubilej prvog desetljeća.

A i glede bliske budućnosti ima lijepih vijesti. Uskoro (3. lipnja) Somboru nas očekuje javno snimanje kultne HRT-ove emisije *Lijepom našom* posredstvom koje će u domove diljem Hrvatske stići i dio kulturne baštine ovdašnjih Hrvata. A imajući u vidu moć televizije i gledanost te emisije, znamo da to nije mala stvar.

Lijepe vijesti su, banalno rečeno, ljepše nego ružne. A ružnih vijesti je obilje. Stoga nam ostaje maksimalno iskoristiti sve vjetrove koji nam pušu u leđa. Ali nikako ne smijemo zapustiti rad na sebi, jer kako kaže narodna mudrost: »Pomozi sam sebi pa će ti i Bog pomoći.«

D. B. P.

U SUBOTICI PREDSTAVLJENA KNJIGA ŠKOLJKA KOJA GOVORI MIROSLAVA PENDELJA

Bajka za bivšu djecu

NIU *Hrvatska riječ* organizirala je prošloga petka, 15. svibnja, u čitaonici Gradske knjižnice u Subotici predstavljanje proznog djela *Školjka koja govori Miroslava Pendelja* iz Surčina. O knjizi su govorili: **Zvonko Sarić**, v. d. urednika nakladničke djelatnosti NIU *Hrvatska riječ*, **Davor Bašić Palković**, urednik kulturne rubrike tjednika *Hrvatska riječ* i član Nakladničkog vijeća ove ustanove, a publici se na osoban način predstavio i autor djela.

Bajka za bivšu djecu, takozvane odrasle – sintagma je kojom autor žanrovski određuje svoje prozno djelo. Glavni lik knjige je školjka koja promatra svijet oko sebe, analizirajući u prvom redu ljudski rod, naše emotivne i duhovne sastavnice, dotičući se mjestimice i vječitih filozofskih pitanja.

Sarić je istaknuo kako književne večeri trebaju biti susret s autorom, a ova je uistinu to i bila. Pendelj je odgovorima na Sarićeva pitanja i pitanja publike približio čitateljima svoju knjigu

Zvonko Sarić, Miroslav Pendelj i Davor Bašić Palković

iznoseći i svoja pojedina životna stajališta.

»Većina tekstova koje sam napisao nema veze s realnošću. Pola od njih su tekstovi za djecu, a druga polovica su tekstovi za odrasle. To su komedije. I sve to skupa je u dubini neka bajka. Bajka kao metafora za ono što nije stvarno. Da nije bilo '91. godine i rata ja ne bih doživio što sam doživio. Kako nisam imao obitelj problemi su ostali sami sa mnom i ja s njima, a bili su dovoljno veliki da sam shvatio da nešto moram učiniti. Imao sam mali TV u boji

sa sobnom antenom, sjećam se da sam ga isključio i odnio u drugu sobu te odlučio da ga nekoliko dana neću gledati, isto tako je bilo i s radijskim emisijama. Treći izvor mog mentalnog zagađenja bile su novine, tako da sam zaobilazio i kioske. Zbog nestašice goriva, u mojoj ulici, inače najbučnijoj u Zemunu vladao je mir. Paradoksalno je što je počeo rat, a u mojoj ulici je bila sve veća tišina. Prvi put sam osjetio unutarnji mir. Odjednom sam počeo pisati kao lud, da bi ostao normalan... Malo po malo ulazio sam

u čaroliju pisanja«, pojasnio je Pendelj.

Autor se dotaknuo i svojeg optimističkog pogleda na svijet i život. »Što god mi se ružno dogodilo u ovom našem zajedničkom svijetu koji proizvodi pesimizam, patnju, nezadovoljstvo, iste sekunde odlazim u svoj svijet. Ne mogu bez optimizma i to čuvam kao svoje najveće bogatstvo i najveće oružje«, kaže autor.

Inspiraciju za svoja djela nalazi u čitanju, putovanjima, slušanja mudrih ljudi i ispitivanju radoznalosti. Istaknuo je da je čovjek mlad dok je radoznao, dok se usavršava, ali bez napora poput školjke koja pravi biser tako što iritira zrno pijeska ili poput stalaktita i stalagmita koji su toliko spori u nastajanju, a istovremeno toliko vječiti...

Pendelj je promociju završio rečenicom iz *Školjke*: »Za nas školjke biti na dnu znači uspjeti« dodavši da »ako ste na dnu kažete – ništa strašno, dobro je za početak!«

J. Dulić Bako

GOSTOVANJE U BEOGRADU I NOVOM SADU

Humorna monodrama i dokumentarac o gucu

Monodrama *Jubav u vrime kupusa* i dokumentarni film *Pol oriha* prikazani su protekloga vikenda u dva grada u Srbiji – Beogradu (UK Vuk Karadžić) i Novom Sadu (amfiteatar SPENS-a).

Jubav u vrime kupusa je humorna ljubavna monodrama čija je autorica **Tonka Alujević** koja je ujedno i izvodila. »Pripovijedam 'iz glave' jer nisam glumica niti to pokušavam biti. Govorim na urbanoj čakavici kojom mogu izraziti osjećanja koja su teško objašnjiva

na standardnom hrvatskom jeziku«, kaže Alujević.

Tonka Alujević je ovom monodramom uspjela dočarati duh Splita i Dalmacije, izazvavši oduševljenje publike. Ravnatelj UK Vuk Karadžić **Svetislav Gončić** čestitao je Alujević na izvedbi monodrame podvlačeći da mnogi profesionalci u glumi nisu u stanju tako dobro dočarati emocije kao što je to ona uradila.

Dokumentarni film *Pol oriha* opisuje putovanje s najmanjim brodićem na svijetu – viškim gucom od Hrvatske do Bresta.

LJ. C. / A. K.

PJESNIČKI SUSRETI DRENOVCI 2015.

Visoka žuta žita za Petka Vojnića Purčara

Hrvatski književnik iz Vojvodine nagrađen je kao »autor profinjene i uzbudljive panonske osjetljivosti«

Petko Vojnić Purčar iz Novog Sada dobitnik je povelje *Visoka žuta žita* za sveukupni književni opus i trajni doprinos hrvatskoj književnosti. Nagrada mu je dodijeljena 16. svibnja u okviru 26. Pjesničkih susreta *Drenovci 2015.* kojega su organizirali Društvo književnika Hrvatske i Udruga građana *Duhovno hrašće* iz Drenovaca.

PANONSKI I SVJETSKI

Kako se navodi u obrazloženju, nagrada mu je dodijeljena kao »autoru profinjene i uzbudljive panonske osjetljivosti«.

»Naše nagrađenike za sveukupni prinos hrvatskoj književnosti i kulturi, naše laureate u najsvečanijoj kategoriji, biraćemo tako da svake druge godine nominiramo autora koji je baš takve kulturalne dimenzije: pjesnik panonski i svjetski istovremeno! A to je, panonski i svjetski, naupitno naš zlatni laureat ove, 2015. godine, pjesnik Petko Vojnić Purčar, autor koji većinu svojih – bilo proznih bilo lirskih priča – smješta između panonske crnice i morske pjene, te između dalekih svjetskih putovanja i dubokih panonskih oranja«, navodi se u obrazloženju nagrade koje uime Povjerenstva Pjesničkih susreta *Drenovci 2015.* potpisuje **Goran Rem.**

Kako se ističe, poezija Petka Vojnića Purčara priča nam uzbudljivu, ponekad i astralnu, dirljivu i raspisanu priču. »Purčarova poezija govori o svojim hrvatskim vojvođanskim mjestima sjećanja, o djetinjstvu, o vječnom djetinjstvu, o putovanjima svijetom u kojemu se

Petko Vojnić Purčar, prvi s desna
(Foto arhiv Općinske narodne knjižnice Drenovci)

na traži neko određeno mjesto nego radije baš beskraj kretanja i slobode. Ta potreba slobodno se kretati, ona je zapravo poezija sama, a Purčarova je kondicija rođena iz panonskoga blata i otvorenog panonskog prostora. Taj otvoreni panonski pro-

stor, Purčar ga personalizira, zna dobro koliko je svakoj destrukciji, svakom ratu, svakoj katastrofi, opasno povjerovati kako može juriti ravnica tek tako. Zato ova lirika ovjerava, pri tome

podjednako priča i opjevava, iznad svega – slobodu stvaranja – putovanja, i sjajne svijesti da iz temelja – izviru temelji!« zaključuje se u obrazloženju nagrade.

U LITERATURI SAM SE ČUTIO SIGURNIJE

Zahvaljujući se na nagradi, Petko Vojnić Purčar se prisjetio svojih književnih početaka. »Počeo sam pisati dosta rano – u petnaestoj godini života. Nitko me nije nagovarao. Prisiljavao. Poticao. To je bio roman o dječacima koji su htjeli biciklima se provozati od jednog jezera, Palića, prema drugim jezerima kod Plitvica. Poezijom sam, kako se ironično kaže, mrčio bijeli papir u isto vrijeme. Za jedan dramski tekst dobih nagradu beogradskog lista *Mladost* već u 21. godini života. To bijaše jedna vrsta Nobelove nagrade za mlade pisce s ovijeh prostora – od Ljubljane, Zagreba, do Beograda, Skoplja, Sarajeva i drugih većih gradova s što bijah

svjestan kako je to samo pohvala mojoj, da tako kažem, ludosti što sam odlazio u kazalište od svoje pete godine. I film i kazalište bijahu moje strasne ljubavi, ali sam se u literaturi osjećao, možemo reći – čutio – sigurnije«, kazao je Vojnić Purčar.

Priznanje *Duhovno hrašće* koje se dodjeljuje pjesniku/pjesnikinji iz Slavonije za najbolju pjesničku zbirku između dvaju Susreta, jednakopravno je uručeno **Andelku Mrkonjiću** i **Maji Urban**, a **Jasni Gogić** uručen je ugovor o tiskanju njezinoga pjesničkog prvijenca.

Pjesnički susreti u Drenovcima su manifestacija na kojoj nastupaju renomirani pjesnici, članovi Društva hrvatskih književnika iz Hrvatske i susjednih zemalja, ali za sudionike ima i mlade neafirmirane autore iz Slavonije. Održava se od 1986. godine. Priznanje *Visoka žuta žita* dosad su, među ostalim, dobili i **Miroslav Slavko Mađer** (1989.) te **Jasna Melvinger** (2006.).

D. B. P.

NOVA KNJIGA: DALMATINI (BUNJEVCI) U SLOBODNIM KRALJEVSKIM GRADOVIMA SEGEDINU I SUBOTICI

Značajan znanstveni doprinos

Na temelju višegodišnje međunarodne znanstvene suradnje, kao i potpisanoga Ugovora o sunakladništvu između Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata i Znanstvenoga zavoda Hrvata u Mađarskoj od 1. travnja 2015. godine, početkom svibnja u sunakladi ovih institucija objavljena je povijesno-pravna znanstvena monografija segedinskoga Hrvata i sveučilišnoga docenta dr. sc. **Ladislava Heke** pod naslovom *Dalmatini (Bunjevci) u slobodnim kraljevskim gradovima Segedinu i Subotici*, objavio je portal www.zkvh.org.rs.

Knjiga je obima 263 stranice, a sastoji se od, nakon kratkoga autorovog *Predgovora*, uvodnoga dijela (*Hrvati u Ugarskoj*, str. 11-39), zatim prvoga poglavlja, koji je posvećen povijesti Dalmatina-Bunjevaca u slobodnom kraljevskom gradu Segedinu (str. 43-132), zatim drugoga poglavlja, u kojem se prikazuje povijest Dalmatina-Bunjevaca u slobodnom kraljevskom gradu Subotici (str. 135-258), te kratkog zaključka na kraju (str. 259). Glavna poglavlja podijeljena su na manja potpoglavlja čija je veličina određena temom koju obrađuju, a knjiga se završava odabranom bibliografijom važnijih radova (str. 260-263). Urednik ove vrijedne studije je pravni povjesničar iz Subotice dr. sc. **Slaven Bačić**.

POMAĐARIVANJE I ZAPOSHTAVLJENOST

U svojoj je recenziji, jedan od recenzenata, viši znanstveni suradnik dr. sc. **Robert Skenderović** s Hrvatskoga instituta za povijest, navodi: »U knjizi autor otvara nekoliko tema važnih za nacionalnu povijest Hrvata u Podunavlju, ali i za opće istra-

živanje nacionalnih ideologija i procesa. Među njima posebice se ističe pitanje pomađarivanja koje je višestruko značajno i izrazito kompleksno. Upravo u analizi toga problema autor pokazuje istraživačku zrelost, izvanredno poznavanje povijesnih izvora i historiografske literature, kao i poznavanje samog prostora o kojem piše. Prikaz socijalne strukture zajednica Dalmatina-Hrvata u Segedinu i Subotici te kratki životopisi najvažnijih pojedinaca koji su bili članovi tih zajednica predstavljaju vrijedan prilog istraživanju tih gradova, ali i spomenutih zajednica.«

U zaključnoj ocjeni, Skenderović je istaknuo sljedeće: »Izbor komparativne analize života Dalmatina-Bunjevaca u Segedinu i Subotici metodološki je vrlo opravdan i umnogome nadopunjuje dosadašnje histo-

riografske spoznaje o povijesti tih gradova. Iscrpnim prikazom uloge Dalmatina-Bunjevaca u životu tih gradova autor je pokazao da je njihov značaj u dosadašnjoj historiografiji bio nepravedno zapostavljan. Spoznaje o njihovom društvenom životu koje donosi ova knjiga važne su za razumijevanje nacionalno-integracijskih procesa na regionalnom nivou, a posebice za razumijevanje nacionalne integracije Dalmatina-Bunjevaca u hrvatski nacionalni korpus koji je nastupio kao prirodni nastavak njihove ukorijenjenosti u hrvatskom predmodernom etno-kulturnom identitetu.«

MIGRACIJSKI TIJEKOVI

Drugi recenzent, redoviti profesor Pravnog fakulteta Sveučilišta **Josip Juraj Strossmayer** iz Osijeka

prof. dr. sc. **Josip Vrbošić** je ocijenio kako najnovija knjiga dr. sc. Ladislava Heke predstavlja »značajan doprinos u istraživanju povijesti hrvatskih migracijskih tijekova. Naime, pred osvajačkim osmanlijskim pohodima hrvatski puk nastanjivao se na području današnje Rumunjske, Mađarske, Austrije, Slovačke i Italije, no Subotica i njezina okolica (Bačka), uspjeli su, vremenu usprkos, sačuvati u svom mozaiku i hrvatski nacionalni identitet. Stoga istraživanja geneze, kao i opstanak hrvatske migracije u ovim prostorima, te svekoliko prikazivanje njenog tijeka, socijalne dinamike, vjerske isprepletenosti, ekonomske prilagodbe i kulturne referentnosti predstavljaju značajan znanstveni doprinos«.

Na portalu ZKVH-a se ističe i kako je objavom ovoga djela »pouzdan prikaz usporedna povijest mjesnog hrvatskog puka u Segedinu i Subotici pridošlog unajvećma nakon protjerivanja Turaka iz ovog dijela Panonije koncem XVII. stoljeća, puka koji je, bez obzira na prostornu blizinu, imao različite procese kako društvenoga razvoja tako i asimilacije. Nekoć brojna skupina segedinskih Hrvata tako je vremenom posve asimilirana, dok su oni u Subotici ipak očuvali svoju narodnosnu samobitnost. Pri tomu je za općinstvo u Vojvodini, pa i ono hrvatske provenijencije, od posebne važnosti to što se putem ove studije dr. sc. Ladislava Heke mogu dobiti prve relevantne i cjelovite informacije o povijesti bunjevačkih Hrvata u Segedinu, povijesti o kojoj oni gotovo ništa nisu znali«.

Knjiga se po cijeni od 800 dinara može kupiti u prostorijama Zavoda za kulturu vojvođanskih Hrvata, Laze Mamužića 22, Subotica.

Priredio: D. B. P.

NOĆ MUZEJA U TAVANKUTU

Pečati vještih ruku Bunjevaka

Sedmu godinu za redom Galerija prve kolonije naive u tehnici slame i Hrvatsko kulturno-umjetničko društvo *Matija Gubec* iz Tavankuta svojim programom sudjeluju u manifestaciji *Noć muzeja*. Ove godine za posjetitelje su, uz stalni postav Galerije, priredili tematsku izložbu *Pečati vještih ruku Bunjevaka – kalupi za trukovanje* čija je autorica **Kata Suknović**, dipl. ing. tekstila.

DRAGOCJENA DOKUMENTACIJA

Izložbu je otvorila **Ljubica Vuković Dulić**, predsjednica Galerije prve kolonije naive u tehnici slame. »Slike i predmeti od slame danas su već simbol Tavankuta i bez njihove se pre-

zentacije ne može niti zamisliti jedna večer poput ove, te su ti predmeti večeras predstavljeni u obliku stalnoga postava. No izložbom *trukova* i šlinganih motiva želimo ukazati i na druge, izuzetno vrijedne segmente baštine, pomalo nepravedno zaboravljene te ih barem na kratko učiniti vidljivima. Njihovim prikupljanjem, fotografiranjem, bilježenjem tehnike rada načinjena je dragocjena dokumentacija koja može biti temelj za detaljnije bavljenje ovom temom«, kazala je Vuković Dulić.

Izložba sadrži fotografije s motivima šlinga na bunjevačkoj narodnoj nošnji koja je pohranjena u zbirci HKPD *Matija Gubec* u Tavankutu, te predmete – kalupe (pečate) za *trukovanje* zajedno s njihovim otiscima, a

koji su prikupljeni na području Tavankuta i potječu iz dvadesetih godina 20. stoljeća.

VRSTE I POVIJEST

Prikazujući fotografijama motive bijeloga veza na suknjama, autorica je ukazala na vrste bijeloga veza kao što je punjeni vez, probijanice, rišeljje, toledo i dr. dok su samim kalupima i njihovim otiscima prikazani motivi koji su se *trukovali* na rukave, podsuknje, kragne, keceljce. »Povijest veza ima korijene u davnjoj prošlosti i povezana je s razvojem odijevanja, mode, i u širem smislu umjetnosti svih epoha i mnogih civilizacija od antičke Grčke do Dalekog istoka, od južne, srednje i sjeverne Amerike do Europe. Ova stara

tehnika ukrašavanja tijekom vremena sve više se usavršavala i postajala raznovrsnija po izradi i primjeni. Ljepota bijelog veza zavisila je ne samo od vještine vezenja nego i od dobre pripreme i kvalitetnog prenošenja – *trukovanja* mustre na platno. Tehnika *trukovanja* prisutna je i u izradi tradicijske odjeće Bunjevaka, tj. šlinga, te smo ovom prigodom željeli ukazati na značaj tih malih predmeta, sada već pomalo zaboravljenih, kao i na samu tehniku rada s istima«, istaknula je autorica izložbe Kata Suknović. Svoju zbirku pečata, nastalih u radionicama za izradu *trukova* u Senti, za izložbu su ustupile **Vita Bačić, Tilka Balažević i Karolina Moravčić**.

I. D.

Otvorenje izložbe

SASTANAK I ZABAVA NA SALAŠU

U sklopu *Noći muzeja*, na Etnosalašu *Balažević* održan je i susret hrvatskih udruga iz Vojvodine na temu objedinjavanja turističko-promidžbene priče, a nakon toga i zabava uz prigodnu glazbu.

Proslava crkvenog goda u Gibarcu

U filijalnoj crkvi svetog Ivana Nepomuka u Gibarcu, ponovno su se u subotu 16. svibnja, okupili Gibarčani kako oni malobrojni starosjedioci, tako i oni koji su tih ratnih devedesetih godina napustili svoja ognjišta. Svi oni okupili su se u svojoj sada obnovljenoj crkvi, kako bi misnim slavljem proslavili crkveni god tog malog srijemskog mjesta. Misno slavlje predvodio je župnik vlč. **Nikica Bošnjaković**, koji je tom prilikom pozdravio sve nazočne vjernike iz Gibarca, Šida, Osijeka i Zagreba, kao i patera župnika u župi sv. **Leopolda Mandića** u Osijeku vlč. **Miljenka Vrapca**, koji je animirao i potaknuo svoje župljane, napose iz Gibarca i Kukujevaca da dođu na kirbaj u Gibarac, kako bi svi skupa proslavili dan svoga zaštitnika sv. Ivana Nepomuka, svećenika, ispovjednika i mučenika. »I mi, poput svetog Ivana Nepomukog trebamo biti vjerni Isusu. Cijela katolička crkva je prisiljavana i prozivana da popusti na području morala, svojih stavova, pa se često karakterizira kao konzervativna crkva. Crkva ne može posustati, to nije ljudska tvorevina. Mi moramo ostati vjerni svom Gospodinu. Isto tako je teško biti svećenik. On mora ostati dosljedan. Mora biti vjernik, katolik, vjeran evanđelju, po cijenu života. Svećenik mora ostati dosljedan ako želi vidjeti plodove svoga rada, a tako i vjernik. I zato neka poruka danas bude svima vama vjernicima, da budete nepopustljivi pred zahtjevima svijeta. A sveti Ivan Nepomuk neka vam bude ohrabrenje u vašoj nepopustljivosti«, istaknuo je u svojoj propovijedi, vlč. Bošnjaković. Nakon misnog slavlja, Gibarčani i gosti okupili su se na svečanom ručku u organizaciji župnika i starosjedioca Gibarčana, kada su imali prigodu prisjetiti se lijepih vremena kada su svi skupa živjeli, radili i proslavljali kirbaj u ovom malom srijemskom mjestu.

Hodočašće vjernika Hrvata srednje Bosne

U nedjelju, 17. svibnja, lemeška župa Male Gospe bila je domaćin za šezdesetak hodočasnika Hrvata iz srednje Bosne koji su zajedno s lokalnim vjernicima slavili Suspasiteljicu na misi u crkvi Rođenja Blažene Djevice Marije.

Svečanu Euharistiju predvodio je fra **Drago Perko**, iz župe svetog Ilije proroka, iz Kiseljaka, organizator i vođa hodočašća u zajedništvu sa župnikom domaćinom vlč. **Antalom Egedijem** dok je **László Micsik** uz zadaću ministranta bio i u službi čitača. Vlč. Egedi predvodio je mađarski dio dvojezične mise. Iza mise hodočasnici su

obišli lemešku kalvariju gdje su poslušali izlaganje **Željka Zelića** o kapeli Gospe od milosrđa. Hodočasnici su nastavili put Sombora gdje su razgledali zgradu županije i crkvu svetog Stjepana pri Karmelskom samostanu.

Prvog dana hodočašća vjernici su obišli crkvu Snježene Gospe na Tekijama i Petrovaradin te novosadsku katedralu, a u Subotici su pored gradskih zdanja i znamenitosti obišli i franjevačku crkvu svetog Mihovila. U povratku doma posjetili su Lug u Baranji kao posljednje odredište hodočašća.

Ž. Z.

Svetkovina Uzašašća Gospodinova

Župljani u Srijemskim Karlovcima 14. svibnja na večernjoj misi u Kapeli Gospe od Mira proslavili su liturgijsku svetkovinu Uzašašća Gospodinova, pučki zvana Spasovo. Župnik vlč. **Marko Lončar** je slavio euharistiju, koji je u propovijedi govorio o Gospodinu i našem uzašašću.

Euharistiju su uzveličali svojim pjevanjem gosti iz Osjeka, glazbenici i profesori Umjetničke akademije u Osijeku – **Berislav Jerković** (bariton) i **Zdravko Drenjančević** (orgulje) zajedno sa župnim zborom Presvetog Trojstva iz Srijemskih Karlovaca. Nakon mise glazbenici iz Osijeka su održali dojmivi kratak koncert crkvene glazbe u akustičnom prostoru Kapele Gospe od Mira.

Ridičko proštenje

S. D.

Rimokatolička crkva je 14. svibnja proslavila Spasovo, a ridička zajednica je istim blagdanom svečanom svetom misom obilježila proštenje župe Uzašašća Gospodina. Misno slavlje predslavio je **Tibor Szűcs**, župnik iz Vaskuta (rep. Mađarska) koji inače službeno posjećuje Đuriće i Garu, župe tik uz granicu s Republikom Mađarskom pa je već ranijih godina uspostavljeno kontakt ridičkih vjernika i vlč. Szűcsa. Uz predslavitelja za oltarom dvojezičnu misu služili su vlč. **Antal Egedi**, lemeški župnik koji obilazi Ridicu i koji je predvodio hrvatski dio mise, zatim vlč. **Árpád Pásztor**, župnik iz Telečke, te vlč. **Oszkár Szeles**, župnik iz Sente. Somborski kapelan vlč. **Gábor Drobina**, uljepšao je euharistiju za orguljama rodne župe. Ridička župa osnovana je davne 1786. a prije toga bila je filijala Gakova. Crkva je sagrađena 1718., jezik bogoslužja je mađarski i hrvatski, a po potrebi i njemački. Župom se posljednjih trinaestak godina upravlja iz Lemeša. Broj vjernika je iz godine u godinu nažalost sve manji, međutim to ne obeshrabruje, malobrojna zajednica pokazuje izuzetnu slogu i napredak u okviru svojih mogućnosti.

Ž. Z.

RADIO MARIJA

NOVI SAD	90,0 MHz
SUBOTICA	90,7 MHz
SOMBOR	95,7 MHz
VRDNIK	88,4 MHz
NIŠ	102,7 MHz
LESKOVAC	107,4 MHz

22. svibnja 2015.

VIJESTI

U Svetišu Majke
Božje – Bunarić

31. svibnja (nedjelja) – Presveto Trojstvo: sveta misa u 18.00 sati
6. lipnja (subota) – Prva subota: sveta Misa u 9.30 sati
13. lipnja (subota) – Prečisto Srce Marijino: sveta misa u 9.30 sati

Devetnica u čast
Marije Majke Crkve

Devetnica u čast Marije Majke Crkve u subotičkoj istoimenoj župi u Alesandrovu započela je 16. svibnja i traje sve do samog blagdana 25. svibnja. Tema ovogodišnje devetnice je Grijesi – izazov za duhovni rast
22. svibnja (danas) – na temu srditost – dobrostivost, govorit će preč. **Željko Šipek**
23. svibnja (subota) – na temu lijenost – marljivost, govorit će p. **Zdenko Gruber**
24. svibnja (nedjelja) – na temu Sloboda kao izazov životu dostojanstva djeteta Božjeg govorit će vlč. **Dražen Dulić**
25. svibnja (ponedjeljak) – na sam dan proštenja, svetu misu u 18.30 sati predslavit će mons. **Bela Stantić**

Blagdan Duhova

Nedjelja Duhova jedna je od najstarijih kršćanskih svetkovi na Crkve. Ove godine slavi se u nedjelju 24. svibnja i spada u zapovjedne svetkovine.

Susret kod
svetog Antuna

Mjesečni susret kod svetog Antuna bit će održan 26. svibnja u franjevačkom samostanu u Subotici. Tema ovoga susreta bit će *Glazba*. Početak je nakon večernje svete mise, u 17.15 sati.

Piše: dipl. theol. **Ana Hodak**

Silazak Duha Svetog na apostole predstavlja početak novog Božjeg naroda, rađanje Crkve. Od tog trenutka, pa sve do naših dana Duh u Crkvi ne prestaje djelovati.

POČETAK
CRKVE
DJELOVANJEM DUHA

Na dan Pedesetnice ispunilo se Isusovo obećanje te se na apostole izlio Duh Sveti koji od prvog trenutka počinje vidljivo djelovati. On djeluje tako da otvara srca slušatelja, koji se obraćaju i u svojoj vjeri Isusa Nazarećanina prepoznaju kao Krista i Gospodina. Petar, koji je Isusa tri puta zatajio na Veliki petak, na dan Pedesetnice neustrašivo svjedoči za Njega. Na njegov govor dogodila su se prva obraćenja. Duboko dirnuti Petrovim riječima, oni koji vjerom prihvaćaju Isusa kao Gospodina pitaju se: »Što nam je činiti braćo?«, a Petar im odgovara: »Obratite se i svatko od vas neka se krsti u Ime Isusa Krista da vam se oprostite grijesi, i primit ćete dar, Svetoga Duha« (Dj 2, 38). Taj se dan obratilo i krstilo tri tisuće ljudi. Krštenjem oni ulaze u Crkvu, nastaje novi Božji narod.

Događaj silaska Duha Svetog jedinstven je događaj. On predstavlja milosno, prosvjetiteljsko i spasonosno samoočitovanje Boga, kojeg doživljavamo u vjeri, ufanju i ljubavi. On je dar Presvetog Trojstva, tj. samodari vanje treće božanske osobe. Duh Sveti je dar kojim Otac daruje one koji ga zaištu (usp. Lk 11, 13),

Silazak Duha Svetog
i početak Crkve

on je obećana Sila odozgo koju apostoli trebaju iščekivati i u nju se obući (usp. Lk 24, 49). Njega se čeka i to u molitvi, a dolazak mu je iznenađan i sve ispunjava. On je poput oluje kojom se ne može ovladati. Svojim dolaskom zahvaća pojedinca, govor mu je sličan ognju. Čovjek koji je obuzet Duhom Svetim postaje onaj koji svjedoči božansku stvarnost, i to onako kako mu Duh daje.

U Djelima apostolskim čitamo da, oni koji su povjerovali u Isusa i krstili se, »bijahu postojani u nauku apostolskom, zajedništvu, lomljenju kruha i molitvama« (Dj 2, 42). Živjeli su u zajedništvu i među sobom dijelili sva svoja dobra, koliko je kome trebalo. Brinuli su se za bolesne i siromašne, a Duh Sveti je svaki dan zajednici pridruživao nove članove. Kada su, i to vrlo brzo, nastupile nevolje, Duh ih je sve ispunjavao radošću i hrabrošću, te su naviještali Krista gdje god su se nalazili. Apostoli, koji su Kristovi svjedoci i prvi primatelji Duha, davali su sebe za primjer koji treba nasljedovati.¹ Prva Crkva vjerno slijedi taj primjer i vi u svetosti.

UZOR PRVE CRKVE

Pracrkva po svom prijateljskom odnosu prema Duhu Svetom treba biti uzor svim budućim naraštajima. Ona je znala moliti Duha da dođe, znala ga je primati i s njim živjeti. Njihov vapaj nastao je iz trostruke svijesti: svijesti potpune nemoći usred neprijateljskog svijeta, svijesti da joj je povjeren nimalo lak zadatak učiniti sve narode učenicima Kristovim (usp. Mk 28, 19-20), te svijesti da će obećani Branitelj sve to izvesti. Kada se

ta trostruka svijest spojila u jedno buknula je molitva. Bog Otac na tu molitvu odgovara izlivanjem Duha Svetog. Tako život Pracrkve s Duhom Svetim možemo sažeti u nekoliko stavova: budno osluškivanje njegova glasa, poslušnost njegovoj riječi, pouzdanje u njegovu vodstvo. Oni su ga poznavali na svim svojim putovima, što im je ulijevalo snagu i sigurnost u hodu i mir u srcu. Čuli su njegov vapaj i zajedno s njim su molili (usp. Rim 8, 15; Gal 4, 6), to je njihovoj molitvi davalo polet i snagu (usp. Dj 12, 1-11). Zajedno s Duhom rješavali su pitanja svoje sadašnjosti i svoje budućnosti (usp. Dj 15). Ali, to nije bila povlastica uskog kruga ljudi, nego cijele zajednice. Svaki član Crkve primio je od Oca pomazanje, tj. Duha, koji ih u svemu poučava. Po svemu ovome Pracrkva je znak života u Duhu za sve buduće naraštaje. Po uzoru na prve kršćane treba donositi plodove života s Duhom, koji su uvijek novi i neponovljivi.²

Crkva je u prvim stoljećima svog postojanja bila je izložena strašnim progonima, ali je i tada širila radosnu vijest Isusovog uskrsnuća zahvaljujući djelovanju Duha Svetog, koji je ispunio vjernike da svjedoče evanđelje, pa i po cijenu vlastitog života. Upravo su mučenici najveći znakovi djelovanja Duha u Crkvi.

Danas, kada su za kršćane vremena daleko povoljnija nego u prvim stoljećima, Duh želi jednako snažno djelovati kao u početku, ali za to treba suradnike kakvi su bili prvi kršćani, hrabre i odvažne, snažno zagledane u Krista.

2 Usp. Alfred SCHNEIDER, Biblijsko-dogmatski temelji života i djelovanja u Duhu, u: *Obnovljeni život*, 53 (1998.) 3, 274-275.

1 Usp. Nikola BAŠNEC, *Krizma*, Zagreb, 2006., 59-61.

MINI INTERVJU: LARISA IVANKOVIĆ, PJEVAČICA

Pjevanje na kruzeru

Larisa Ivanković iz Subotice se bavi glazbom. Pjeva u *Chick Norris* bendu, koji izvodi obrade, a dio je i autorskog sastava *Muse Trap*. Zahvaljujući svom lijepom glasu i glazbenom iskustvu ona je ove godine dobila angažman na kruzeru, na kojem je boravila dva i pol mjeseca. Navečer je nastupala, a u slobodno vrijeme uživala u ulozi turista.

Radeći na kruzeru, koje ste sve destinacije obišli? Gdje Vam je bilo naj-ljepše?

Destinacije koje smo obilazili su Kanarski otoci koji pripadaju Španjolskoj i nalaze se sjevero-zapadno od obale Afrike. Mjesta u koja smo pristajali su Las Palmas (Grand Canaria), Arrecife (Lanzerote), Santa Cruz de La Palma (La Palma), Santa Cruz de Tenerife (Tenerife) i Funchal (Madeira) koje je portugalsko i ne pripada Kanarskim otocima. Svako mjesto je imalo svoju specifičnost i i bar jedan *kutak* u kome ste mogli uživati. Nesvakidasni prizor su, svakako, bili nacionalni park Teide na ostrvu Tenerife i Timanfaya na ostrvu Lanzerote gdje ste mogli vidjeti ogoljeni vulkanski pejzaž.

Kako je raditi na brodu kao pjevačica? Je li bilo stresno, zabavno...?

Naš angažman je podrazumijevao večernje sate tako da je rad na brodu kao glazbenica odnosno pjevačica, u ovom slučaju, imao svojih prednosti jer je preko dana bilo dovoljno vremena za obilazak mjesta u koja smo pristali brodom.

Gdje Vas publika u skorije vrijeme može slušati?

Publika nas može čuti kako u Subotici, tako i u lokalima po Vojvodini. O tome se mogu informirati preko profila benda na društvenim mrežama.

Koje bi aktualne pjesme preporučila našim čitateljima?

Ne bih stavljala akcent na pojedinačne pjesme ili izvođače, ali mislim da bi bilo interesantno posetiti sajt ili FB stranicu *Musicology Festivala* u Beogradu koji promovira kvalitetne glazbenike i organizira njihove koncerte.

Kako napreduje rad na vašem autorskom materijalu?

Autorski rad napreduje u smislu povremenog naleta ideja i bilježenja istih dok u jednom trenutku ne postane zaokružena glazbena priča.

D. B. P.

KUTAK ZA IGRICE

Counter-Strike: Global Offensive

Counter-Strike: Global Offensive (skraćeno CS: GO) je online taktička FPS igrica razvijena od strane Valve Corporation i Hidden Path Entertainment. Global Offensive je ciljno orijentirana multiplayer FPS igrica. Svaki igrač se pridružuje terorističkom ili protiv-terorističkom timu i pokušava završiti ciljeve i eliminirati neprijatelje iz drugog tima. Radnja igre se bazira u kratkim partijama koje kraju dok svi igrači na jednoj ili drugoj strani ne budu mrtvi i time je cilj završen. Za većinu modova igre, nakon što igrač umre, mora čekati dok runda ne završavi da bi došao na respawn. Igrači kupuju oružja i opremu na početku svake runde s novcem koji se dodjeljuje na temelju njihovog uspjeha iz prethodnih partija.

Counter Strike: Global Offensive dodaje nova oružja i opremu koja se nije mogla vidjeti u prethodnim verzijama igre, od kojih su najpoznatiji Firebomb za svaku stranu (Molotovljev koktel je za teroriste, a zapaljiva granata za protiv-teroriste). Prosto pokrivanja je mali, a šteta se nanosi samo onima koji su blizu detonacije.

Global Offensive podržava matchmaking i leaderboard za sve online modove igre, koje nam omogućava Steam. Valve je također koristi Valve Anti-Cheat, koji može automatski ukloniti i banovati igrača iz Valve-line mreže koji koristi nedozvoljenje modove. Da bi partija bila poštena, igrači sličnih razina i sposobnosti su stavljeni zajedno, za šta igra koristi teško modificiranu verziju ELO rating sustava. PC verzija Global Offensive također podržava privatne servere koje igrač može povezati kroz izbornik zajednica na serveru unutar igre. Ti serveri se mogu jako mijenjati i mogu biti potpuno drugačiji od osnovnog izgleda igre.

Ako ste natjecateljskog duha, skupite društvo i kao nekad otidite u igraonicu i zaigrajte jednu od najpopularnijih FPS igrica na svijetu.

Wiener_schnitzell

22. svibnja 2015.

TV PREPORUKA

HRT 1, 24 .SVIBNJA, 19.59 SATI

Kraljica noći

HRVATSKI FILM

Drama. Osijek 1968. Sedamnaestogodišnji Tomo najveća je osječka veslačka nada za juniorski kup Jugoslavije, natjecanje koje bi u Osijeku trebao otvoriti sam Josip Broz Tito. Kao i njegovi prijatelji, Tomo više mašta o djevojkama nego o veslanju, a ponajviše o lijepoj prostitutki zlatnog srca Betiki te vršnjakinji Jasni. Zbog genitalnog hendikepa, koji taji čak i liječnicima, ne uspijeva seksualne želje pretvoriti u stvarnost. Naposljetku ipak završi u bolnici, gdje ga lokalni moćnici pod svaku cijenu žele

uvjeriti da nastupi na kupu. Pritisci postaju neizdrživi kad mu kao političkog sumnjivca pritvore oca... Na festivalu u Puli 2001. godine film je nagrađen Zlatnim arenama za najbolju produkciju i scenarij. Uloge: Luka Dragić, Barbara Vicković, Mustafa Nadarević, Gordana Gadžić, Dražen Kühn, Ivo

Gregurević, Nenad Cvetko, Matija Prskalo, Franjo Dijak, Hrvoje Kečkeš, Lana Jergović, Ana Begić, Goran Grgić, Sandra Lončarić, Božidar Orešković, Dominik Špigl, Slaven Knezović, Predrag Vušović
Scenarij: Josip Cvenić
Redatelj: Branko Schmidt

22. svibnja 2015.

VRIJEDI PROČITATI

Glumac... je glumac... je glumac

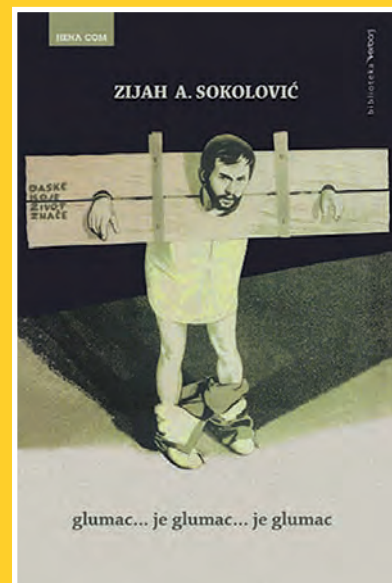
Uimpresivan glumački i autorski put Zijaha A. Sokolovića upisano je više od pedeset filmova, dvanaest televizijskih serija, stotine uloga na kazališnim pozornicama, više od šezdeset nagrada za umjetnički rad i edukacijske teatarske projekte – te autorstvo monodrame koje su od ovog glumca, redatelja, sveučilišnog profesora i autora stvorile neku vrstu teatarske institucije – jedinstvene autorske osobnosti na našim prostorima.

Ova knjiga donosi tekst njegove monodrame *Glumac... je glumac... je glumac*, kultne predstave koja se igra već 36 godina i izvedena je gotovo 1600 puta. Monodrama o kojoj je u svijetu napisano više od 500 kritika i tekstova premijerno je izvedena na MESS-u u Sarajevu 1978. godine, a otad ju je, osim Zijaha A.

Sokolovića, igralo još 19 glumaca na pet jezika u dvadeset zemalja svijeta.

U tekstu ove monodrame sadržana je i komika i duboka metafizika života i kazališta, pa je ova knjiga ne samo vrijedan prilog teatrološkoj povijesti kao studija glume i kazališne umjetnosti – nego i prilika da brojni gledatelji koji hodočaste na Zijahove predstave postanu i njegovi čitatelji.

(www.mvinfo.hr)

PJESMA ZA DUŠU:

TAMO GDJE JE
SVE PO MOM

Jinx

Ko je kralj, ko pleše sam
sve tajne ovog karnevala znam
muči me samo da li tu sam gost
možda i moje lice krije lica još

da ne izgorim u sjaju tom
idem tamo gdje je sve po mom

Al' čemu strah i čemu sram
ja neću više čekati ni dan
galama zove, ali neću s njom
idem tamo gdje je sve po mom

Ko je kralj, ko pleše sam
sve tajne ovog karnevala znam
galama zove, ali neću s njom
idem tamo gdje je sve po mom

Da ne poludim, da ne mislim
da ne čujem i ne vidim

Tamo gdje je davno stao sat
i vrijeme broji se na bezbroj načina
tamo gdje još ima snova
tamo gdje je parada ova
nema puno smisla vjeruj mi

NATJEČAJ

za odobravanje jamstva za osiguravanje kredita namijenjenih financiranju nabave nove energetske učinkovite opreme i opreme neophodne za korištenje obnovljivih izvora energije

1.

Osnovni cilj izdavanja jamstva je stvaranje preduvjeta za lakši pristup kreditnim linijama poslovnih banaka, **gospodarskim društvima (mikro, malim i srednjim), poduzetnicima i registriranim poljoprivrednim gospodarstvima**, radi osiguravanja nedostajućih financijskih sredstava za financiranje nabave **energetske učinkovite opreme i opreme neophodne za korištenje obnovljivih izvora energije**.

2.

Pravo sudjelovanja na Natječaju imaju **gospodarska društva (mikro, mala i srednja), poduzetnici i registrirana poljoprivredna gospodarstva**, koji ispunjavaju sljedeće uvjete:

1. Gospodarska društva (mikro, mala i srednja), i poduzetnici

Poslovno sjedište na teritoriju Autonomne Pokrajine Vojvodine;

Podržani projekt mora biti realiziran na teritoriju AP Vojvodine;

Posljednja dva pozitivna financijska izvješća;

Podnositelj zahtjeva posluje najmanje 3 godine ili pripada skupini povezanih pravnih osoba koje posluje više od 3 godine, gdje zahtjev može podnijeti samo jedna od pravnih osoba koja se, prema pozitivnim zakonskim propisima, smatra povezanom pravnom osobom;

Nema dospjelih neizmirenih obveza prema Banci i Fondu;

Uredna kreditna povjest;

Ostali minimalni uvjeti definirani aktima poslovne politike Banke i Fonda.

2. Fizičke osobe- nositelji registriranih porodičnih poljoprivrednih gospodarstava, moraju ispunjavati i sljedeće minimalne uvjete:

Prebivalište na teritoriju Autonomne Pokrajine Vojvodine;

Manje od 70 godina života na dan otplate posljednjeg anuiteta.

3.

Po ovom Natječaju jamčit će se za kredite odobrene za financiranje nabave energetske učinkovite opreme i opreme neophodne za korištenje obnovljivih izvora energije, s tim da banka može, sukladno svojom poslovnom politikom, ugovoriti da se do 25 % sredstava kredita može koristiti za dodatne troškove koji su izravno povezani s financiranim projektom.

Pod energetske učinkovitom opremom podrazumijeva se oprema koja dovodi do smanjenja potrošnje energije za minimalno 20 % i koja dovodi do smanjenja emisije CO₂ od minimalno 20 %. Ukoliko se u okviru jednog kredita financira više različitih mjera energetske učinkovitosti, svaka mjera, odnosno oprema koja se financira mora ostvariti uštedu od minimalno 20 %.

4.

Po ovom Natječaju jamstva će se izdavati na iznos **do 80 % ukupnog potraživanja banke po kreditu** (glavni dug uvećan za redovitu kamatu i eventualnu zateznu kamatu), odobrenom pod sljedećim uvjetima:

1. Krediti u EUR

Iznos odobrenog kredita: sukladno kreditnoj sposobnosti, od minimalno **EUR 5.000,00** do maksimalno **EUR 250.000,00** u dinarskoj protuvrijednosti po srednjem tečaju NBS na dan puštanja kredita u tečaj;

Rok otplate kredita do: do 7 godina;

Grace razdoblje: do 12 mjeseci, koje je uključeno u rok otplate kredita (kamata se obračunava i naplaćuje u toku grace razdoblja);

Nominalna kamatna stopa: fiksna do 5,95 % ili promjenljiva do 5,95 % + 6MEuribor

Udio: sukladno poslovnoj politici banke;

Puštanje kredita u korištenje: vrši se uplatom na račun prodavca na temelju predračuna, po zvaničnom srednjem tečaju NBS na dan puštanja sredstava odobrenog kredita u tečaj ili na račun klijenta uz obvezno namjensko praćenje;

Otplata kredita: po isteku grace razdoblja:

- u jednakim mjesečnim anuitetima/obrocima za poduzeća i poduzetnike,
- u jednakim mjesečnim, tromjesečnim i polugodišnjim anuitetima/obrocima, za registrirana poljoprivredna gospodarstva;

Otplata kredita se vrši u dinarskoj protuvrijednosti EUR po srednjem tečaju NBS na dan otplate;

Naknada Banke za obradu kreditnog zahtjeva maksimalno do: 1% od iznosa odobrenog kredita, jednokratno unaprijed;

Naknada za prijevremenu otplatu: 0 %.

Naknada za monitoring: 0 %

2. Krediti u RSD

Fond će odobravati jamstva i za kredite odobrene u dinarima sukladno poslovnoj politici banaka.

5.

Sredstva osiguravanja urednog vraćanja dospjelih obveza prema Banci i Fondu su:

blanko vlastite mjenice;

ovlaštenja izravnog zaduženja;

sudužništvo povezanih osoba;

osobna mjenica osnivača/vlasnika;

hipoteka 1. reda na poljoprivrednom zemljištu bez tereta, u minimalnom odnosu u vrijednosti 1:1,3 na odobreni iznos kredita (glavnica kredita) ili hipoteka 1. reda na stambeno/poslovnom objektu u minimalnom odnosu 1:1,5 na odobreni iznos kredita (glavnica kredita), konstituirana u korist Banke (glavni dug uvećan za redovitu kamatu i eventualnu zateznu kamatu) i u korist Fonda (glavni dug uvećan za redovitu kamatu i eventualnu zateznu kamatu kao i za naknadu za izdavanje jamstva), a u srazmjeri s postotkom garantiranja

ili

hipoteka 1. reda na poljoprivrednom zemljištu u minimalnom odnosu 1:1,3 ili na stambeno/poslovnom objektu u minimalnom odnosu 1:1,5, na odobreni iznos kredita (glavnica kredita), bez tereta, konstituirana u korist Fonda (glavni dug uvećan za redovitu kamatu i eventualnu zateznu kamatu kao i za naknadu za izdavanje jamstva) i hipoteka 2. reda na poljoprivrednom zemljištu u minimalnom odnosu 1:1,3 ili na stambeno/poslovnom objektu u minimalnom odnosu 1:1,5, na odobreni iznos kredita konstituirana u korist Banke (glavni dug uvećan za redovitu kamatu i eventualnu zateznu kamatu).

6.

Provizija za izdavanje jamstva iznosi 0,5 % godišnje od nominalnog iznosa jamstva i plaća se prije izdavanja jamstva. Svaka naredna provizija obračunava se godišnje, u razdoblju od 01.-15.09. tekuće godine, na ostatak garantiranog duga i plaća u roku od 10 dana od dana primitka obračuna - fakture.

Na ime pokrića **troškova provođenja Natječaja**, sudionik Natječaja uplaćuje 6.000,00 dinara na tekući račun Fonda broj: 160-118074-98.

Natječaj ostaje otvoren do iskorištenja garantnog potencijala.

Zahtjev za odobravanje kredita i jamstva s dokumentacijom podnosi se u svim poslovnim jedinicama Banaka, na teritoriju AP Vojvodine, koje su s Fondom sklopile sporazum o poslovnoj suradnji.

Nepotpuni i nepravodobni zahtjevi za odobrenje kredita i jamstva neće biti uzeti u razmatranje.

Dodatne informacije mogu se dobiti radnim danom u Garancijskom fondu AP Vojvodine u Novom Sadu, Hajduk Veljkova br. 11 (Master centar Novosadskog sajma) i na telefone: (021) 489-37-00, kao i u svim poslovnim jedinicama banaka koje su s Fondom sklopile Sporazum o poslovnoj suradnji.

Tekst Natječaja, neophodna dokumentacija koja se prilaže uz Zahtjev, dokumentacija neophodna za zasnivanje hipoteke, popis područja koje će se kreditirati i popis Banaka kreditora su objavljeni na site-u Garancijskog fonda AP Vojvodine www.garfondapv.org.rs

Premijera predstave Ča Grgine huncutarije

Dramski odjel Hrvatskog kulturnog centra *Bunjevačko kolo* priređuje predstavu *Ča Grgine huncutarije* koja će premijerno biti izvedena 30. i 31. svibnja u dvorani HKC *Bunjevačko kolo*, dok će 7. lipnja predstava biti izvedena u Narodnom kazalištu u Subotici. Sva tri puta početak predstave je u 19.30 sati.

Novca za otpremnine za sada ima

Ovih se dana očekuje objavljivanje Javnog poziva za prikupljanje ponuda za kupovinu Radio Subotice, o čijem će ishodu ovisiti sudbina zaposlenih u ovoj medijskoj kući. Međutim, nevezano uz ishod privatizacije, moći će se izjasniti žele li kao tehnološki višak dobrovoljno otići iz poduzeća i uzeti otpremninu.

Koliki će broj zaposlenih biti proglašen viškom, a koliko njih treba, u slučaju privatizacije, nastaviti raditi, nije zakonski propisano, već ovisi o procjeni i dogovoru između posloводства i sindikata poduzeća, kaže direktor Centra za privatizaciju UGS *Nezavisnost* prof. dr. **Zoran Ristić**. On ističe da postupak prijavljivanja za socijalni program Vlade Republike Srbije nije zahtjevan i mora

biti proveden do okončanja privatizacije te da sredstava za isplatu otpremnina trenutačno ima dovoljno.

Izgradnja elektroenergetskih objekata

U petak, 15. svibnja, potpisan je Sporazum o zajedničkom ulaganju Grada Subotice i *Elektrovojvodine* d.o.o. Novi Sad, na temelju kojeg je istoga dana potpisan i Ugovor o izgradnji elektroenergetskih objekata na teritoriju grada, putem sufinanciranja, priopćeno je iz Kabineta gradonačelnika.

Predmet ugovora je izgradnja 20 kV kablovskog voda od trafo-stanice *Zorka* do sjeverne granice Privredne zone *Mali Bajmok*, u dužini od šest kilometara.

Plemstvo Wilson u Plavni

Promocija knjige *Plemstvo Wilson* **Dražena Prčića** održat će se u srijedu, 27. svibnja, u Vatrogasnom domu u Plavni. Početak je u 19 sati.

Zašto? Kako? Molim? Odakle potiču jagode?

Sezona je jagoda i vjerujem da uživate u njihovim slatkim crvenim plodovima. Jagoda je rod biljaka iz porodice ruža. Donji su listovi biljaka sastavljeni od 3 liske; od bijelih se cvjetova razvija zbirni plod (jagoda) koji na mesnatom cvjetištu nosi brojne oraščiće. Iako su nama uglavnom poznate domaće jagode diljem svijeta su poznate i rasprostranjene i šumske jagode. One spadaju u divlje voće euroazijskog podrijetla koje je zbog svojih kvalitetnih osobina preneseno na sve ostale kontinente. Riječ je dakako o vrlo staroj biljci, što potvrđuju sjemenke koje su pronađene u naslagama koje potječu iz kamenog doba. Kronologija govori da je vrtni uzgoj ovog voća počeo još u XV. stoljeću, a prve sorte stvorene su u Sjevernoj Americi i Čileu, odakle su u Europu prenesene u XVII. i XVIII. stoljeća.

Danas je uzgajivačima poznato više od četiri stotine sorti, ali najveće bogatstvo hranjivih tvari nalazi se u samoniklim vrstama.

Šumske jagode, primjerice, sadržavaju mnogo više vitamina i željeza od svih kasnije stvorenih sorti.

Šumske jagode cvjetaju od proljeća do sredine ljeta, a ponekad i po drugi put u jesen. Prvi plodovi mogu se naći već u svibnju, a mogu se ubirati sve do jeseni. Divlje jagode vole šumarke i svijetla osunčana mjesta. Najzdravije je jesti same jagode, no nećete se pokajati niti ako ih probate sa šlagom ili čokoladom. Njami...

Dan obitelji

Međunarodni dan obitelji proglasili su Ujedinjeni narodi 1989. godine, a u svijetu je prvi put obilježen 15. svibnja 1994. godine. Svi znamo koliko i kako nam je obitelj važna i da bez nje ne bi bilo nikoga od nas. Iako se ovaj dan iz godine u godinu obilježava na poseban način, svaki dan, svih 365 dana u godini trebali bi čuvati naše obitelji. Obitelj je temelj svakog društva, a ti temelji se trebaju graditi i čuvati.

U petak, 15. svibnja, Dan obitelji obilježen je i u vrtiću *Marija Petković – Sunčica*. Ovom prilikom djeca su imala sat povijesti, koji je održao tata, **Robert Damjanović Čokić** čija kćer **Marija** ide u ovaj vrtić. Tata Rober je nastavnik povijesti u osnovnoj školi u Novom Sadu, a dio svog znanja prenio je i na mališane. Djeca su imala priliku saznati kako se nekada računalo vrijeme, kako izgledaju kosti životinja, kako su se ljudi odnosili jedni prema drugima i brojne druge stvari. Svi skupa zaključili su kako upravo zahvaljujući obitelji postojimo i danas.

Međunarodni festival kazališta za djecu

U nedjelju, 17. svibnja, otvoren je 22. Međunarodni festival kazališta za djecu u Subotici. U okviru ovoga festivala nastupili su osim brojnih gostiju i djeca iz Predškolske ustanove *Naša radost* koja pohađaju vrtiće na hrvatskom jeziku – u ponedjeljak su, 18. svibnja, na Trgu slobode u Subotici nastupili mališani iz dječjeg vrtića *Marija Petković – Biser* i predstavili se ritmikom *Afrička priča*. Mališane su za ovaj nastup pripremile njihove odgojiteljice *Mirjana Ivanković* i *Nada Poljaković*.

Tijekom festivala u srijedu 20. svibnja u Gradskoj knjižnici Subotica održana je promocija knjige **Nedeljke Šarčević** *Sve i svašta da poleti dječja mašta* na kojoj su sudjelovali i učenici od 1 do 4 razreda koji pohađaju nastavu na hrvatskom jeziku.

Posljednji dan Međunarodnog festivala kazališta za djecu, 22. svibnja (danas), na gradskom trgu u Subotici bit će izvedena predstava dječje dramske skupine Hrvatskog kulturnog centra *Bunjevačko kolo Neispavana ljepotica*. Predstava počinje u 18 sati.

PETAK **22.5.2015.**

06:42 TV kalendar
06:55 Dobro jutro, Hrvatska
07:00 Vijesti
09:05 Dobro jutro, Hrvatska
09:20 Hanna, slušaj svoje srce
10:10 Na vodenome putu
11:00 Dr. Oz
11:47 TV kalendar
12:00 Dnevnik 1
12:25 Rame uz rame
13:17 Svaki dan dobar dan: Pjesme Eurovizije
13:50 Labirint
14:35 Riječ i život: Tri burna stoljeća
15:05 Pozitivno
15:30 Znanstveni krugovi
16:00 Krv nije voda
16:35 Hrvatska uživo
17:40 HAK - promet info
17:43 Bajkovita Hrvatska
17:55 Iza ekrana
18:30 Javna stvar
19:00 Dnevnik
19:57 Vrijeme
20:00 Bljesak, britansko-francusko-američki film
21:40 Taoci, serija
22:25 Dnevnik 3
22:45 Sport
22:55 Otvoreno
23:43 Noćna kavana
00:32 Laži, nevjere i osjećaji, film
01:57 Nemoralna prosidba
03:24 Mučke: Krv nije voda, humoristična serija
03:54 Svaki dan dobar dan: Pjesme Eurovizije
04:22 Riječ i život: Tri burna stoljeća
04:52 Dr. Oz, talk show
05:34 Hrvatska uživo
06:39 Rame uz rame

09:00 Medvjedići, dokumentarna serija
09:09 David Attenborough: Čuda prirode, dokumentarna serija
09:31 Prugasti prijatelji, dokumentarna serija
09:40 Potepuh, dokumentarna serija
09:51 Action Man, crtana serija
10:12 Puni krug
10:27 Ni da ni ne: Vijeća učenika
11:20 Babybonus, emisija pod pokroviteljstvom
11:52 Zavolite svoj dom, dokumentarna serija

12:43 Junak u kuhinji, dokumentarna serija
13:08 Tea Mamut:
13:16 Zakon i red: UK, serija
14:05 Nemoralna prosidba, kanadski film
15:35 Preuredi pa prodaj!, dokumentarna serija
16:00 Regionalni dnevnik
16:30 Za stolom s Mimi, dokumentarna serija
17:00 Medvjedići, dokumentarna serija
17:09 David Attenborough: Čuda prirode, dokumentarna serija
17:31 Prugasti prijatelji, dokumentarna serija
17:40 Potepuh, dokumentarna serija
17:49 Tea Mamut:
18:00 Kod Sunca u šest
19:00 Juhuhu
20:05 Dr. Emily Owens, serija
20:52 Vrijeme na Drugom
21:00 Nezaustavljiva Conchita, glazbeni dokumentarni film
21:55 Ne lažu samo ubojice
23:30 Zločinački umovi
00:15 Garaža
00:45 Špijuni, laži i gole draži - film
02:05 Noćni glazbeni program: Klapa Bonaca

05:50 RTL Danas
06:30 Virus attack
06:50 Chuggington
07:15 Sve u šest, magazin
07:45 Pet na pet, kviz
08:55 Hitna služba, dramska serija
10:10 Pomorska ophodnja
11:05 JAG, kriminalistička drama
12:20 Hitna služba
13:20 Shopping kraljica, lifestyle emisija
14:20 Kolo sreće, kviz
15:20 Kriza, humoristična serija
15:55 Kriza, humoristična serija
16:30 RTL Vijesti
17:00 Shopping kraljica, lifestyle emisija
18:00 Sve u šest, magazin
18:30 RTL Danas
19:10 RTL Vrijeme, informativna emisija
19:15 Pet na pet, kviz
20:00 Kolo sreće, kviz
21:00 Brzi i žestoki 5 - TV premijera, igrani film, akcijki
23:05 Eurojackpot
23:10 Brzi i žestoki 5 - TV premijera, igrani film,

akcijski
23:55 Taxi 2, igrani film, akcijska komedija
01:20 Hannibal, igrani film, triler
03:55 RTL Danas, informativna emisija

SUBOTA **23.5.2015.**

07:27 TV kalendar
07:40 Kinoteka - ciklus klasičnog vesterna: Sirova koža, film
09:05 Normalan život
09:55 Kućni ljubimci
10:30 Subotom ujutro
11:47 TV kalendar
12:00 Dnevnik 1
12:20 HAK - promet info
12:25 Veterani mira
13:10 Duhovni izazovi
13:45 Prizma - multinacionalni magazin
14:30 Skica za portret
14:45 Sjećanje satkano lažima, film
16:20 Potrošački kod
16:50 HAK - promet info
16:55 David Beckham: Istraživanje nepoznatog, dokumentarni film
17:40 Manjinski mozaik
18:00 Lijepom našom: Ilok
19:00 Dnevnik
19:57 Vrijeme
20:10 Zauvijek djevuša, nikad nevjestu, film
22:05 Igra prijestolja
23:05 Dnevnik 3
23:25 Željezo nebo, film
00:55 Sirova koža, film
02:15 Znanstveni krugovi
02:40 Potrošački kod
03:10 Manjinski mozaik
04:23 Duhovni izazovi
04:53 Veterani mira
05:38 Prizma
06:23 Lijepom našom: Ilok

05:50 Biblija
06:00 Juhuhu
09:00 Laboratorij na kraju svemira
09:07 Sherlock Holmes i banda iz Bakerove ulice, film
10:55 Babybonus
11:25 Kuhajmo zajedno
11:30 Doktor Who
13:00 Plesni izazov
13:50 Recepti Mary Berry
14:20 Svijet vrtlara, dokumentarna serija
14:55 Bljesak, film

16:30 Subotom ujutro
17:45 Dječja usta
18:00 Stolni tenis Zagreb Open, snimka
18:30 Vaterpolo PH: Primorje - Jug
20:05 Top Gear
21:20 Vrijeme na Drugom
21:25 Zavičaj
22:25 Braquo
01:01 Stolni tenis Zagreb Open

04:45 RTL Danas
05:30 Legenda o Tarzanu, animirana serija
06:20 Mala sirena
07:05 Mijenjam ženu, dokumentarna sapunica
08:35 Mijenjam ženu, dokumentarna sapunica
10:15 Cirkus, zabavna emisija
12:35 Dynamo: Majstor nemogućega, zabavna emisija
13:35 Taxi 2, igrani film, akcijska komedija
15:15 X Factor Adria, glazbeni show
16:30 RTL Vijesti, informativna emisija
16:45 X Factor Adria, glazbeni show snimka
18:30 RTL Danas
19:10 RTL Vrijeme
19:15 Mr. Bean, humoristična serija
20:00 Plaćenici 2 - TV premijera, igrani film, akcijski
22:00 Brzi i žestoki 5 - TV premijera, igrani film, akcijski
00:25 Označen za smrt, igrani film, akcijski
02:15 Astro show
03:15 RTL Danas

NEDJELJA **24.5.2015.**

07:27 TV kalendar
07:40 Sirova koža, film
09:05 Normalan život
09:55 Kućni ljubimci
10:30 Subotom ujutro
11:47 TV kalendar
12:00 Dnevnik 1
12:20 HAK - promet info
12:25 Veterani mira
13:10 Duhovni izazovi
13:45 Prizma - multinacionalni magazin
14:30 Skica za portret
14:45 Sjećanje satkano lažima, film
16:20 Potrošački kod

16:50 HAK - promet info
16:55 David Beckham
17:40 Manjinski mozaik
18:00 Lijepom našom: Ilok
19:00 Dnevnik
19:57 Vrijeme
20:10 Zauvijek djevuša, nikad nevjestu - američki film
22:05 Igra prijestolja
23:05 Dnevnik 3
23:25 Željezo nebo, film
00:55 Sirova koža, film
02:15 Znanstveni krugovi
02:40 Potrošački kod
03:10 Manjinski mozaik
04:23 Duhovni izazovi
04:53 Veterani mira
05:38 Prizma
06:23 Lijepom našom: Ilok

05:45 Generalna špica - zastava, himna
05:50 Biblija
06:00 Juhuhu
09:00 Laboratorij na kraju svemira
09:07 Sherlock Holmes i banda iz Bakerove ulice, film
10:55 Babybonus
11:25 Kuhajmo zajedno
11:30 Doktor Who
13:00 Plesni izazov
13:50 Recepti Mary Berry, dokumentarna serija
14:20 Svijet vrtlara (3), dokumentarna serija
14:55 Ciklus akcijskih filmova Jasona Stathama: Bljesak, film
16:30 Subotom ujutro
17:45 Dječja usta
18:00 Stolni tenis Zagreb Open, snimka
18:30 Vaterpolo PH: Primorje - Jug
20:05 Top Gear
21:20 Vrijeme na Drugom
21:25 Zavičaj
22:25 Braquo
01:01 Stolni tenis Zagreb Open
01:51 Noćni glazbeni program - emisije
05:25 Rijeka: More

05:15 RTL Danas, informativna emisija
06:00 Legenda o Tarzanu, animirana serija
06:50 Mala sirena, animirana serija
07:20 Mijenjam ženu, dokumentarna sapunica
08:50 Mijenjam ženu,

U tri riječi - **SVJEŽE, DOMAĆE, ZDRAVO !**

JKP "Суботичке пијаце"
Szabadkai Piacok KKV
JKP "Subotičke tržnice"

www.supijace.co.rs

Pretplatite se!

Uz popust od 20%

TUZEMSTVO

☐ 6 mjeseci = 1300 dinara

☐ 1 godina = 2600 dinara

* INOZEMSTVO

☐ 6 mjeseci = 75 eura

☐ 1 godina = 150 eura

Dostavite nam kopiju uplatnice i popunite adresu na koju želite da Vam stiže »Hrvatska riječ« svakog tjedna.

HRVATSKARIJEČ

Ime i prezime: _____

Ulica i broj: _____

Mjesto i zemlja: _____

Telefon i e-mail: _____

Hrvatska riječ u PDF-u

Pretplata na internetsko izdanje tjednika

* Tuzemstvo: 1000 dinara godišnje

* Inozemstvo: 10 eura godišnje

Nalog otvorite na: www.hrvatskarijec.rs/pretplata

SWIFT: VUBURS 22
VOJVOĐANSKA BANKA
AD MS FIL. SUBOTICA
IBAN: RS35355000000200292421
NIU Hrvatska riječ,
Trg cara Jovana Nenada 15/II, 24000 Subotica.

Ovu narudžbenicu i uplatnicu pošaljite na adresu uredništva:

NIU »Hrvatska riječ«,
Trg cara Jovana Nenada 15/II,
24000 Subotica

Uplatu izvršiti na broj žiro računa
355-1023208-69

*Zbog povećanja troškova dostave novina primorani smo povišiti cijenu pretplate.
Hvala na razumijevanju.

SVE NA JEDNOM MJESTU

- PRODAJA POGREBNE OPREME
- PRUŽANJE USLUGA PRIJEVOZA I CEREMONIJALA POKOPA
- KOMUNALNE USLUGE

JKP POGREBNO

SUBOTICA, TRG ŽRTAVA FAŠIZMA BROJ 1.

WWW.POGREBNO.RS

KONTAKT TELEFON
ZA DETALJNIJE INFORMACIJE
+381(24) 66 55 44
DEŽURSTVO 0-24 SATI

dokumentarna sapunica
10.15 Mr. Bean
11.20 10 najpoželjnijih frajera
Hrvatske, zabavna emisija
12.20 Ljepotica i zvijer, film
14.30 Dr. Dolittle: Vau-vau
za predsjednika, igrani
film, obiteljska komedija
16.15 Putovanje obitelji
Johnson, igrani film,
komedija
16.30 RTL Vijest
16.40 Putovanje obitelji
Johnson, igrani film,
komedija
18.30 RTL Danas
19.10 RTL Vrijeme
19.15 Mr. Bean
20.00 10 najljepših Hrvatica,
zabavna emisija
21.00 X Factor Adria,
glazbeni show uživo
00.00 News Bar
00.30 CSI: Miami
01.25 CSI: Miami
02.20 Astro show,
emisija uživo
03.20 RTL Danas

PONEDJELJAK 25.5.2015.

06:42 TV kalendar
06:55 Dobro jutro, Hrvatska
07:00 Vijesti
09:20 Hanna, slušaj svoje srce
10:10 Na vodenome putu,
dokumentarna serija
11:00 Dr. Oz, talk show
11:47 TV kalendar
12:00 Dnevnik 1
12:25 Rame uz rame
13:10 Treća dob
13:40 Split: More
14:10 Jezik za svakoga
14:25 Društvena mreža -
medicina
15:35 Glas domovine
16:00 Mučke
16:35 Hrvatska uživo
17:25 HAK - promet info
17:35 Naši i vaši
18:08 Potjera
19:00 Dnevnik
19:57 Vrijeme
20:00 Španjolska trilogija,
dokumentarna serija
21:00 Downton Abbey, serija
22:00 Dnevnik 3
22:30 Otvoreno
23:20 Drugi format
00:05 Kino Milenij - ciklus
filmova Catherine
Breillat: Za moju
sestru film
01:30 Mučke
02:00 Društvena mreža
03:05 Glas domovine

03:30 Drugi format
04:10 Jezik za svakoga
04:20 Dr. Oz
05:05 Hrvatska uživo

06:00 Juhuhu
09:00 Medvjedići
09:09 David Attenborough:
Čuda prirode
09:31 Prugasti prijatelji
09:40 Potepuh
09:51 Action Man
10:12 Notica
10:27 Puni krug specijal
11:00 Briljanteen
11:40 Tea Mamut:
11:48 Kuhajmo zajedno
11:56 Zavolite svoj dom
12:45 Junak u kuhinji,
dokumentarna serija
13:10 Tea Mamut:
13:18 Zakon i red: UK, serija
14:07 Nakon pada, film
15:35 Preuredi pa prodaj
16:00 Regionalni dnevnik
16:27 Za stolom s Mimi
16:54 Village folk
17:06 Medvjedići
17:15 David Attenborough:
Čuda prirode
17:37 Prugasti prijatelji
17:46 Potepuh
18:00 Kod Sunca u šest
18:58 Juhuhu
20:00 Tea Mamut:
20:08 Dr. Emily Owens, serija
20:52 Vrijeme na Drugom
21:40 Maher za tehnologiju
22:10 Duša surfera
23:55 Fringe - Na rubu, serija
00:38 Maher za tehnologiju

06.15 RTL Danas,
informativna emisija
06.55 Virus attack
07.15 Chuggington
07.40 Sve u šest, magazin
08.10 Pet na pet, kviz
09.20 Hitna služba
10.35 Pomorska ophodnja
11.35 JAG 06.15 RTL Danas,
informativna emisija
12.50 Hitna služba,
dramska serija
13.50 Shopping kraljica,
lifestyle emisija
14.50 Kolo sreće, kviz
15.50 Mr. Bean,
humoristična serija
16.30 RTL Vijesti,
informativna emisija
17.00 Shopping kraljica,
lifestyle emisija
18.00 Sve u šest, magazin
18.30 RTL Danas,
informativna emisija

19.10 RTL Vrijeme,
informativna emisija
19.15 Pet na pet, kviz
20.00 Kolo sreće, kviz
21.00 X Factor Adria,
glazbeni show uživo
00.10 Bez traga, policijska
dramska serija
01.10 Hitna - nova serija,
dramska serija
02.10 Kosti,
kriminalistička serija
03.05 Heroji iz strasti,
dramska serija
04.00 RTL Danas,
informativna emisija

UTORAK 26.5.2015.

06:42 TV kalendar
06:55 Dobro jutro, Hrvatska
07:00 Vijesti
07:05 Dobro jutro, Hrvatska
09:20 Hanna, slušaj svoje
srce - telenovela
10:10 Na vodenome putu,
dokumentarna serija
11:05 Dr. Oz, talk show
11:47 TV kalendar
12:00 Dnevnik 1
12:15 Sport
12:18 Vrijeme
12:22 PP
12:25 Rame uz rame,
telenovela
13:10 Svaki dan dobar dan
13:40 Poslovna zona
14:10 Jezik za svakoga
14:25 Društvena mreža
15:35 Turistička klasa
16:00 Mučke, humoristična
serija
16:35 Hrvatska uživo
17:25 HAK - promet info
17:35 Naši i vaši,
humoristična serija
18:10 Potjera
19:00 Dnevnik
19:57 Vrijeme
20:00 Piramida
21:05 Downton Abbey, serija
22:00 Dnevnik 3
22:30 Paralele
23:20 U potrazi za
Shakespeareom
00:15 Gospođa i drugovi,
snimka predstave
01:43 Mučke,
humoristična serija
02:13 Svaki dan dobar dan
02:43 Društvena mreža
03:48 Turistička klasa
04:13 Dr. Oz, talk show
04:58 Hrvatska uživo
05:48 Rame uz rame,
telenovela

06:00 Juhuhu
09:00 Medvjedići
09:09 David Attenborough:
Čuda prirode
09:31 Prugasti prijatelji
09:40 Potepuh
09:51 Action Man
10:12 Dječja usta
10:24 Školski sat
10:54 EBU dokumentarni
film za djecu
11:09 Ton i ton
11:24 Kokice
11:41 Tea Mamut:
11:46 Kuhajmo zajedno
11:54 Zavolite svoj dom
12:44 Junak u kuhinji
13:09 Tea Mamut:
13:17 Velečasni Brown
14:10 Tata roker, film
15:37 Preuredi pa prodaj
16:00 Regionalni dnevnik
16:27 Za stolom s Mimi
16:54 Village folk
17:06 Medvjedići,
17:15 David Attenborough:
Čuda prirode
17:37 Prugasti prijatelji
17:46 Potepuh
18:00 Košarka, PH -
polufinale, 1. utakmica
doigravanja
19:50 Sportska popuna
20:05 Dr. Emily Owens, serija
20:48 Vrijeme na Drugom
20:56 Graham Norton i gosti
21:41 Village folk
21:56 Fargo, američki film
23:36 Fringe - Na rubu, serija
00:20 Uskrs fest 2015., snimka
01:55 Noćni glazbeni
program - emisije

06.00 RTL Danas,
informativna emisija
06.45 Virus attack,
animirana serija
07.00 Chuggington,
animirana serija
07.30 Sve u šest, magazin
08.00 Pet na pet, kviz
09.10 Hitna služba,
dramska serija
10.20 Pomorska ophodnja,
akcijska kriminalistička
serija
11.20 JAG,
kriminalistička drama
12.35 Hitna služba,
dramska serija
13.30 Shopping kraljica,
lifestyle emisija
14.30 Kolo sreće, kviz
15.30 10 najljepših Hrvatica,
zabavna emisija

16.30 RTL Vijesti,
informativna emisija
17.00 Shopping kraljica,
lifestyle emisija
18.00 Sve u šest, magazin
18.30 RTL Danas,
informativna emisija
19.10 RTL Vrijeme,
informativna emisija
19.15 Pet na pet, kviz
20.00 Kolo sreće, kviz
21.00 Kriza
21.40 Kriza
22.15 RTL Direkt,
informativna emisija
22.45 Bez traga,
policijska dramska serija
23.45 Hitna - nova serija,
dramska serija
00.40 Kosti
01.35 Heroji iz strasti,
dramska serija
02.30 Astro show
03.30 RTL Danas

SRIJEDA 27.5.2015.

06:42 TV kalendar
06:55 Dobro jutro, Hrvatska
08:05 Dobro jutro, Hrvatska
09:00 Vijesti
09:20 Hanna, slušaj svoje srce
10:10 Na vodenome putu
11:05 Dr. Oz
11:47 TV kalendar
12:00 Dnevnik 1
12:15 Sport
12:25 Rame uz rame,
telenovela
13:10 Svaki dan dobar dan
13:40 Potrošački kod
14:10 Jezik za svakoga
14:25 Društvena mreža -
društvene teme
15:32 Eko zona
16:00 Mučke
16:35 Hrvatska uživo
17:25 HAK - promet info
17:35 Naši i vaši
18:10 Potjera
19:00 Dnevnik
20:05 Apokalipsa - Drugi
svjetski rat,
dokumentarna serija
21:00 Downton Abbey
21:50 Bajkovita Hrvatska
22:00 Dnevnik 3
22:30 Otvoreno
23:20 Kino Europa: Šutnja,
austrijski film
01:15 Mučke
01:45 Svaki dan dobar dan
02:15 Društvena mreža
03:20 Eko zona
03:45 Potrošački kod
04:15 Dr. Oz, talk show
05:00 Hrvatska uživo
05:50 Rame uz rame,

06:00 Juhuhu
09:00 Medvjedići
09:09 David Attenborough:
Čuda prirode
09:31 Prugasti prijatelji
09:51 Action Man
10:12 Čarobna ploča
10:27 Školski sat
10:57 Boli glava
11:15 Generacija Y
11:42 Kuhajmo zajedno:
11:50 Zavolite svoj dom
12:40 Junak u kuhinji
13:05 Tea Mamut:
13:13 Velečasni Brown, serija
14:05 Sam svoj redatelj,
američki film
16:00 Regionalni dnevnik
16:27 Za stolom s Mimi
16:54 Village folk
17:06 Medvjedići
17:15 David Attenborough:
Čuda prirode
17:37 Prugasti prijatelji,
dokumentarna serija
18:00 Kod Sunca u šest
18:55 Juhuhu
20:00 Nogomet, EL - emisija
20:45 Varšava: Nogomet,
EL - prijenos finalne
22:35 Nogomet, EL - emisija
23:00 Vrijeme na Drugom
23:10 Kad sam bio pjevač,
francuski film
01:00 Noćni glazbeni program

05.50 RTL Danas
06.30 Virus attack
06.50 Chuggington
07.15 Sve u šest, magazin
07.45 Pet na pet, kviz
08.55 Hitna služba
10.10 Pomorska ophodnja
11.05 JAG
12.20 Hitna služba
13.20 Shopping kraljica,
lifestyle emisija
14.20 Kolo sreće, kviz
15.20 Kriza,
humoristična serija
15.55 Kriza,
humoristična serija
16.30 RTL Vijesti,
informativna emisija
17.00 Shopping kraljica,
lifestyle emisija
18.00 Sve u šest, magazin
18.30 RTL Danas,
informativna emisija
19.10 RTL Vrijeme,
informativna emisija
19.15 Pet na pet, kviz
20.00 Kolo sreće, kviz
21.00 Kriza,
humoristična serija
21.40 Kriza,
humoristična serija
22.15 RTL Direkt,
informativna emisija
22.45 Bez traga,
policijska dramska
serija
23.45 Hitna - nova serija,
dramska serija
00.35 Kost, kriminalistička
serija
01.30 Heroji iz strasti,
dramska serija
02.25 Astro show,

03.25 RTL Danas,
informativna emisija

ČETVRTAK 28.5.2015.

06:42 TV kalendar
06:55 Dobro jutro, Hrvatska
07:00 Vijesti
09:20 Hanna, slušaj svoje srce
10:10 Na vodenome putu,
dokumentarna serija
11:00 Dr. Oz, talk show
12:00 Dnevnik 1
12:25 Rame uz rame
13:10 Svaki dan dobar dan
13:40 Paralele - europski
magazin
14:25 Društvena mreža -
znanstveni četvrtak
15:30 Sedam ruku kreća
16:00 Mučke
16:35 Hrvatska uživo
17:35 Naši i vaši
18:10 Potjera
19:00 Dnevnik
20:00 Večer na 8. katu
20:55 Downton Abbey, serija
21:48 Bajkovita Hrvatska
22:00 Dnevnik 3
22:30 Labirint
23:20 Pola ure kulture
23:55 Svaki dan dobar dan
00:25 Mučke
00:55 Društvena mreža -
znanstveni četvrtak
02:00 Sedam ruku kreća
02:30 Paralele - europski
magazin

03:15 Labirint
04:00 Jezik za svakoga
04:10 Dr. Oz, talk show
04:55 Hrvatska uživo

06:00 Juhuhu
09:00 Medvjedići
09:09 David Attenborough:
Čuda prirode
09:31 Prugasti prijatelji
09:51 Action Man
10:12 Laboratorij na kraju
svemira
10:29 Školski sat
10:59 Kokice
11:45 Kuhajmo zajedno:
11:53 Zavolite svoj dom
12:42 Junak u kuhinji
13:10 Velečasni Brown, serija
14:02 Laži i prijevare,
američki film
15:35 Preuredi pa prodaj
16:00 Regionalni dnevnik
16:27 Za stolom s Mimi
16:54 Village folk
17:06 Medvjedići
17:15 David Attenborough:
Čuda prirode
17:37 Prugasti prijatelji
18:00 Barcelona: Vaterpolo
EL - final six: Jug - Eger
19:10 JUHUHU
20:05 Dr. Emily Owens, serija
20:48 Vrijeme na Drugom
20:56 Večer s Joolsom
Hollandom
21:56 Ledena oluja, film
23:51 Fringe - Na rubu, serija
00:34 Noćni glazbeni
program - emisije

05.50 RTL Danas
06.30 Virus attack
06.50 Chuggington
07.15 Sve u šest, magazin
07.45 Pet na pet, kviz
08.55 Hitna služba
10.10 Pomorska ophodnja
11.05 JAG
12.20 Hitna služba
13.20 Shopping kraljica
14.20 Kolo sreće, kviz
15.20 Kriza,
15.55 Kriza
16.30 RTL Vijesti
17.00 Shopping kraljica
18.00 Sve u šest, magazin
18.30 RTL Danas
19.10 RTL Vrijeme
19.15 Pet na pet, kviz
20.00 Kolo sreće, kviz
21.00 Kriza,
humoristična serija
21.40 Kriza,
humoristična serija
22.15 RTL Direkt,
informativna emisija
22.45 Bez traga, policijska
dramska serija
23.45 Hitna - nova serija,
dramska serija
00.35 Kost,
kriminalistička serija
01.35 Heroji iz strasti,
dramska serija
02.30 Astro show,
emisija uživo
03.30 RTL Danas,
informativna emisija
04.10 Kraj programa

HRVATSKI PROGRAM NA RTV-U

Informativna emisija na hrvatskom jeziku *Dnevnik* emitira se od ponedjeljka do subote u terminu od 17.45 minuta na Drugom programu Radio-televizije Vojvodine. Emisija *Izravno* - razgovor na aktualne teme emitira se nedjeljom u 16 sati a emisija iz kulture *Svijetnik* nedjeljom od 16.30 sati.

Polusatna emisija na hrvatskom jeziku emitira se subotom s početkom u 21 sat na Radio Novom Sadu.

GLAS HRVATA

Radijska emisija *Glas Hrvata* u produkciji HKUD Vladimir Nazor iz Stanišića emitira se na valovima Radio Sombora nedjeljom od 17 do 19 sati.

ZVUCI BAČKE RAVNICE

Emisija na hrvatskom jeziku *Zvuci bačke ravnice* emitira se četvrtkom od 18 do 20 sati, na valovima Radio Bačke (99,1 MHz).

GLAS DOMOVINE

Emisija o životu Hrvata izvan domovine pod nazivom *Glas domovine*, emitira se na HRT1 ponedjeljom od 15.35 sati.

PROGRAM NA HRVATSKOM JEZIKU RADIO SUBOTICE

SHEMA ZA RADNE DANE:

18.00 - 19.00

Najava programa • Večernji dnevnik • Anemov
prilog *Bolja Srbija* • Agencijske vijesti iz RH •
Kronologija • Dogodio se na današnji dan •
Jezični savjetnik *Govorimo hrvatski*

19.00 - 19.30

• Poetski predah • *Popularne melodije* - zabavna
glazba (ponedjeljom) • *Na valovima hrvatske glaz-
bene tradicije* - narodna glazba (utorkom) • *Veliki
majstori glazbe* - ozbiljna glazba (srijedom) • *Rock
vremeplov* (četvrtkom) • *Minute za jazz* (petkom)

19.30 - 20.00

• *Europski magazin* - magazin Radija Deutsche
Welle (ponedjeljom) • *Kulturna povijest* (utorkom)
• *Znanjem do zdravlja* (srijedom) • *Razmišljanje
dopušteno* (četvrtkom) • *Tjedni vodič* (petkom)

20.00 - 20.30

• *U pauzi o poslu* (ponedjeljom) • *Aktualije* (utorkom)
• *Otvoreni studio* (srijedom) • *Kultur café* - magazin iz
kulture Radija Deutsche Welle (četvrtkom) • *Vodič za
moderna vremena* - emisija Hrvatskoga radija (petkom)

20.30 - 21.00

• Narodna glazba • Blic
vijesti i odjava programa

SHEMA ZA DANE VIKENDA: Subota

• 18.00 Najava programa, Vijesti
dana, zabavna glazba
• 18.15 *Vojvodanski tjedan*
• 18.30 Kronologija - Dogodio se na današnji dan
• 19.00 *Vjerska emisija*, duhovna glazba
• 20.00 Divni novi svijet
• 20.55 Odjava programa

Nedjelja

• 18.00 Najava programa, Vijesti dana
• 18.10 Nedjeljni mozaik (kronologija, zanimljivosti,
zabavna glazba)
• 18.30 Kronologija - Dogodio se na današnji dan
• 19.30 *Putnici kroz vrijeme* - emisija za djecu
Hrvatskoga radija
• 20.00 *Hrvatima izvan domovine* - emisija Pitomog
radija iz Pitomače (RH)
20.55 Odjava programa

104, 4 Mhz

VLADIMIR KRANJČEVIĆ SURADNIK ZA SIGURNOST I ZDRAVLJE NA RADU U JKP TRŽNICA, NOVI SAD

Za bolju budućnost zajednice

Vladimir Kranjčević iz Novog Sada trudom se i radom zalaže za bolju budućnost hrvatske zajednice u Srbiji. »Želio bih da se radi na ostvarivanju boljeg položaja naše nacionalne zajednice u Republici Srbiji i uspostavljanju pune autonomije Vojvodine«, riječi su Vladimira

Vladimir je vijećnik Hrvatskog nacionalnog vijeća, predsjednik Lige Hrvata Vojvodine (osnovana krajem 2013. godine), osnivač Lige socijaldemokrata Vojvodine (1990. godine) i član Izvršnog odbora Gradske organizacije LSV u Novom Sada. Obavljao je i funkcije generalnog tajnika i potpredsjednika stranke.

»Ponekad nije jednostavno uskladiti sve obveze koje nose ove funkcije, a da vam istovremeno ostane i neko vrijeme za sebe ili obavljanje najnužnijih poslova u kućanstvu. Kad je riječ o snalaženju u financijskom smislu, moram reći da nijedna od ovih funkcija nije plaćena pa se oslanjam na zaradu koju ostvarujem u JKP Tržnica.

Angažman pri obavljanju funkcija koje sam spomenuo sastoji se iz različitih vrsta obveza, koje su gotovo svakodnevne, od sjednica, njihove pripreme i vođenja, koordiniranje rada pojedinih tijela, pa do vođenja organizacije kada je riječ o Ligi Hrvata Vojvodine«, kaže Vladimir.

ŽIVOT U PRAGU

Vladimir kaže da ima puno lijepih uspomena i iskustava, a kao najljepše izdvaja život u Pragu i toplo preporuča svima da ga posjete, ako to već nisu učinili. »Lijepih iskustava je tije-

kom proteklih godina bilo puno, a jedno od značajnijih je što sam živio i radio u Pragu (od 1995. do 2001.), za koji me vežu mnoge divne uspomene. Prag je zaista prelijep i preporučio bih svima koji ga još nisu upoznali da to svakako učine. Ipak, ako bi me pitali je li to i najljepši, ili bolje reći najzanimljiviji grad u kojemu sam bio, morao bih prije njega navesti Rim, St. Petersburg i New York City. Naravno bilo je tu i mnogih drugih, od službenih putovanja: Paris, Bon, Brisel, Graz, Budimpešta, Bratislava, do privatnih Berlin, Dresden, München, Libeck, veći broj gradova na Floridi, Moskva, Kiev, Istanbul, Firenza itd.

Vladimir voli glazbu, najviše klasičnu i jazz, ali kako kaže, nađe se mjesta i za rock- n- roll. Jedna od zanimacija su mu i HI FI audio uređaji.

cije gramofonskih ploča Muzičke omladine Vojvodine, organizirao je turneje Vojvođanske omladinske filharmonije i kasnije (2001. godine), s dirigentom **Berislavom Skenderovićem** osnovao je Vojvođanske simfoničare i bio prvi menadžer ovog orkestra.

Vladimir je otac, ima sina **Adriana** koji je rođen 1982. godine.

KULINARSKI KUTAK

Vladimir voli puno toga jesti pa tako i skuhati. Najdraži mu je kari od morske ribe, prženi pileći karabataci u sosu od višanja, fiš, juha od morske ribe, škampe na buzaru, punjene kalamare, pržena haringa s krumpirićima, sendviči od dimljenog lososa, šumske pečurke na razne načine, a od kolača izdvaja brownies. Vladimir što se tiče jela nije probirljiv, ali se trudi kada mu to obveze dopuštaju, jesti zdravo. S nama je podijelio recept za špagete bez mesa.

Branka Dulić

DIJELIMO S VAMA RECEPT !

ŠPAGETE

Dok kuhate špagete u posoljenoj ključaloj vodi, zagrijte u drugoj posudi malo maslinova ulja s prstohvatom timijana. Kad je ulje zagrijano i počnete osjećati miris timijana, dodajte 3 do 4 čena sitno nasjeckanog bijelog luka. Čim luk zamiriše nalijte u posudu rajčicu iz konzerve *pomodori pelati*. Dodajte jušnu žlicu vegete i nastavite kuhati još desetak minuta. Procijedite špagete, prelijte ovim umakom i pospite ih nasjeckanim peršinovim listom. Ova količina je dovoljna za dvije do tri osobe, uz čašu nekog dobrog crnog vina. Dobar tek!

BLAGOSLOV SVETOG IVANA NEPOMUKA

Naša zadaća i odgovornost

U okviru pokreta obnove sakralne baštine u okolici Subotice, koji predvodi *Bunjevački Put križa*, u subotu, 16. svibnja, blagoslovljen je obnovljen kip svetoga Ivana Nepomuka, koji se nalazi na malom Tavankutskom putu, koji teritorijalno pripada župi sv. Trojstva u Maloj Bosni. Osim više od dvadeset obnovljenih križeva, novopostavljenog Križnog puta u crvi sv. Trojstva u Maloj Bosni te nedavno započete obnove Bajmačke kalvarije, ovo je prvi obnovljeni kip.

Povodom obnove ovoga kipa vlč. **Dragan Muharem** je rekao: »Kada sam došao u župu, obišao sam je cijelu po svim putovima, tako da smo prošli i ovim, gdje sam ugledao svetog Ivana kako leži u travi, što me je naravno potaknulo na to da se nešto poduzme. Nedugo zatim rodbina me kontaktirala, da želi obnoviti kip i vratiti ga na svoje mjesto. Oni su sačuvali dijelove, koji su bili otpali od kipa. Kao što sam rekao na svetoj misi, dužni smo našim precima sačuvati ono što su nam ostavili, to je velika zada-

ća i naša odgovornost. A mlade generacije uče od nas.«

Vlasnik imanja i najzaslužniji za obnovu kipa jeste **Antun Gabrić** sa suprugom. Njegov djed **Antun Gabrić** i majka **Vita**, rođena **Romić** podigli su kip sv. Ivana Nepomuka 1923. godine. »Drago mi je da se ovaj kip obnovio. Zub vremena ga je urušio, sretan sam što je podignut i obnovljen i moja je zadaća da ga sada dalje održavam.«

Rijetko među bunjevačkim Hrvatima nalazimo i one koji sv. Ivana Nepomuka štuju i kao svojega zaštitnika. Jedan od njih je **Ivan Piuković** iz Subotice, rođen na Hrvatskom Majuru: »Početkom devedesetih godina kao momak sam sa svojim prijateljima za Uskrs išao u polivanje.

Nakon Male Bosne, htjeli smo skratiti put za Mirgeš, pa smo krenuli malim Tavankutskim putom, gdje smo naišli na sv. Ivana Nepomka. Mene osobno je jako zainteresiralo koji je to svetac u srid atara. Sv. Ivana Nepomuka zaštitnika šutnje, tj. ispovjedne tajne, zaštitnika dolo-va, kanala, mostova i čuprija tada sam odabrao za svog zaštitnika i evo već dvadeset i jednu godinu ja ovaj dan slavim kao svoj imendan, a svetog Ivana Nepomuka kao svoga zaštitnika. Što se tiče obnove križeva mislim da je jako dobro da se spašava naša sakralna i duhovna baština, jer da nije dobrih i pobožnih ljudi mnogi križevi bi danas otišli u zaborav.«

I. D.

Djed Antuna Gabrića i baka Vita podigli su kip sv. Ivana Nepomuka 1923. god.

vlč. Dragan Muharem pokraj obnovljenog kipa

Privatna stomatološka ordinacija

Opće stomatološke i specijalističke ortodontske usluge

dr. Róbert Horvát

www.poslovnabaza.com/drhorvatrobert
24000 SUBOTICA Đure Đakovića 7/a Tel.: 024/554-136

Toth optika

SUBOTICA
024/ 551 045

Proletna akcija!

-50%
NA SVE dioptrijske okvire i sunčane naočale!

-20%
SEZONSKOG POPUSTA na pojedina multifokalna leća!

od 01.03.2015. do 31.05.2015.

POGLED S TRIBINA

Internacionalci

Hrvatski nogometaši koji igraju u stranim klubovima u nogometnom žargonu često se nazivaju internacionalcima, a nekolicina od njih je, svojom kvalitetom i dobrim igrama, u ovim trenutcima u žiži europske javnosti. Prošlog tjedna pisali smo o Rakitiću, jedinom Hrvatu koji će zaigrati u velikom finalu Lige prvaka, a ovoga puta ćemo istaknuti par njegovih suigrača iz reprezentacije.

Iako u posljednjih nekoliko reprezentativnih kampanja nije bio na užem popisu izbornika **Kovača**, napadač *Dnipro-a* **Nikola Kalinić**, uveliko je pridonio plasmanu svoje momčadi u finale Lige Europe. Podsjetimo ukrajinska momčad se još u kvalifikacijama prošloga ljeta doslovno provukla u dvomeču protiv splitskog *Hajduka*. Ostajemo još malo u Ukrajini, gdje je naslov prvaka nakon dugogodišnjeg posta ponovno ugrabio *Dinamo* iz Kijeva. Standardni reprezentativac **Domagoj Vida** postigao je pobjedonosni gol za svoju momčad upravo protiv trećeplasiranog *Dniproa* i donio nedostižnih sedam bodova prednosti na višestrukim prvakom *Sahtarom* (u kojem nastupa kapetan reprezentacije **Srna**).

Zimska akvizicija *Leicestera*, najbolji strijelac 1. HNL, **Andrej Kramarić** uspio je sa svojom novom momčadi izboriti ostanak u *Premiershipu*, što je u trenutku njegovog dolaska bilo malo vjerojatno. Dio zasluga pripada i nekadašnjem vođi navala *Rijeke* i *Dinama*.

U Španjolskoj je prošloga vikenda bljesnuo još jedan veliki dragulj hrvatskog nogometa, **Alen Halilović** nogometaš *Barcelone* koji je na kaljenju u B momčadi. Njegov spektakularan pogodak za pobjedu protiv *Mirandes*a objavile su mu mnoge europske sportske rubrike.

Sve su to nogometaši na koje hrvatski izbornik itekako računa za projekt *EP-a* u Francuskoj sljedeće godine.

Uz **Luku Modrića** i Ivana Rakitića, prejanice *Real*a i *Barce*, Hrvatska mi mogla ponovno stići do pobjedničkih visina. Davno je bila 1998. godina. Vrijeme je za novi nezaboravni datum...

D. P.

NOGOMET

Vrhunska utakmica

Pogotkom kapetana **Mora** Hrvatska U-17 izborila je plasman na Svjetsko prvenstvo, a izbornik **Dario Bašić** pohvalio je svoje nogometaše za pobjedu nad Italijom.

Nakon sedam osvojenih bodova u Skupini A te neriješenih 1:1 protiv Belgije u četvrtfinalu i ispadanju na jedanaesterce, hrvatski nogometaši do 17 godina starosti morali su pobijediti Italiju žele li na svjetsku smotru u Čile krajem listopada i početkom studenoga ove godine.

KOŠARKA

Cibona pobijedila Alkara

Cibona je očekivano lako došla do 11. prvenstvene pobjede koju je ostvarila protiv sinjskog *Alkara*. Zagrepčani će svoj put nastaviti u doigravanju za prvaka, dok će Sinjani na zasluženi odmor.

RUKOMET

Momčad Zagreba osvojila Kup

Momčad PPD Zagreba u nedjelju je u Umagu osvojila svoj 22. naslov u Kupu Hrvatske. U uistinu borbenom i zanimljivom finalu hrvatski je viceprvak pružio vrlo dobar otpor, no hrvatski prvak na kraju je bio bolji sa šest pogodaka razlike i nastavljaju sigurno koračati prema novoj dvostrukoj hrvatskoj kruni.

TENIS

Čilić u četvrtfinalu Ženeve

Prvi reket Hrvatske i deseti igrač svijeta, **Marin Čilić**, igrao je u Švicarskoj susret osmine finala protiv Rusa **Andreja Rubljeva**, 229. na ATP ljestvici. Čilić je prošao u četvrtfinale s glatkih 6:1.

Ante Pavić od kvalifikacija *Roland Garrosa* oprostio se već u prvom kolu. Bolji je od njega za malo više od sat vremena igre bio Francuz **Vincent Millot**, u dva seta.

NAMA JE DOVOLJNO DA ZNATE ZA NAS FUNERO

Privatno pogrebno poduzeće

- Subotica, Karađorđev put 2,

- Telefon (danonoćno):

(024) 55-44-33

Raspored sprovoda i umrlice na

Internetu: www.funero.co.rs

e-mail: funero@funero.co.rs

Kod smrti umirovljenika umanjujemo račun

za iznos posmrtno pomoći koju daje PIO.

Prodaje se plac na obali jezera Palić, 2 motike. Informacije na telefon: 069 2887213.

Makarska – iznajmljujem sobe sa kupatilom, frižiderom, upotrebom kuhinje i parkingom za sezonu 2014. godine. Telefon za Srbiju: 060-6331910, telefon za Hrvatsku: 00385-21617909.

Zagreb, uži centar Černomerec, trosoban stan 60 m² zamjena za odgovarajuću nekretninu u Subotici, uz odgovarajuću doplatu – 62 000 eura. Tel.: 063/740-1895.

IZDAJEM dvo i četverokrevetne APARTMANE i SOBE u Lumbardi na otoku Korčuli. Svaki apartman i soba ima svoju TERASU i poseban ULAZ. Mogućnost ljetovanja VEĆIH GRUPA. Gostima je na raspolaganju veliki ROŠTILJ. Svi gosti imaju osiguran PARKING za automobile i plovila. Udaljenost od mora 150 m. Sve detalje možete vidjeti na www.apartmanikorca.com. email: marko.gusak@apartmanikorca.com Kontakt osoba: Marko Gusak, prof. 091/6012021 098/9622059.

Prodajem garažu od 18 m² u ulici Bore Stankovića 5. Prva s lijeve strane. Tel.: 064 1759512.

Prodaje se roljka za glačanje veša i drvena vaga s tegovima (mjeri do 500 kg). Tel.: 064 3910112

Izdaje se jednosoban namješten stan na Radijalcu. Tel.: 069 2887213.

Tročlana obitelj prima stare osobe na dvorbu za nekretninu ili penziju. Tel. 062 1941729.

Kupujem njivu – poljoprivredno zemljište u jednom komadu većem od 5 ha. Tel.: 064 1759512

Subotica, prodaje se solidna kuća sa zasebnom garažom i prostranim dvorištem. Infrastruktura. Legalizovano. Cena po dogovoru. Vlasnik. Tel.: 065-5053962.

Izdajemo apartmane u Novom Vinodolskom. www.apartmani-karasic.com.

Sombor – prodajem kompletno završenu termoizoliranu veću katnicu sa suterenom, garažom, ljetnom kuhinjom, svim komunalijama i CG u centru grada. Tel.: 025 5449220; 064 2808432.

Zagreb, u Srednjacima izdajem jednosobni stan, soba, kuhinja, kupatilo. gr. grijanje, telefon, renoviran, nov namještaj. Tel.: 024 547 204.

Prodaje se kuća u Petrovaradinu, Marina Držića 2a. Površina zemljišta je 100 m², stambena površina je 40 m². Tel.: 064 0125719.

Poklanjam crno-žute kratkodlake štence niskog rasta. Tel.: 024 528682 i 024 532570.

Podajemo obiteljsku katnu kuću 210 m² na placu od 670m² – garaža, kotlarnica, ljetna kuhinja i vinska komora sve opeka, plin, etažno grijanje, telefon, interfon, od autobusa 5 minuta. Subotica. Tel.: 024 546 061 ili 064 468788.

Prodajem Tv Samsung ekran ravan 82 cm, daljinski, namještaj visoki sjaj – regal 3,8, klupski stol, škrinja za jastuke i regal 2,v /2š. Tel.: 064 4681788.

Prodajem noviju trosobnu kuću na uglu, s placem od 524 m² u Novom naselju – Aleksandrovo. Tel.: 063-553-447.

Poklanja se žuta kera kratkodlaka, nižeg rasta i štene, može i odvojeno jer je već samostalno. Prodaje se njem. prikolica *Gobell* 10 t nosivosti. Tel.: 024 532-570.

Subotica centar – izdaje se uredski poslovni prostor, 4 prostorije, 130 m², tri telefonske linije, internet, parking prostor. Cijena po dogovoru. Tel: 024/529-745, 063/518-218.

Hrvat, 25 godina, zaposlen, vlasnik velike kuće u turističkom gradu Slavenska Orahovica kod Osijeka, traži djevojku zanatliju (frizerku) za dopisivanje – brak. Uz pismo poslati fotografiju. Ivan Peček, Stjepana Radića 10, HR 33515 Orahovica Slavenska, Hrvatska.

Prodaju se koturaljke, stolovi, stolice, tepisi, trajno-žareći štednjak, bunjevačka ruva, marame na vrat, muško odijelo, šubara, čizme, leandri u boji, limun, nova el. kosilica. Tel.: 024 528 682.

Izdajem u najam 20 ari placa u progonu u centru Tavankuta, pogodno za plastenik ili organsku proizvodnju – ima bunar. Tel.: 064 5259245.

Prodaje se kuća – vikendica na zapadnoj obali jezera Palić. Tel.: 062 8687964.

Mijenjam ili prodajem veće leandere u boji i limun, koturaljke, novu električnu kosilicu, muške čakšire s prslukom, kožne čizme, koš, šešire, šubare, kaput i žensko bunjevačko ruvo (i sefiri), razne marame, sto i stolice, tepisi i ekskluzivna italijanska vjenčanica od čipke. Tel.: 024 532570.

Besplatni mali oglasi uz kupon iz Hrvatske riječi VAŽI DO 29. 5. 2015.

Poštovani čitatelji našeg i vašeg tjednika, i dalje nastavljamo objavljivati rubrike malih oglasa u kojoj ćete moći objavljivati sve ono što želite prodati, mijenjati, kupiti ili darovati. Jedini uvjet za objavu vašeg malog oglasa je priloženi kupon kojega objavljujemo u svakom broju *Hrvatske riječi*.

Duljina malog oglasa ne smije prelaziti više od 30 riječi.

Uredništvo

Hrvatska likovna udruga *CroArt* prodaje umjetničke slike, djela članova udruge. Zainteresirani se mogu javiti predsjedniku udruge. Tel.: +381 24 529 745; mobil: +381 63 518 218; e-mail: horvat.josip.su@gmail.com

HKC *Bunjevačko kolo*, Likovni odjel, vrši prodaju slika svojih članova. Slike se mogu vidjeti u prostorijama Centra, ul. Preradovićeve 4. radnim danom od 8 do 14 sati. Tel: 024/556-898 ili 555-589.

OSNIVAČ:

Hrvatsko nacionalno vijeće

IZDAVAČ:

Novinsko-izdavačka ustanova
Hrvatska riječ, Trg cara Jovana Nenada 15/II,
24000 Subotica

UPRAVNI ODBOR:

Vesna Prčić (predsjednica)
Ivan Gregurić, Mato Groznica,
Slavica Mamužić, Zvonko Sarić,
Josip Stantić, Thomas Šujić,
Vesna Zelenika, Tomislav Žigmanov

DIREKTOR

Ivan Karan
e-mail: hrdirektor@tippnet.rs

GLAVNA I ODGOVORNA UREDNICA:
dr. sc. Jasminka Dulić (hurednik@tippnet.rs)

**POMOĆNIK I ZAMJENIK
GLAVNE I ODGOVORNE UREDNICE:**
Zvonko Sarić

REDAKCIJA:

Davor Bašić Palković
(urednik rubrike kultura i urednik *Kužiša*)
Slavica Mamužić (novinarka)
Dražen Prčić
(urednik rubrike sport i zabava)
Željka Vukov
(urednica društvene rubrike i urednica *Hrčka*)
Zlata Vasiljević (novinarka dopisništva Sombor)
Suzana Darabašić (novinarka dopisništva Srijem)

ŠEF DOPISNIŠTAVA I KOREKTOR:

Mirko Kopunović (mkopunovic@hrvatskarijec.rs)

TEHNIČKA REDAKCIJA:

Thomas Šujić (tehnički urednik) (tsujic@hrvatskarijec.rs)
Jelena Ademi (grafička urednica) (jademi@hrvatskarijec.rs)

FOTOGRAFIJE:

Nada Sudarević (nsudarevic@hrvatskarijec.rs)

UREDNIK WEB IZDANJA:

Dražen Prčić

ADMINISTRACIJA:

Branimir Kuntić (pravnik@hrvatskarijec.rs)

Ljubica Vujković-Lamić (tajnice@hrvatskarijec.rs)
Zdenka Sudarević (distribucija@hrvatskarijec.rs)

KOMERCIJALISTICA:

Mirjana Dropulja (komercijala@hrvatskarijec.rs)

TELEFON: ++381 24/55-33-55; ++381 24/55-15-78;
++381 24/53-51-55

ŽIRO RAČUN: 355-1023208-69

E-MAIL: hrvatskarijec@tippnet.rs
WEB: www.hrvatskarijec.rs

TISAK: Rotografika
doo Subotica

List je upisan u Registar javnih glasila
Agencije za privredne registre Republike Srbije
pod registarskim brojem: NV000315

COBISS SR-ID 109442828

CIP - Каталогизacija
у публикацији Библиотека
Матице српске, Нови Сад
32+659.3(497.113=163.42)

ČESTITAMO NA OSVOJENIM NAGRADAMA ZA FIŠ PAPRIKAŠ

Monoštorski majstori prepoznati u Baji

Jedna od prvih asocijacija na grad Baju u Republici Mađarskoj je svakako riblji ili fiš paprikaš. Čuvena po natjecanjima umjetnika u kuvanju istog, ova ljepotica pored Dunava, svake godine u ljeto organizira veliku manifestaciju na kojoj gori i do 3000 vatri ispod kotlića.

Isto tako, i ranije u godini, organizira se posebno natjecanje na kojemu sudjeluju dosadašnji pobjednici. Tako je u subotu, 16. svibnja, u Baju krenula i ekipa koju su činili Monoštorci, inače nadaleko poznati po svojem ribljem paprikašu.

Adam Pejak Gaša i Stevica Nađ

Među četrdesetak kotlića priznatih kuvara, nezavisni stručni žiri je donio presudu, prema kojoj su treće i četvrto mjesto osvojili upravo kuhari iz Monoštora.

Treće mjesto pripalo je **Adamu Pejaku – Gaši**, priznatom stručnjaku paprikaša, koji se iz Baje vratio s medaljom, diplomom i drugim nagradama. Četvrto mjesto osvojio je paprikaš sa šifrom *Bodrog fest*, čiji je autor bio **Stevica Nađ**. On je inače, prošle godine skuvao fiš kojim je zaslužio srebrnu medalju.

S domaćinima, Grad Baja, dogovoreno je druženje i na monoštorskom *Bodroškom kotliću*, kao i sudjelovanje i na narednom natjecanju u Baji.

Z. Mitić

IZ IVKOVIĆ ŠORA

U kraj šora...

Piše: Branko Ivković

Faljnīs čeljadi, kako mi vi? A ja eto niki kunjam, ovi dana sam se naišo svudan i baš fajn susto. Nije baš tako lako toli-ko obać, a još na bicigli makar kaka dobra, a ova moja je baš dobra – imade svega pedest lita.

Prva Partizanka, samo

se niki bojim da me ne optužidu štogod, ta vite da je svaki dan nika 'ajka na bivše. Ne bi se mišo čeljadi moja al kad se lipo živilo i ilo i pilo svima dobro bilo. Doduše, imade i sad ko lipo i prilipo živi, a imade ko će dobit i nogom odastrag po čakširama, kako mi se čini da sam i ja med tima. Kažedu svi da ništa ne znadu, to je viša sila, drugi kažedu da se okrenila politika pa sad drugi biradu, treći jopet kažedu da nas ne triba mišat. Al kako se nikako trevilo da će bez službe ostat baš skoro svi 'Rvati to mi nije jasno. Valjdar nam je taka sudbina, al eto to nam je "uživanje najveći prava manjina u Jevropi, kako nam niki stalno divanidu. E zato je Braniša rešijo da više nikad u životu neće ić vokšovati ni za kog, a pogotovo ne za one što se okreću ko pivac na odžaku, a isto su manjina i ne svaćaje da će kad više ne budu tribali i oni dobit odstrag nogom u čakšire i to onom radničkom cokulom što imade ple na vrvu. Ovo sam jutros skonto dok sam meni peko kajganu za ručak, niki sam se smanto pa nisam dobro brojijo i moro lupat jaja od početka. Moždar zato i kunjam što sam se prijijo. Valja to malkoc zalit jednim bokalićom, a nikako da se pojavi koji od ovi moji pajtaša da ne pijem sam, kaže meni Jela da se triba pit s prilikom. Ako ova dvojica ne dođu za firtalj sata taki sam žedan da ću morat sist prid svetog Antuna, božem prosti. Jestel vidli koliko se svita iskupilo kod nas u Ivković šoru na svećenju svetog Ivana Nepomuka? Jeto ja nisam do sad bijo na lipčoj misi. Župniku svaka čast, lipo je izdivanijo i ko je bijo sveti Ivan i kako je posto mučenik, a nije zaboravijo ni zafalit onima koji su se paštrili da se spomenik ponovo opravi. Ta šta vam ja stalno divanim, nije naš svit zaboravijo svoju starinu neg ga nevolja natirala u varoš za koji kakom službom. Iz šorova su samo uzimali, a ništa vraćali u nji. Da su opravili tvrde drumove u naši šorovima ne bi sad ni tribalo toliko uncuta »investitora« koji kod bajage vrlo poštivaju naš svit i paštre se da ne ostane gladan, a kako se pripovida da bome lipe novce po jednom rabadžiji ture u buđelar od naše vlade. Pa zašto ta vlada daje njima, ako je naša triba da daje nama. Uf od ovog gustiranja moram još jedan bokalić, samo da povirim da me ova moja ne sklepta. Moram malkoc bit dobar, niki dan sam bijo na Noći muzeja u Tavankutu kod slamarki, a posli se dosta navaćo na Balažević salašu al pak, bilo je zdravo lipo med našim svitom a i nju će proć to duvanje čim joj kupim kako ruvo jal cviče. Nema ništa više bez mite čeljadi moja, vite da svudak to ime prolazi i mito je najmiliji svima, pogotovo na višljem. Dobro je moj baćo kazo, od glave riba smrdi. Ajd zbogom do drukput.

BAĆ IVIN ŠTODIR

Bolje se držat partije neg škole

Bač Iva i kum Tuna bili na konferencije u Kombinatoru i ka se svršila, nisu tili ostat i popit jednu, kako su jim ponudili. Ni tijo niko ni o vi i sela što su po papira u malomu dila gazde Kombinatora, svi bili nikaki ko pokisniti. A ni direktorma se ni pilo, popili gorku rakiju na konferencije. Naj iz velike varoši što njegova dva prsta vridu više neg njevi dvistodvajsda zajedno, ladno ji skinijo, ni obnarodovo ni zašto. Samo veli da se ne mora nikomu pravdat, a da ji moro

skinut, rekli mu sa jako visokoga mista da tako triba. Bač Iva, kaki je lajav, moro pružit jezik. Oma na konferencije reko da mu sve vo izgleda ko partijska cigranja, a to baš ne volji. Veli, možda su vi štogoda i krivi, možda nisu radili nako kako su jim rekli, neg nako kako su učili u škole, al to bi onda tribalo kazat prid svima, jel ako smo svi što smo tude makar i u najmanjemu dilaću gazde i ako smo pravi domaćini, tribali bi znat šta nam se radi na gazdašagu. Reko i da unaprid znade da će bit vako kako vaj oće, al on će dignit dva prsta protiv toga i oće da se to zabiliži. Ne zoto što je ciguran da tako triba, neg zoto što neće nako kako mu se naredi, a da se ne rastolmači kako i zašto. To se ponovilo i ka su izbirnili nove direktore. Svi mali gazde čekali kako će bač Iva, pa tako glasali i oni. Jedino kum Tuna malo gleda u njega, malo u voga iz varoši, pa na kraj i on spuščo oči i digo dva prsta ko i mali gazde. Vaj iz varoši ga samo ladno pogleda i razvuko laloke u ništa što je tribalo bit smij o srca, a bač Iva to izgledalo ko da mu se malo i priti i prdači. Eto, znade bač Iva da u selu imade sedam-osam i mladi i malo manje mladi što imadu veće škole i o stari i o novi direktora, a u općine i triput više, pa su i oni mogli vodit Kombinat. Odvud su, pa bi možda i bolje znali šta i kako triba. Samo, dok su oni učili škole, vi se svi u njevi partija pokazali nako kako je gospodarma po volje, pa ji oma ni što su na visokomu mistu gurku na položaje. Radiće kako i koliko možu i znadu, a kakogod radili, nadnice jim neće bit za bacit. Ka se malo bolje proštodira, ne radu to samo vi što su danas na visokomu mistu, radilo se to oduvik. Ruku na srce, niko mu ni ništa rastolmačijo ni ka su doveli ve što ji danas skidu, nikaka gospoja samo jim rekla da tako triba, jel su je tako rekli sa jako visokoga mista i da zoto ne triba ništa dalje pitat. Sića se da je i onda pružijo jezik i digo dva prsta protiv. Sam sebe se kiselo naškobijo u brk. Ni virovo da će dojt dan ka će branit ne protiv koji je prija nekoliko godina dizo prste. A onda visoko bili drugi. Po tomu bi reko da škole ne vridu ništa ni ko jedni ni ko drugi i da je bolje držat se partija. Najbolje ni koje su na kakomu visokijemu mistu.

Piše: Ivan Andrašić

MISLI POZNATIH

- **Marques:** Nije točno da ljudi odustaju od svojih snova zato što stare, nego stare zato što odustaju od svojih snova.
- **Puškin:** Teško je voljeti, još teže ne voljeti, a najteže je naći voljenog koji te voli.
- **Goethe:** Lijepo je misliti, još ljepše znati, a najljepše je promatrati.

KVIZ

Ivan Mažuranić

Koje je godine i gdje rođen hrvatski ban i pjesnik Ivan Mažuranić?
Za čega se ponajviše vezuje njegovo ime?
Gdje se obrazovao?
Koku je dužnost obnašao na Bečkom dvoru?
Koliko je godina bio predsjednik Matice ilirske?
Od kada je počeo obnašati dužnost hrvatskog bana?
Kako se zovu njegova najpoznatija djela?
Kada je i gdje umro Ivan Mažuranić?

Rođen je 11. kolovoza 1814. godine u Novom Vinodolskom.
Za hrvatski narodni preporod.
U Rijeci, Zagrebu, Szombathelyu.
Voditelj hrvatskog dikasterija.
Od 1858. do 1872.
Od 1873. godine.
Osman i Smrt Small-age Čengica.
Umro je 4. kolovoza 1890. godine.

FOTO KUTAK

Leti, leti... Motor!

VICEVI

Na semaforu mlada žena udari automobil ispred sebe.

- Pa dobro gospođice, jeste li Vi polagali vozački ispit?
- Sigurno više puta nego Vi! - odgovori ponosno mlada vozačica.

Pita učiteljica Pericu:

- Je li ti tata još uvijek pomaže s domaćom zadaćom?
- Ne više. Ona zadnja jedinica ga je totalno slomila!

NOGOMET

Novi poraz Sončana

CRVENKA – Sončani su u 20. prvenstvenom kolu u »najslađem selu« progutali gorku pilulu. Ekipe Crvenke ih je nadigrala i potukla do nogu, rezultatom 5:0 (2:0). Domaći su realizirali prvi napad, a već u 10. minuti bili su u prednosti od 2:0. Plavima ništa nije polazilo za nogom, u ovoj utakmici su napravili nedopustivo puno grešaka. Jedina svijetla točka bio je debi osamnaestgodišnjeg vratara Nenada Lukača, koji je stao na vrata u 70. minuti, pri rezultatu 4:0 za domaćina. U preostalim četvrt sata imao je nekoliko zapaženih intervencija, a primljeni pogodak ne ide na njegovu dušu.

I. A.

Posrnuli u Svilojevu

SVILOJEVO – Nakon iznenađujućih pobjeda u prethodne dvije utakmice nogometaši *Dunava* iz Monoštor poklekli su u 26. kolu na gostovanju u Svilojevu. Domaći *Terekveš* dominirao je od prvog zvižduka do kraja utakmice, a rezultat takve igre bila je pobjeda domaćina od 3:1. kako je u ovom kolu bilo još nekoliko najblaže rečeno čudnih rezultata, Monoštorci su pali na pretposljednje mjesto i opet su u velikoj opasnosti od selidbe u niži stupanj natjecanja.

I. A.

Lijepa završnica

PLAVNA – U posljednjem, 12. kolu, Međuopćinske nogometne lige Bačka Palanka – Bač, II. razred, *Sloga* je na svom terenu u nedjelju, 18. svibnja, svladala momčad iz susjednog mjesta Bođana, NK *Slavija* rezultatom 3 : 2. Ovom dobrom i zanimljivom igrom *Sloga* je potvrdila dosadašnju praksu da uvijek pri kraju prvenstva pokaže svoje prave sposobnosti i zadovolji publiku.

Z. P.

RUKOMET

Sončani i dalje na čekanju pobjede

SONTA – Sončanski rukometaši su u proljetnom dijelu prvenstva TRLS skupina Bačka i dalje bez pobjede. U 15. kolu su ugostili odličnu ekipu *Rusina* iz Ruskog Krstura. U nekompletnom sastavu nisu mogli parirati tjelesno jačim gostima pa je prednost od 2:1 i 3:2 u 5. minuti sve što su uspjeli uraditi. Uslijedilo je nekoliko mini serija *Rusina* i na koncu semafor se zaustavio na: *Sonta* – *Rusin* 27:40 (12:20).

I. A.

Tajfunke bez daha

ŠID – Sončanske rukometašice su u 20. kolu TRLS skupina Srijem – Južna Bačka gostovale kod drugoplasirane ekipe *Radnički*

u Šidu. Viceprvaku su pružile dostojan otpor, do 36. minute rezultat je bio vrlo neizvjestan, Tajfunke su bile na svega zgoditak minusa. U finišu je prevagnula bolja tjelesna sprema Šidanki, pa je krajnji rezultat glasio 31:24 (15:12). Najubjedljivija kod Sončanki bila je **Jovana Tančik** s 8 zgoditaka i vrlo dobrom igrom u obrani.

I. A.

BOKS

Balkansko prvenstvo

VARAŽDIN – Članovi Savate boks kluba *Ruma* **Damjan Marković** i **Vuk Vesić** osvojili su medalje na Balkanskom prvenstvu savate za juniore i seniore koje je prošlog tjedna održano u Varaždinu. Damjan Marković je osvojio zlatnu medalju u seniorskoj konkurenciji u kategoriji do 70 kilograma u kombat savateu, dok je **Vuk Vesić** osvojio srebrnu medalju u seniorskoj konkurenciji u kategoriji do 70 kilograma. Tim Srbije je s ukupno devet zlatnih, pet srebrnih i jednom bronzanom medaljom u ukupnom plasmanu bio drugi, iza Hrvatske, a iza sebe je ostavio natjecatelje iz Slovenije, Mađarske, Rumunjske, Grčke i Turske. Sljedeće Balkansko prvenstvo bit će održano u Rumi 2017. godine.

S. D.

ATLETIKA

Obilje medalja

SRIJEMSKA MITROVICA – Četvero natjecatelja atletskog kluba *Srijem* iz Srijemske Mitrovice, trijumfiralo je na Trofeju u Beogradu održanom na atletskom mitingu za mlađe juniore održanom u Beogradu, u organizaciji Atletskog saveza Beograda. Šest atletičara predstavljalo je Srijemsku Mitrovicu na ovom natjecanju. Četvero natjecatelja je uspjelo da osvoji pobjedničke pozicije. **Tamara Jovanović** osvojila je srebrnu medalju u bacanju kugle, dok je **Miloš Mitrović** osvojio srebro u skoku u vis. Mitrovčani su ponijeli i dvije bronce u disciplini bacanja koplja zaslugama **Uroša Vukajlovića** i **Sare Stanimirović**.

S. D.

Somborski polumaratona

SOMBOR – Pobjednik 36. Somborskog polumaratona, koji je održan u nedjelju, 17. svibnja, je **Danijel Fak** iz Našica. On je polumaratonsku stazu istrčao za sat i 13 minuta i pet stotinki, što mu je bilo dovoljno za prvo mjesto. Fak je tako ponovio prošlogodišnji uspjeh kada je također trijumfirao na Somborskom polumaratonu. Svoj dolazak u Sombor najavio je i za narednu godinu. Na startu je bilo više od 350 maratonaca iz devet zemalja. Najbojniji gosti su bili hrvatski maratonci kojih je na somborskom maratonu bilo sedamdesetak iz Osijeka i Pule. Gosti iz Hrvatske najavili su ponovni dolazak u Sombor u kolovozu, kada se trči ultramaraton Sombor – Baja.

Među najuspješnijim somborskim maratoncima bio je **Đuka Čeljuska**.

Z. V.

JOVANA TANČIK, RUKOMETAŠICA IZ SONTE

Sitna, ali dinamična

Jedna od najmlađih, ali i najubojitijih rukometašica iz prve ekipe RK *Sonta*, učenica I. razreda Gimnazije *Nikola Tesla* u Apatinu, uvijek nasmijana **Jovana Tančik**, rođena je u prosincu 1999. godine. Odrasla je u pravoj sportskoj obitelji. Otac Tihomir bio je jedan od vrlo zapaženih nogometaša sončanskog *Dinama*, golgeter i ljubimac publike, a majka Ivana trenirala je nogomet i atletiku, danas je član Upravnog odbora RK *Sonta*. Od osnovnoškolske dobi natjecala se u disciplinama trčanja i skokova. Godinu dana stariji brat **Filip** je od malih nogu do 7. razreda bio polaznik *Dinamove* nogometne škole, a tada je oduštao i posvetio se računalu.

PRVI SPORT – NOGOMET

Jovana je odmalena nastrojena sportski, nastavila je obiteljsku tradiciju. Skupa s bratom i društvom iz susjedstva vrlo rano je počela »pika-

rukomet, ni odbojka. Tu ljubav prema ovom tipično muškom sportu usadio mi je otac, a potpuno razvio voditelj škole i trener **Goran Matić**, koji je s puno volje i duha radio s nama. Nogomet je treniralo još nekoliko djevojčica iz mojih generacija, a uzor nam je bila **Sanja Viđaković**, koja je tada i igrala u pravom ženskom nogometnom klubu. Kako sam bila dosta svojeglava, zbog jedne, ne znam već ni sama koje meni nemile situacije od nogometa sam i ja odustala«, kaže Jovana.

UMJESTO NOGOMETA OKRENULA SE RUKOMETU

Igrom slučaja postala je odlična rukometašica. »Trenirala sam redovito, bila vrlo uporna i marljiva, jer sam naučila i od roditelja i od trenera Matića da bez sustavnoga rada nema ni uspjeha. Darovitost sama po sebi nikada nije bila dovoljna za neki veći napredak, nego je

Jovana Tančik u sredini

GORAN MATIĆ, TRENER

»Jovana Tančik je, slobodno mogu reći, sportski zanesenjak. Za rukomet je vrlo darovita, rođeni je strijelac. Iako ima jako dobre radne navike, iako ne propušta treninge. Igra lijevog vanjskog, iako je po nekim klišeima preniska i presitna za tu poziciju. Ona to nadoknadi vicem, fintom i zabija. U posljednjih nekoliko utakmica norma joj je 7 – 8 pogodaka, a u obrani vrlo često zna ukrasti loptu protivniku. Oduševila me je prošle godine na nastupima za selekciju OŠ *Ivan Goran Kovačić*. Valjda je osjetila da je istinski lider ekipe i odigrala je žestoko, niti jedna protivnica nije ju mogla zaustaviti. Bit ću s njom cjelovito zadovoljan kad se u toj ulozi bude našla i u ekipi RK *Sonta*.

ti« loptu. Na užas majke Ivane oderana koljena su bila malene svakodnevna pojava. »Vrlo rano sam spoznala čari sporta i skupa s bratom upisala sam se u *Dinamovu* nogometnu školu. Nisu me, poput većine ostalih djevojčica, privlačili ni

samo dobar temelj za uporan rad koji će i donijeti uspjehe. Ubrzo poslije napuštanja nogometa, Matić, trener novoformirane ženske ekipe RK *Sonta*, pozvao me je u klub. Poslije razgovora s roditeljima, koji su izbor ostavili meni, uz njihovu

punu podršku započela sam s treniranjem rukometa. Trener je poznavao moj sportski duh, a i ja sam se novom sportu prilagodila puno brže nego sam očekivala. Brzo sam zavoljela rukomet i sada mi je pomalo žao što se puno ranije nisam priključila školskoj rukometnoj sekciji«, kaže Jovana. Dolaskom u klub vraća se i starim navikama. Iako je tada bila najmlađa i tjelesno najsitnija, na treninzima je radila i na utakmicama igrala žestoko, nije se plašila duela s tjelesno puno jačim protivnicama. Kao najmlađa, u početku je imala manju minutažu, a danas je standardna prvotimka. Ukoliko znamo da će tek u prosincu napuniti 16 godina, moramo priznati da je postigla puno, a po riječima trenera Matića mogla bi i više. Možda je to i privid, možda je riječ o genima.

PLANOVI

Jovana je učenica I. razreda gimnazije. Omiljene su joj prirodne znanosti, pa za njih vezuje i budući izbor životnog zanimanja. »Škola i učenje su mi u prvom planu, a dobrom organizacijom vremena i pravilnim rasporedom obveza stižem i na skoro sve treninge. Kako mi je otac Mađar, a majka Šokica, nakon završetka gimnazije studij namjeravam upisati u Mađarskoj. Vjerojatno će to biti kemija. Vjerujem da ću tamo nastaviti i s igranjem rukometa. Mislim da su mi u Mađarskoj perspektive puno bolje nego u Srbiji, jer se tamo puno više ulaže u razvoj sporta. Do tada namjeravam igrati za moj najdraži klub, RK *Sonta*«, kaže Jovana.

Ivan Andrašić

